

5

Півмільйона жертв у битві за Київ — один із наслідків провалу нині напівзабутої військової операції

«Пенсійне забезпечення громадян у 2013 році. Відповіді на актуальні запитання» — тема наступної «прямої лінії». Гостем редакції буде директор департаменту пенсійного забезпечення Пенсійного фонду України **Владислав Геннадійович МАШКІН**. Поставити свої запитання ви зможете 6 листопада з 11.00 до 12.00 за телефоном 230-06-90. Крім того, їх можна надсилати завчасно на електронну скриньку: imrich@ukcc.com.ua

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 6 Листопада 2013 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 204 (5090)

ЦИТАТА ДНЯ

МИКОЛА ПРИСЯЖНЮК:

«Сьогодні ми перейшли межу в 10 млн тонн.

Плануємо, що до нового року експортуємо 15 млн тонн».

Міністр аграрної політики і продовольства про втішні розрахунки щодо виходу на нові ринки збуту збіжжя

На Алеї побільшало героїв

ДАТА. Пам'ятні знаки двічі Героям Радянського Союзу генералу армії Іванові Черняхівському та маршалу бронетанкових військ Петрові Рибалку відкрив учора на алеї Воїнської слави у столичному парку Вічної Слави Прем'єр-міністр Микола Азаров. Церемонія відбулася напередодні Дня визволення Києва від фашистських загарбників. «Ми продовжуємо формувати алею Героїв і плануємо закінчити створення цього меморіалу до 70-річчя визволення України від фашистських загарбників», — сказав глава уряду.

Відкриття цих погрудь надзвичайно символічне, адже ці два видатні представники нашого народу командували великими військовими з'єднаннями, що 70 років тому визволяли Київ, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

Загалом до меморіального комплексу входить 40 пам'ятних знаків видатним українським воєначальникам, які проявили неабияку мужність і героїзм під час Великої Вітчизняної війни. «Створення такої алеї — це передусім данина пам'яті нашим героям. На таких прикладах необхідно виховувати нашу молодь», — наголосив Микола Азаров.

ЦИФРА ДНЯ

17 млрд грн

заборгованості за спожитий природний газ вимагає сплатити НАК «Нафтогаз України» від підприємств теплокомуненерго

РОЗ'ЯСНЕННЯ

Центральної виборчої комісії щодо заборони надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символики, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки мінімального розміру заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу) під час проведення виборів народних депутатів України

Центральна виборча комісія звертає увагу суб'єктів та інших учасників виборчого процесу з виборів народних депутатів України, що відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України» передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Профі завжди в ціні

ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ. Через кілька років Збройні сили можуть стати одним з найпотужніших роботодавців у державі

Разом з тим, згідно з частиною тринадцятою статті 74 Закону України «Про вибори народних депутатів України» забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символики, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки мінімального розміру заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що така передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати за або не голосувати за певну політичну партію чи кандидата у народні депутати України або згадуванням назви партії чи імені кандидата, є непрямым підкупом виборців.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори народних депутатів України, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 5 листопада 2013 року

USD 799.3000

EUR 1079.5346

RUB 2.4838

/ AU 105048.00

AG 1746.47

PT 115818.57

PD 59228.13

за 100 доларів США

за 100 євро

за 10 рублів

за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

США зацікавлені в нашій євроінтеграції

ПОЗИЦІЯ. Америка готова підтримати Україну на шляху до асоціації з ЄС, а також у переговорах з МВФ

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Сполучені Штати Америки закликають Україну завершити роботу, потрібну для підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. На цьому наголосила помічниця Державного секретаря США з питань Європи та Євразії Вікторія Нуланд після зустрічі з Президентом Віктором Януковичем, яка тривала близько двох годин.

Вибір зрозумілий

Під час зустрічі вона передала Вікторіві Януковичу лист від Державного секретаря США Джона Керрі, в якому висловлюється підтримка того, що вже зробила Україна, і міститься заклик до виконання решти умов, необхідних для підписання угоди з ЄС. Говорячи

про саму зустріч, Вікторія Нуланд назвала її дуже плідною: «Впродовж цієї зустрічі Президент дав зрозуміти, що Україна зробила свій вибір, і цей вибір — на користь Європи». Вона заявила, що США підтримують право України робити свій вибір і готові підтримати її у виконанні тих критеріїв, які ще залишилися невиконаними, повідомляє УНІАН.

Крім того, США готові підтримати Україну під час переговорів з Міжнародним валютним фондом щодо продовження реформ у нашій державі. При цьому Вікторія Нуланд підкреслила, що реформи, які втілює нині Україна для інтеграції до Європейського Союзу, сприятимуть також зближенню нашої держави зі США. За її словами, Україна та США пов'язані друж-

бою і можуть зробити разом дуже багато.

Власний інтерес

Про євроінтеграційні перспективи України йшлося й під час зустрічі помічника Держсекретаря з Прем'єр-міністром Миколою Азаровим. Зокрема Вікторія Нуланд зазначила, що американські компанії зацікавлені у підписанні Угоди про асоціацію, оскільки після цього вони матимуть змогу збільшити виробництво своєї продукції в Україні та безмитно продавати її в ЄС.

«ЄС не підписуватиме угоду тільки тому, що вони — «гарні хлопці». Вони зацікавлені в доступі на свій ринок товарів високої якості, робочої сили, інновацій на свої підприємства. І наші компанії хочуть бачити Угоду про асоціацію й угоду з МВФ тому, що вони змо-

жуть більше виробляти тут і потім продавати це у Європу», — уточнила Вікторія Нуланд.

Окрему увагу сторони приділили розвитку паливно-енергетичного комплексу нашої держави. Так, глава уряду повідомив, що Україна та Хорватія мають намір підписати меморандум про створення Адріатичного газового коридору, який сполучатиме Україну, Угорщину та Хорватію, повідомляє департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету.

Микола Азаров нагадав, що за останні три роки через газові контракти 2009 року Україна переоплатила Росії 20 мільярдів доларів, тому змушена проводити політику диверсифікації поставок енергоносіїв, видобувати вуглеводні з не-

традиційних джерел, переводити свою енергетику на вугілля.

«Ми поставили перед собою завдання значно знизити свою залежність від поставок газу із РФ. І тому вжили заходів, які дали нам змогу вдвічі скоротити споживання російського газу. Також ми вжили заходів для збільшення обсягів газу власного видобутку. Зокрема провели переговори з найбільшими компаніями — Shell, ExxonMobil, Chevron. З усіма цими компаніями у нас уже підготовлено відповідні угоди. Ми уважно вивчили досвід США з видобутку сланцевого газу і розраховуємо, що сланцеві родовища дадуть нам змогу у перспективі видобувати від 10 до 20 мільярдів кубометрів газу», — виклав свою позицію Прем'єр-міністр.

Також Вікторія Нуланд провела переговори з першим віце-прем'єр-міністром Сергієм Арбузовим. Помічниця Держсекретаря відзначила прогрес, якого досягла Україна в реалізації очікувань Євросоюзу на шляху до Вільнюського саміту «Східного партнерства» та висловила сподівання, що у Вільнюсі, як і заплановано, буде підписано Угоду про асоціацію з ЄС, повідомляє прес-служба першого віце-прем'єра. Сторони також обговорили питання економічного та політичного співробітництва, зокрема в контексті головування України в ОБСЄ.

Перебуваючи в нашій державі, Вікторія Нуланд провела зустрічі і з лідерами та представниками різних політичних сил, що мають фракції у Верховній Раді.

Новітні технології допоможуть реформувати ЖКГ

Інна КОСЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

ЯКІСТЬ ЖИТТЯ. Учора в Києві в Міжнародному виставковому центрі відкрився потужний форум — IX Міжнародний конгрес «Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства — 2013». В його рамках розгорнулися також XI Міжнародна спеціалізована виставка «КомунТех-2013», XI Міжнародний водний форум «AQUA UKRAINE-2013» та III Спеціалізована виставка «ЄвроБудЕкспо-2013».

Майже 300 учасників виставок запропонували ознайомитися з новітніми технологіями та обладнанням, спрямованими на економію енергоресурсів та покращення якості послуг ЖКГ. Серед учасників виставки — не лише вітчизняні виробники, а й підприємства з Росії, Польщі, Чехії, інших зарубіжних країн.

«Це дуже потужна подія, адже в Україні йде реформування ЖКГ», — зауважив під час відкриття виставки міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Геннадій Темник. За дорученням від уряду та профільного віце-прем'єр-міністра Олександра Вілкула він привітав учасників форуму з початком роботи. «Галузь ЖКГ — потужна, інвестиційно приваблива, вона може запропонувати впровадження тих технологічних, інституційних та інших напрацювань, які вже є в Європі, та й, у краях прикладах, в Україні. Дуже важливо, щоб кожен зрозумів, що без модернізації, без впровадження нових технологій ми не зможемо досягнути економії енергоресурсів, зменшення витрат. Тому завдання, яке ставить Президент України, — впровадження програми термомодернізації. Вона вже прийнята урядом і дасть можливість за 3 роки зменшити споживання природного газу на 50%. Тому ми хочемо, щоб ви ознайомилися з досвідом, який є в наших партнерів, і використовували в своїй роботі», — наголосив Геннадій Темник, звертаючись до учасників форуму.

Він повідомив, що в цьому році під час підготовки до опалювального сезону вже вдалося скоротити споживання газу на 5%. І зауважив, що для виконання завдань програми дуже важливими є засади державно-приватного партнерства: «В галузь приходить все більше інвесторів, все більше укладається договорів тощо. Досвід тих країн, які вже пройшли цей шлях, для нас дуже важливий».

Міністр екології та природних ресурсів Олег Проскуряков нагадав, що 2013 рік проголошений роком водного співробітництва. «Людина може прожити без благ цивілізації, але не може прожити без води. Тому збереження водних ресурсів, їх нарощування і якість — це, мабуть, питання номер один», — зазначив він і звернув увагу на те, що технології, представлені на виставці, можуть суттєво поліпшити якість життя жителів України.

Надзвичайний і Повноважний посол Чеської Республіки в Україні Іван Почух сказав: «Я з радістю беру участь у відкритті виставки «Аква-Україна». Я вважаю водне господарство дуже важливою галуззю з багатьма можливостями. В Чеській Республіці є компанії, готові запропонувати українським містам і промисловим підприємствам необхідні рішення з очищення питної води, доочищення вод тощо». Він зауважив, що чеська експозиція на виставці представлена 10 відомими чеськими фірмами.

Міжнародний конгрес та виставки триватимуть до 8 листопада.

Запевнення перейшли у конкретну площину ІНВЕСТИЦІЙ. Держава формує особливі податкові умови

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Інвестиції в економіку України мають спрямовуватися на розвиток високотехнологічних виробництв, технічне переоснащення і створення нової сучасної інфраструктури. Таким твердженням Президент Віктор Янукович відкрив пленарне засідання Ради вітчизняних та іноземних інвесторів. Цього разу учасники заходу говорили про інвестиції, які спрямовуються у розвиток економіки та соціальної сфери в умовах дії зони вільної торгівлі з ЄС.

У серпні цього року уряд затвердив перелік пріоритетних галузей економіки, а отже, найпривабливіших для іноземного інвестування. До них увійшли агропромисло-комунальне господарство, машинобудування, транспортна інфраструктура, курортно-рекреаційна сфера й туризм. А раніше Кабінет Міністрів надав преференції підприємствам альтернативної енергетики та сектору інформаційних технологій.

Президент довів до відома присутніх, що створення всеосяжної зони вільної торгівлі з ЄС дасть потужний імпульс для інвестицій у вітчизняну економіку. «Ми сформуємо такий податковий простір, правила якого будуть комфортними й зрозумілими для європейських інвесторів», — пояснив Президент і підкреслив, що Україна планує налагодити тісніші контакти з податковими та митними службами країн ЄС. — Все це дасть змогу ефективніше виявляти й боротися з випадками контра-

Угодою про розподіл вуглеводнів на Олеській ділянці задоволені всі сторони

банди, ухилення від сплати податків і мінімізації оподаткування».

Майже 80% загального обсягу іноземних інвестицій надійшли в Україну з Євросоюзу. Тому найбільше глава держави сподівається на зростання інвестиційної привабливості в енергетичному секторі завдяки підписанню Угоди про асоціацію з ЄС. Для цього влада поліпшує умови реалізації енергетичних проектів.

Не останню роль відіграватиме й приведення українського правового поля у відповідність до Третього енергопакета Євросоюзу. Цей крок підвищить конкурентоздатність, прозорість, інвестиційну привабливість нашої енергетики.

«Вже зараз Україна успішно співпрацює зі світовими компаніями у сфері видобутку вуглеводнів, — перераховує слова Президента його прес-служба. — Це сприяє впровадженню передових технологій та досвіду, посилює енергетичну безпеку держави».

За рахунок іноземних інвестицій зростає й видобуток власних енергоресурсів, посилюється енергонезалежність. Йдеться про реалізацію масштабних проектів з корпораціями «Шелл» і «Шеврон». Такі кроки, за словами Віктора Януковича, дадуть змогу Україні до 2020 року вийти на повне забезпечення газом, а за оптимістичним сценарієм — ще й експортувати енергоресурси.

Наразі наша держава активно відшукує та впроваджує нові механізми вдосконалення регуляторної політики, формує прозорі й неупереджені умови ведення бізнесу. «Ми вже істотно вдосконалили дозвільну систему та сферу ліцензування, — запевнив Віктор Янукович. — Для зниження адміністративного тиску на бізнес ми вже ліквідували більшу частину дублюючих функцій державних органів. Ця робота в рамках адміністративної реформи триватиме й далі».

Він назвав створення ефективного механізму за-

хисту прав власності одним із головних напрямків реформування системи правоохоронних органів і судострою, пообіцяв бізнесменам захист від незаконних судових рішень і нелегального тиску правоохоронців.

«Кожен чесний інвестор, законослухняний підприємець може твердо розраховувати на підтримку з боку уряду, правоохоронних органів в питаннях відновлення порушених прав, — наголосив глава держави. — Найближчим часом ми плануємо встановити надійні законодавчі бар'єри для запобігання конфлікту інтересів та підвищити відповідальність за порушення вимог законодавства з питань надання адмінпослуг».

Того ж дня у присутності Віктора Януковича підписано Угоду про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Олеська, між державою Україна, компанією «Шеврон Юкрейн Б.В.» і товариством з обмеженою відповідальністю «Надра Олеська».

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Соціальні виплати гарантує паспорт

Відділ новин «Урядового кур'єра»

ЗАКОНОТВОРЕННЯ. Скорочення кількості документів, необхідних для отримання державної допомоги при народженні дитини, є черговим кроком до спрощення процедури оформлення соціальних виплат. Про це заявила міністр соціальної політики Наталія Королевська, коментуючи підписання Президентом Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо скорочення кількості документів для отримання державної допомоги при народженні дитини».

«Віктор Янукович підписав закон щодо скорочення кількості документів для отримання державної допомоги при народженні дитини. Найближчим часом для її оформлення буде достатньо паспорта, свідоцтва про народження та заяви одного з батьків. Це один із кроків, який допоможе зробити систему оформлення державної допомоги та інших виплат максимально простою та зручною для людини», — передає слова Наталії Королевської прес-служба Міністерства соціальної політики.

Урядовець також нагадав, що раніше вже було спрощено

систему оформлення субсидій для громадян, які працювали на кількох підприємствах, за попередній період. «У найближчому майбутньому для оформлення будь-якого виду соціальних виплат буде достатньо одного паспорта», — резюмувала вона.

А окремо повідомила, що в жовтні 2013 року на виплату державних допомог (сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам і тимчасової державної допомоги дітям) Державна казначейська служба перерахувала регіональним фінансовим органам кошти

сумою понад 3 мільярди 401 мільйон гривень.

«Загалом за січень-жовтень цього року державні соціальні допомоги профінансовано на загальну суму 32,4 мільярда гривень, що майже на 20% більше, ніж за аналогічний торішній період», — повідомила Наталія Королевська.

До слова, Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо скорочення кількості документів для отримання державної допомоги при народженні дитини» набере чинності в 2014 році після внесення відповідних змін до нормативно-правової бази.

ПРОШУ СЛОВА!

Яким я бачу лікаря майбутнього

Ігор КУТЬКО,
доктор медичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
України

Давно хотів висловити своє бачення подальшого поліпшення медичної освіти у вищих навчальних закладах України. Але почну з того, що під час приймання на роботу в органи внутрішніх справ претендент дає відповіді на багато психологічних тестів щодо відповідності тій чи тій посаді, абітурієнт мистецького вишу передусім складає іспит на профпридатність. Я особисто наполягаю на тому, щоб таке екзамнування проходили всі, хто обирає професію медика. Спочатку випробування психодіагностичними тестами, від результатів яких залежатиме допуск до іспитів з фахових дисциплін.

Зайве наголошувати, що професія лікаря дуже складна і відповідальна, тим більше сімейного. Такому фахівцю, крім професіоналізму, мають бути притаманні кращі людські якості: співпереживання чужому болю, безкорисливість, людяність, самовідданість своїй справі тощо. Саме психологічне тестування може виявити як позитивні, так і негативні риси абітурієнта.

Також вважаю за доцільне ввести до переліку обов'язкових дисциплін медичних вишів «Етику і деонтологію» в повному обсязі з наступним складанням іспиту. Її викладання слід починати з третього курсу, коли майбутній лікар починає вивчати клінічні дисципліни. Відомо, що більшість скарг у різні високі інстанції пов'язано з порушенням деонтологічних норм взаємин лікаря і хворого. На цьому слід зосередитися усім викладачам клінічних дисциплін, беручи за основу психологію хворої людини.

Ще одне не менш важливе і досить актуальне питання. Нині ми маємо великий арсенал параклінічних методів обстеження хворого, тож інколи забуваємо про клінічне мислення, яке не замінить жодне, навіть найсучасніше обладнання. Я прихильник високоінформативного діагностичного обладнання, але, вважаю, для точного діагнозу лікарське клінічне мислення вкрай потрібне. Зрозуміло, такі навички мають закладатися ще під час навчання. А його якість залежить і від професійного рівня професорсько-викладацького складу, і матеріально-технічної бази медичного вишу.

У свою чергу, засобам масової інформації слід більше розповідати як про кращих лікарів, так і про помилки в роботі медиків, бо замовчування завжди сприяє їхньому повторенню в усіх медичних закладах.

Сезон цукроваріння в розпалі

Відділ новин «Урядового кур'єра»

СОЛОДКЕ ЖИТТЯ. Українські цукровари вже виробили понад 570 тисяч тонн цукру. Загалом, цьогорічної внутрішньої пропозиції на ринку у 2,2 мільйона тонн повністю вистачить для потреб українців. Однак, аби підтримати цукроварів, влада хоче збалансувати вирощування буряків та

виробництво цукру. Окрім того, уряд підтримує диференціацію переробки буряків на біопаливо, а також розширює зовнішні ринки збуту цукру. Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства Микола Присяжнюк.

«Цьогоріч планується виробити понад 1,3 мільйона тонн цукру. Ще є 890 тисяч тонн перехідних залишків. А цього більш ніж достатньо для

потреб українців. Адже внутрішнє споживання становить щороку близько 1,8 мільйона тонн. На сьогодні ж сезон цукроваріння в розпалі. Загалом, переробкою солодкого кореня вже займаються на 38 цукрових заводах», — цитує слова Миколи Присяжнюка прес-служба Мінагрополітики.

Наразі на цукрові заводи надійшло понад 5,5 мільйона тонн солодкого кореня. Зага-

лом же цукровари цьогоріч планують переробити близько 11 мільйонів тонн коренеплодів.

Микола Присяжнюк вважає, що слід розвивати експортний потенціал галузі. І уряд продовжує працювати над розширенням зовнішніх ринків збуту. Так, у попередньому маркетинговому році українські цукровари постачили за кордон понад 134 тисячі тонн цукру.

Туркменістан оптимізує експорт газу

ПЕК. Ця середньоазійська держава готова в будь-який час надати достатній обсяг блакитного палива для українських споживачів

Відділ новин «Урядового кур'єра»

Про це повідомив Надзвичайний і Повноважний посол Туркменістану в Україні Нурберди Аманмурадов, який взяв участь в українсько-туркменському бізнес-форумі в Торгово-промисловій палаті України. «Туркменська сторона готова в будь-який час надати достатній обсяг природного газу для споживачів України. Принцип Туркменістану такий, що ми продаємо природний газ на кордоні. Туркменістан зараз продає кільком країнам світу. Позиція нашого Президента і політика нашої держави полягає в тому, що ми повинні газом поділитися з іншими народами світу. Тому ми добре ставимося до всіх бажаних купувати його», — розповів посол.

Країна активно працює і над диверсифікацією напрямків експорту газу. «У Туркменістані існує диверсифікація напрямків. Ми продаємо природний газ в Іран, окремо старою гілкою газ іде в Росію. Однією гілкою вже продаємо навіть до Китаю. Триває будівництво дуже потужними темпами старої гілки, і нещодавно підписано третій напрямок у бік Китаю», — додав туркменський дипломат.

У Туркменістані також підтримують диверсифікацію

Туркменістан у 2013 році, нагадає РБК-Україна, поставив мету оптимізувати свої поточні можливості в газовій галузі і наблизитися до виробництва природного газу на рівні 77 мільярдів кубометрів, з яких близько 44 мільярдів призначені для експорту. У свою чергу, заступник міністра закордонних справ України Віктор Майко акцентував на перспективі роботи українських підприємств у Туркменістані.

«Так склалося, що автотранспорт України в Туркме-

ністані дуже високий. І завдяки хорошему ставленню керівництва Туркменістану до України, і завдяки тому, що більшість українських компаній сумлінно виконують поставлені завдання, дуже сумлінно підходять до того, про що вони домовлялися з туркменськими колегами у різних міністерствах, відомствах, з іншими підприємствами. Загалом, за останні десять років жодних серйозних зривів не було. Не було жодних моментів, які

поставили б під сумнів репутацію України, репутацію українських виробників, постачальників, отже перспективи в українських підприємств у Туркменістані дуже великі», — зазначив Віктор Майко.

За його словами, українські підприємці повинні і надалі підтримувати необхідний рівень якості послуг і терміни виконання взятих на себе зобов'язань, адже Туркменістан є стратегічно важливим і довгостроковим ринком для України.

«Київ у полум'ї війни»

Вікторія АНТОНЕНКО
для «Урядового кур'єра»

ПАМ'ЯТЬ. Так називається виставка документів і фотоматеріалів, яку до 70-річчя звільнення столиці від фашистських загарбників презентував Центральний державний архів громадських об'єднань України. До її створення долучилися інші державні архіви країни, а також Росії. Вона налічує понад 100 документів, які всебічно висвітлюють історію Києва у трагічні 1941–1945 роки. Більшість з них відкрито для широкого загалу вперше. Частина — засвідчена підписами відомих діячів, зокрема Й. Сталіна, М. Хрущова, В. Молотова, Д. Коротченка, М. Ватутіна.

Документальний масив гармонійно доповнюють унікальні фотографії, на яких зафіксовано довоєнний Київ, підготовку до оборони, просування німецьких частин до міста, бойові дії на підступах до Києва та його вигляд після відступу радянських військ. Серед матеріалів, які заслуговують особливої уваги, — постанови РНК УРСР та ЦК КП(б)У, які, з одного боку, демонструють мирне життя столиці напередодні нападу Німеччини (про організацію Центрального державного музею імені Т. Г. Шевченка, заснування газети «Радянське мистецтво», відкриття стереоскопічного кінотеатру, проведення фізкультурного парадку, будівництва республіканського стадіону), з другого — ілюструють підготовку до війни (будівництво урядового бомбосховища, заходи з підготовки промисловості до переходу на мобілізаційний план щодо боєприпасів, будівництво заводу авіаційного озброєння).

Окупаційний режим 1941–1943 років висвітлюють оголошення з наказами коменданта міста, звіти начальника поліції безпеки і СД про арешти та розстріли киян за саботаж тощо. Вперше до уваги громадськості подаються письмові свідчення очевидців трагічних подій у Бабиному Яру. Окремої уваги заслуговують документи та фотоматеріали, які відображають звільнення столиці: витяг із плану захоплення партизанами переправ через річки Дніпро і Десна, фотознімки боїв на Букринському плацдармі, військових дій радянських бійців та німецьких солдатів на підступах до Києва та в його межах. Важливу частину експозиції становлять документи про налагодження мирного життя, серед яких листи киян з проханням дозволити повернутися до міста й допомогти в його відбудові. А її особливістю є те, що для ознайомлення широкого загалу виставляють оригінали документів і матеріалів періоду окупації м. Києва: листи та записки киян, виконані на тканині; металеві печатки окупаційних органів влади; фотоальбом із зображеннями злочинів фашистських окупантів, підготовлений як один із доказів обвинувачення на Нюрнберзькому процесі; альбом із фотографіями вулиць Києва: квітучих — до війни та зруйнованих — після його звільнення тощо.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

СВОЇ КОМЕНТАРІ
ЗАЛИШТЕ TVT
UKURIER.GOV.UA

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 жовтня 2013 р. № 773
Київ**Про внесення змін до Порядку відшкодування курсантами та особами офіцерського складу витрат, пов'язаних з їх утриманням у вищих навчальних закладах**Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести зміни до Порядку відшкодування курсантами та особами офіцерського складу витрат, пов'язаних з їх утриманням у вищих навчальних закладах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2006 р. № 964 (Офіційний вісник України, 2006 р., № 28, ст. 2026; 2008 р., № 59, ст. 1980), замінивши в пункті 1 та абзаці четвертому пункту 5 слова «відповідно до пунктів «е», «є», «ж», «и» словами «відповідно до пунктів «е», «є», «ж», «и», «і».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 жовтня 2013 р. № 783
Київ**Про внесення змін до пункту 26 переліку органів ліцензування**Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести зміну до пункту 26 переліку органів ліцензування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2000 р. № 1698 «Про затвердження переліку органів ліцензування» (Офіційний вісник України, 2000 р., № 46, ст. 2001; 2011 р., № 57, ст. 2290), виключивши в графі «Вид господарської діяльності» слова «робіт із землеустрою».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 17 жовтня 2013 р. № 790
Київ**Про внесення змін до переліку енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих, що звільняються від ввізного мита та операції з увезення яких на митну територію України звільняються від обкладення податком на додану вартість**Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Внести зміну до переліку енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих, що звільняються від ввізного мита та операції з увезення яких на митну територію України звільняються від обкладення податком на додану вартість, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 р. № 444 «Питання ввезення на митну територію України енергозберігаючих матеріалів, обладнання, устаткування та комплектуючих» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 35, ст. 1169, № 89, ст. 2975; 2009 р., № 70, ст. 2428, № 93, ст. 3161, № 100, ст. 3475; 2010 р., № 3, ст. 107, № 13, ст. 617, № 58, ст. 2001, № 59, ст. 2051; 2011 р., № 5, ст. 247, № 10, ст. 457, № 35, ст. 1438, № 93, ст. 3372, № 95, ст. 3456, № 96, ст. 3498; 2012 р., № 43, ст. 1658, № 88, ст. 3566, № 96, ст. 3878; 2013 р., № 52, ст. 1884), доповнивши його такою позицією: «8438 50 00 00 Птахопереробне обладнання для лінії продуктивності 500—600 голів індиків за годину».

2. Ця постанова набирає чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 2 жовтня 2013 р. № 793-р
Київ**Про віднесення цілісного майнового комплексу державного закладу післядипломної освіти «Центр підвищення кваліфікації керівних працівників та спеціалістів промисловості» до сфери управління Міністерства юстиції**

1. Віднести цілісний майновий комплекс державного закладу післядипломної освіти «Центр підвищення кваліфікації керівних працівників та спеціалістів промисловості» (код згідно з ЄДРПОУ 00275955) до сфери управління Міністерства юстиції.

2. Взяти до відома, що державний заклад післядипломної освіти «Центр підвищення кваліфікації керівних працівників та спеціалістів промисловості» працює на засадах самокупності за рахунок виконання замовлень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і фізичних осіб, а також господарської діяльності, не забороненої законодавством.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 30 жовтня 2013 р. № 844-р
Київ**Про підписання Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Олеська, між Державою Україна та компанією «Шеврон Юкрейн Б. В.» та товариством з обмеженою відповідальністю «Надра Олеська»**

Схвалити проект Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у межах ділянки Олеська, між Державою Україна та компанією «Шеврон Юкрейн Б. В.» та товариством з обмеженою відповідальністю «Надра Олеська».

Уповноважити Міністра енергетики та вугільної промисловості Ставицького Едуарда Анатолійовича підписати зазначену Угоду, дозволивши вносити в разі потреби до її проекту зміни, що не мають принципового характеру.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Порушників
знаходить комп'ютер**ГРОШІ.** Під пильний нагляд податківців потрапляє лише одне із сотні підприємств, зареєстрованих в УкраїніОксана МАЛОЛЕТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

Несплачені податки надходять до державної скарбниці завдяки пильності працівників моніторингового центру (МЦ), який діє при Міністерстві доходів і зборів. Тут ретельно аналізують податкові звіти, декларації, документи, пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю тощо. Система повністю автоматизована і унеможлиблює людський чинник, а отже і корупційні прояви.

Водночас, як зазначила під час презентації роботи МЦ його керівник Юлія Томашевська, в Україні до високої категорії ризику потрапляє одна сота частина підприємств. Тобто посилено контролюється лише незначна кількість суб'єктів господарювання — зокрема ті, які ухиляються від сплати податків. А ось ефект істотний: бюджетні відрахування цих підприємств у 2013 році зросли у півтора раза.

Тут бачать усе

Фахівці МЦ успішно борються не лише з нелегальною економічною діяльністю, а й з корупцією. Так, в он-лайн режимі контролюється надання адміністративних послуг працівниками Міндоходів у центрах обслуговування платників, на митних пунктах пропуску, а також своєчасність

Foto z сайту mind.gov

Он-лайн спостереження — порядок на митних постах

реєстрації платників ПДВ. На останнє нині дається 5 днів.

За словами Ю. Томашевської, відеоспостереження в реальному часі в центрах обслуговування платників податків та на митних постах дає змогу оперативного реагувати на виникнення черг. Тож у разі тисняви одразу залучають додатковий персонал, а в центрах обслуговування ще й продовжуються прийомні години.

Вона зауважила, що до МЦ, зокрема, надходить інформація майже від 600 камер із 70 автомобільних пунктів пропуску 15 мит-

ниць. Завдяки цілодобовому спостереженню та миттєвому реагуванню на ризики працівники центру виявляють негаразди з оформленням товарів та порушення митного законодавства. Саме так запобігли, зокрема, спробі контрабанди з України до Польщі цигарок у спеціально зроблених сховищах у сосновому брусі.

А переміщення транзитних вантажів територією України частково контролюється GPS-замками. І якщо останні пошкодили, самовільно зняли або вантаж потрапив не в місце призначення, то інформація з електронних замків у

режимі он-лайн надходить черговому в МЦ і відповідні фахівці на виїзді розбираються з цими фактами. Ю. Томашевська повідомила: оскільки Міндоходів нині має 2,5 тисячі таких замків, то поки що ними увесь обсяг транзиту не перекривається.

Митний пост майбутнього

На службі у працівників пунктів пропуску з'явилися також мобільні скануючі системи, які контролюють достовірність митного оформлення та виявляють незадекларовані товари. А отже, до бюджету надходять додаткові кошти.

Нині в Міндоходів апробується пілотний проект з побудови митниці майбутнього. Йдеться про те, що в митних пунктах рішення про пропуск транспортного засобу прийматиметься автоматизовано, і неможливо буде уникнути будь-якого етапу проходження через пост.

Так, за словами Ю. Томашевської, якщо система не зчитася номерний знак транспортного засобу та не внесе його до бази даних, то шлагбаум для переходу до наступного етапу — сканування, зважування, радіологічного контролю — просто не відкриється.

У Міндоходів прогноують, що митниця майбутнього запрацює вже 2015 року.

У Мінкульті поярмаркували

ПІДСУМОК. І нині вибирають, які саме з придбаних майже 100 проектів реалізуватимуть наступного рокуЛюдмила ЯНОВСЬКА,
«Урядовий кур'єр»

Днями завершений «Ярмарок ідей для культури» міністр Леонід Новохатько назвав спробою «зібрати все передове, цікаве, можливо, гостре, але те, що заслуговує на підтримку, — зокрема й фінансову, яку сьогодні ще можна закласти саме на етапі планування роботи на 2014 рік».

Попри очікування ініціаторів цього ярмарку-конкурсу, з-поміж його учасників значно переважають галузеві заклади: районні будинки культури, сільські бібліотеки, театри, музеї, заповідники. А серед тих, на кого розраховували в першу чергу, — 12 громадських організацій, 9 приватних осіб і компаній (арт-галерей, ініціативних творчих груп, комп'ютерних фірм і навіть видавництв).

За словами міністра, 20% запропонованих проектів націлені на запровадження нових інформаційних техно-

логій (створення культурологічних сайтів, віртуальних музеїв, електронних видань, навчальних і пізнавальних програм), а ще 20% — міжнародної спрямованості на покращення іміджу України у світі. Є проекти театральні, фестивалі, концертні, видавничі, бібліотечні. Деякі, найцікавіші, міністерство профінансує на 100%, а є такі, що їх на 30 чи 50% спроможні втілити самі автори.

Найперспективніших з майже сотні проектів, які будуть внесені до плану роботи міністерства на 2014 рік і отримають майже 2 мільйони гривень на реалізацію, нині визначають незалежні експерти: доктор філологічних наук Георгій Поцопцов, академік Національної академії мистецтв України Ганна Чміль, журналіст, культуролог Олег Вергеліс, керівник телеканалу «Інтер» Єгор Бенкендорф, директор Національного музею Тараса Шевченка Дмитро Стус, актор Національного академічного театру

російської драми імені Лесі Українки Кирило Кашліков, представник від громадських організацій і фондів Віктор Хаматов. Кого ж і чому саме вони назвуть переможцями, дізнаємося в середині листопада на Інтернет-конференції в режимі он-лайн.

Леонід Новохатько висловив жаль, що в Україні належно не пошановують меценатів, і зізнався, що вже обдумує, якою буде відзнака для них за найбільший внесок у підтримку української культури, а пропозиції щодо кандидатів, гідних цієї нагороди, закликав надсилати на сайт Мінкультури. Власне, він уже бачить серед нагороджених у недалекому майбутньому, зокрема, Юрія Коптева, українця з Прилуки, але давно вже москвича, котрий надав кошти на виготовлення і встановлення пам'ятників Гнату Юрі та Сергію Данченку біля Національного академічного драматичного театру

імені Івана Франка, фінансує конкурси української мови і дитячого та юнацького українського театрального мистецтва в місті Прилуки; Олексія Шереметьєва, який дуже суттєві кошти вкладає у збереження української національної культурної спадщини. Претендентом на таку нагороду може стати, на думку міністра, і голова Харківської облдержадміністрації Михайло Добкін, котрому він «подумки аплодував» за ініціативу запровадження і готовність фінансування обласної мистецької премії імені художника Іллі Рєпіна, сума якої «значно більша, ніж дуже багато премій у сфері культури».

Щодо найближчих законодавчих перспектив оптимістичне і повідомлення міністра про те, що вже до кінця року має з'явитися рішення Кабміну про звільнення виробників українського національного культурного продукту від сплати 20% ПДВ.

ПАМ'ЯТЬ

Десант у ніч

ТЯЖКІ ВТРАТИ. Півмільйона життів у битві за Київ — один із наслідків провалу нині напівзабутої військової операції

Віктор ШПАК,
«Урядовий кур'єр»

Навіть в об'ємних дослідженнях, присвячених прориву оборони гітлерівців на Дніпрі, цій невдалій повітряно-десантній операції зазвичай відводиться лише кілька абзаців. Мовляв, у ніч на 24 вересня 1943 року в районі Букринського плацдарму висаджено десант, який із поставленими завданнями у повному обсязі не впорався, хоч «особовий склад виявив героїзм, мужність і стійкість». Отож багатьом видається, що йдеться про малозначимий епізод. Тим часом навіть у енциклопедичних виданнях радянських часів Дніпровську повітрянодесантну операцію називають однією з найбільших в історії десантних військ у Великій Вітчизняній війні.

«Запізнення смерті подібне»

Письменник-фронтовик Костянтин Симонов не даремно стверджував, що на фронті навіть кілька хвилин інколи ділять людей на живих і мертвих. Повною мірою це стосується десантної операції, що мала відкрити радянським військам пряму дорогу до Києва і давала змогу визволити його задовго до чергових роковин Жовтневої революції.

Отже, ще 9 вересня затвердили план, згідно з яким при форсуванні Дніпра передбачалось використати крилату піхоту. Для цього у розпорядження командуючого Воронежським фронтом Ватутіна передавались

У ті дні Дніпро був червоним від солдатської крові

три гвардійські повітрянодесантні бригади.

За задумом Верховного командування, на момент виходу радянських військ до Дніпра у німецькому тилу висаджувався 10-тисячний десант з 24 гарматами, 180 мінометами, сотнями протитанкових рушниць та 540 кулеметами. Мета цієї потужної військової сили — не допустити підходу німецьких військ до району форсування річки і тим самим забезпечити швидку переправу військ Воронежського фронту на правий берег та їх успішне просування в напрямку Києва.

Висадку десанту спочатку запланували у ніч на 22 вересня — саме у час, коли в районі Букрина передові загони 3-ї танкової армії генерала Рибалка почали переправлятися через Дніпро. Більше того, як засвідчують трофейні докумен-

ти, 22 і 23 вересня гітлерівці не мали тут потужної оборони, здатної протистояти удару. Великою мірою завдяки цьому на ранок 24 вересня радянським військам вдалось розширити протяжність Букринського плацдарму на правому березі Дніпра до 20 км.

Елітні війська — в жертву...

Та насправді, як засвідчують фундаментальні видання «Україна в полум'ї війни 1941—1945 років» та не менш солідне російське дослідження «Битва за Дніпр. 1943 г.», висадка десанту розпочалась у ніч на 25 вересня, коли потреба у цій військовій операції вже відпала. Більше того, у район Букринського плацдарму ворог уже перекинув три піхотні і моторизовані дивізії, а ще три були на підході.

Отож не дивно, що транспортні літаки, які мали викидати десант на висоті 600 м над малолюдними територіями, зустріли щільний зенітний вогонь. Тож десантування здійснювали на висоті 2000 метрів. Це не лише призвело до збільшення щонайменше втричі розміру ділянок, на які приземлялись парашутисти та скинуті для них вантажі. Найгірше, що білі парашути добре проглядались навіть у нічному небі, освітленому ракетами і загровою від пожеж. Як згодом засвідчили дивом уцілілі десантники, їх розстрілювали ще у повітрі, а чимало з тих, хто пригасив купол парашута, щоб пришвидшити спуск, розбивались об невидиму в темряві землю.

Більше того, частину десантників скинули прямо у Дніпро, де навіть фізично підготовлені бійці тонули під вагою амуніції. Близько двох сотень парашутистів віднесло в розташування своїх військ, де їх у темряві сприйняли за ворожий десант та відповідно почали знищувати.

...сотні тисяч солдатів — на смерть

Фатальне запізнення із проведенням масштабної операції її організатори спробували надолужити за рахунок самих десантників. Отож постановку бойових завдань розпочали за півтори години (!) до вильоту, а посадка в літаки, яких було менше, ніж планувалось, та суттєво іншої вантажопідйомності, перетворилась у бедлам.

Вже після приземлення на ворожій території виявилось, що рації і акумулятори до них

— у різних груп парашутистів, а навіть діючі радіопередавачі не давали змоги зв'язатися з «великою землею» через брак потрібних для цього радіоданих.

Розрізнені десантники вже без врахування приналежності до різних підрозділів почали об'єднуватися у загони, більшість з яких загинули у нерівних сутичках з ворогом. Лише деяким щасливчикам вдалося прорватися через лінію фронту до своїх або відійти у канівські ліси та розгорнути диверсійну боротьбу з гітлерівцями.

Однак красномовним визнанням мужності крилатої гвардії служить таке попередження для воєнків 8-ї німецької армії: «Навіть неодноразово поранені десантники не здаються в полон, а підривають себе гранатою».

На відміну від солдатів безпосередні винуватці провалу операції відкупились чужою кров'ю. Справа обмежилась директивою Сталіна, в якій, на відміну від повоєнних «досліджень», усе названо своїми іменами: «Воздушный десант провалился, вызвал массовые ненужные жертвы. Произошло это не только по вине тов. Скрипка (заступника командующего авиацией дальньої д-ии. — В. Ш.), но и по вине тов. Юрьева (псевдоним Жукова. — В. Ш.)».

Та найстрашніше, що розплатою за провальний десант стали не лише життя кількох тисяч його безпосередніх учасників, а майже півмільйона солдатів, у тому числі наспіх мобілізованих і часто навіть не обмундированих українців, яким довелося буквально прогризати добре організовану ворожу оборону.

«Не дай нам, Боже, забути, який це день!»

ДАТА. 70 років тому визволено Київ від фашистських загарбників

Микола ПЕТРУШЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

До меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років» зайшла Перемога. Серед чоловіків вона видавалась квіткою. Маленька. Чепурна. По-домашньому затишна і привітна. Лише численні нагородні свідчили, що Ніна Трохимець — солдат.

— На фронті з 1943 року, — розповідає. — Брала участь у визволенні Києва і Європи. Зенітниця. Двадцятий рік працюю відповідальним секретарем Ради ветеранів міста Вишневого Київської області. Від їх імені приїхала в музей.

Науково-виставковий проект, здійснений у меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років», присвячений 70-річчю визволення Києва від фашистів. Одне з його завдань, наголосив Прем'єр-міністр Микола

Азаров, зберегти історичну пам'ять, вшанувати героїв-захисників.

Ой Дніпро-Дніпро...

На екрані — документальні кадри битви за Київ. Горить-палає земля і вода. Дивись і думай, як вісімнадцятирічна Ніна Трохимець, а з нею сотні тисяч таких же юних солдатів усе те не просто витримували, а йшли вперед?

Перемога дісталась дуже великою ціною. За неповідомими даними, своє життя віддали в цій битві 400 тисяч визволителів.

Ніна Трохимець ходить залами музею, вдивляється у фотографії. В очах — сльози. В руках — квіти вдячності від молоді.

Один із складників проекту — наукова конференція «Битва за Дніпро» за участі Українського інституту національної пам'яті, академічного Інституту історії України, інших установ та закладів.

Структурним елементом проекту стала презентація науково-документального видання «Київ-

ПРЯМА МОВА

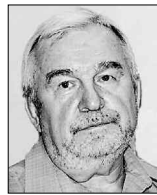
Валерій СМОЛІЙ,
директор Інституту історії України академік НАН:

— Битва за Дніпро остаточно закріпила за Червоною армією стратегічну ініціативу й фактично зробила неможливим зворотний відлік часу та подій. У її суперечливих оцінках треба виокремити два компоненти: воєнний та економічний. Перший пов'язаний з воєнним мистецтвом, серед різних критеріїв якого цивільні історики виокремлюють передусім втрати. Цей показник залишається високим. З другого боку — на це вказують військові фахівці — не слід заперечувати набуття досвіду ведення війни командирами всіх ланок. Без реалізації вдалих стратегічних, оперативних і тактичних рішень ціна перемоги могла бути значно вищою.

ські адреси сповіщень про загибель: дослідження, документи, свідчення». Адже за кожною похороною — людська доля, розгорнута сюжетна лінія, обірвана вибухом снаряда чи пострілом ворога. Серед представлених матеріалів — документи, рукописи, малюнки, фото, меморі-

альні речі з музейних фондів.

Ніна Трохимець повільно переходить від стенду до стенду. Зупиняється. Вулиця Хрещатик — отримала 100 сповіщень про загибель. Нижній вал — 200. Верхній вал — 176. Артема — 500. Скільки горя, скільки сліз! Скільки

Валерій СОЛДАТЕНКО,
директор Інституту національної пам'яті:

— Треба, щоб в основі пам'яті про минуле лежало раціональне, об'єктивне наукове знання, а не фантазії, вигадки, міфи, чим би потреба останніх в політичній чи ідеологічній сферах не обґрунтовувалась і не виправдовувалась. І це при загальновідомому, закріпленому в міжнародно-правових актах значенні, яке мала перемога над нацизмом для розбудови наших сучасних територій, кордонів, статусу України в світі. А це дає зайву поживу реваншистським силам та веде до ерозії національної державності, стосунків

між поколіннями. Гадається, найбільшу небезпеку в цьому сенсі становлять спроби нівелювати закріплені в історичній дійсності, міжнародному праві та науково доведені поняття про агресорів та їх жертв, справедливості оборонної війни. Поширюються демагогічні тези отождолення нацизму і сталінізму, а під останній маніпулятивно підводяться і Червона армія, і радянська держава, і рух опору на окупованих територіях.

У цьому контексті неприйнятні замовчування або дискредитація позитивних результатів перемоги над фашизмом та її епохального значення для долі українського та інших народів СРСР, підміна їх спекулятивними визначеннями на кшталт «війна двох тоталітарних режимів», «зміна однієї окупації іншою» тощо.

ки нездійснених мрій і надій!

Цифрові показники щодо мобілізованих, загиблих киян, кількості похоронок, що надійшли на київські адреси, взяті із заключного тому Книги Пам'яті України (м. Київ) «Подвиг на віки» та доповнені науковцями Меморіалу шляхом

підрахунків даних Всеукраїнської електронної бази на загиблих та зниклих безвісти воїнів, яка створюється науковцями музею, друкованих мартирологів та персональних електронних баз загиблих, нових джерельних пластів, і вперше вводяться до наукового обігу.

НА ЧАСІ

Іван ШЕВЧУК,
«Урядовий кур'єр»

На міжнародній транспортній конференції, що відбулася нещодавно в Одесі, Україна не видавалася якоюсь абсолютно відсталою провінцією. Тема зустрічі звучала так: «Тенденції транспортної галузі: розвиток інфраструктури та мультимодальні перевезення». Висновки українських експертів щодо цих самих тенденцій, головних проблем галузі та шляхів їхнього розв'язання загалом збігалися з тим, про що йшлося у виступах західних колег.

Так, потрібно вдосконалювати технологію, запроваджувати гнучкі тарифи, поліпшувати обмін інформацією, узгоджувати стандарти.

Заявка на успіх

Що найприємініше — Україна не лише визнає актуальність цих завдань, але й не без успіху їх виконує.

«Якщо ми називаємо тарифи на залізничному транспорті, то говоримо, що вони у 1,3 раза менші, ніж у Білорусі, і в 2,6 раза нижчі, ніж у Росії», — озвучує конкурентні переваги вітчизняної залізниці директор департаменту координації політики розвитку інфраструктури і туризму Міністерства інфраструктури України Микола Снітко. Чинownik, котрий займав високий посади саме у цій транспортній підгалузі, Микола Снітко презентує й інші досягнення Укрзалізниці.

Вже сім років здійснюється стовідсотковий електронний обмін інформацією з Російською залізницею, є певний обмін інформацією з такими євросоюзівськими неопітими, як Угорщина, Польща та Словаччина. На черзі — Чехія, Італія та Німеччина. Набуває розвитку тут і електронний документообіг — при обміні порожніми вагонами з Росією використовують електронну відомість, у взаєминах з Білоруссю цей інструмент застосовують і при оформленні вантажів. Поза тим торік більш ніж утричі зросли масштаби застосування уніфікованої накладної, напрацьованої в рамках Угоди з міжнародного вантажного сполучення.

С що показати і нашим портовикам. Василь Зубков, представник компанії «Пласке», каже, що запроваджений в Одеському порту проект «Єдиного вікна», який передбачає повний електронний супровід вантажів, випереджає навіть європейські технології: «Цей проект, що вже вповні запроваджено в Одеському порту, не має аналогів навіть у Євросоюзі, який у себе ці системи тільки запроваджуватиме».

Ложку дьогтю до цієї привабливої картини додає одна прикра обставина. Усі ці новачки в остаточному підсумку все ще

Транзит не означає мимо

ШАНС. Україна продовжує втрачати транзитні вантажі, проте має нагоду виправити ситуацію, ставши посередником між Європою та Китаєм

не дають змоги отримати помітну позитивну динаміку у вантажоперевищеннях. І на залізницю, і в портах, і на автомагістралях країна так і не може вийти на показники докризового 2008-го.

«За останні два роки ситуація на ринку значно поліпшилася, однак

пар. Вона дала б змогу не втрачати час на кордоні між Україною та Польщею, котрі мають різні стандарти залізничної колії.

У портах проблему мають розв'язувати через згадану вже технологію «єдиного вікна» та організацію спеціалізованих

І на залізницю, і в портах, і на автомагістралях Україна

так і не може вийти на показники докризового 2008 року.

конференція демонструє, що багато ще належить зробити», — каже керівник відділу транспорту, енергетики та докілья Представництва ЄС в Україні Вальтер Треттон.

Спробуємо докладніше зупинитися на цьому «належить».

Гальма об'єктивні і рукотворні

З-поміж гальм на українській ділянці всесвітнього транспортного трафіка Микола Снітко називає повільне оформлення вантажів: «Наприклад, автомобіль простоює в порту 15 годин. Якщо б передали своєчасно інформацію про наявність вантажу в контейнері митним органам — тоді прискорюємо процедуру, зменшуємо простій автомобіля в порту, зменшуємо навантаження на портову інфраструктуру».

Наявність таких затримок чиновник пояснює суто технологічними причинами.

«Залізничну» проблему, на думку урядовця, мала б вирішити технологія розсувних колісних

логістичних центрів на кшталт сухого порту Одеса — Ліски, з роботою якого ознайомилися учасники конференції.

Микола Снітко не взявся говорити про те, чи є випадки зловживань на митниці, які справляють істотний вплив на рух вантажів. Своїми спостереженнями із цього приводу поділився Василь Зубков: «Так, нас періодично лихоманить, аж до повного блокування доходів, але тут питання навіть не у митниці, а швидше у процесах переділу ринку, де митниця є інструментом і не більше».

Інакше кажучи, ця проблема зникне сама по собі, коли цей переділ так чи інакше завершиться. Тим більше, що сама по собі митниця, як вважає Василь Зубков, доволі активно працює в напрямку адаптації до європейського законодавства та технологічної модернізації.

Тим часом проблема портових зборів в українських гаванях, котрі хтось із учасників конференції назвав «найвищими у світі», — таки дається взнаки портовій підгалузі, і вже не один рік.

«Ведмежу послугу тут зробив міністр транспорту Вінський, коли відропував уряду, що підвищив дохідність портів, — а сам просто на 58% підняв портові збори, — каже Василь Зубков, — а вони у нас і так були вищими, ніж у сусідів. І сьогодні у нас портовий збір і справді вдвічі вищий, ніж в інших чорноморських портах, і втричі вищий, ніж у середземноморських портах». Дати задній хід гальмівному рішенню непросто: «Тепер спробуй переконати Мінекономіки, Мінінфін, довести, що, знизивши ці збори, за рахунок збільшення обсягів переробки ми заробимо більше».

«У 2007 році у нас у портах був пік транзиту, і відтоді він тільки падає,

збит і справді, як та річка, вибирає шлях найменшого опору — там, де зручніше, дешевше, безпечніше. І Україна за цими параметрами наразі програє. Вона має чи не найбільший у Європі транзитний потенціал, та, як у випадку з рештою своїх потенціалів, використовує його вкрай погано».

Як зазначено в урядовій «Програмі економічних реформ на 2010—2014 роки», транзитний потенціал країни не використовується навіть на чверть. Порівняно з найуспішнішим, 2007-м уже 2011-го обсяги транзиту зменшилися у 2,6 раза. Цього року країна втратила ще понад 20% транзиту. Сьогодні вантажопотік між Європою та Російською Федерацією через Білорусь уп'ятеро

Не надто сподіваючись на повернення тих вантажів, які вже пішли з України, експерти пробують робити ставку на участь у євросоюзівському проєкті TRACECA.

— нарікає Василь Зубков. —Що таке транзит? Він, як річка, — пробив інше русло — ой як важко його повернути».

Спробуємо щастя на Шовковому шляху

Саме транзит виставляє той самий гамбурзький рахунок, за яким можна оцінювати конкурентоздатність транспортної галузі. Адже коли вантажі, що прямують в Україну чи з України, інакше як через наші митниці і по наших шляхах перевозитися не можуть, то тран-

більший, ніж той, що йде Україною.

Не надто сподіваючись на повернення тих вантажів, які вже пішли з України, експерти пробують робити ставку на нові напрямки. Один з ймовірних варіантів — участь у євросоюзівському проєкті TRACECA (TRANSPORT CORRIDOR EUROPE CAUCASUS ASIA). Цей транспортний коридор Європа — Кавказ — Азія називають «Великим Шовковим шляхом XXI сторіччя».

Тож відсутність на конференції росіян Микола Снітко пояснив саме її «географічними па-

раметрами», а не якимось організаційними чи політичними розбіжностями із Росією.

«Україна має дуже важливе географічне розташування на сході Європи, — зауважує представник Євросоюзу Вальтер Треттон. — Це важлива транзитна країна, що є мостом до сусідніх країн і до Центральної Азії».

На презентації проєкту TRACECA експерти не приховували свого захоплення 13%-вим щорічним економічним зростанням Піднебесної, дивовижними обсягами інвестицій та темпами розвитку транспортної інфраструктури (за 5 років тут спорудили 365 тисяч км доріг — приблизно стільки ж, скільки їх є у Великобританії, та проклали 8 тисяч км залізниць, — що дорівнює загальній довжині залізниць такої країни, як Угорщина).

Отже, у центрі уваги європейців — напрям, що має поєднати розвинену економіку Євросоюзу з уже потужною і найбільш динамічною економікою Китаю. Україна, що виглядає дуже блідо на тлі цих великих економічних гравців, може й собі вигадати децицію на їхніх взаєминах. А саме взяти на себе обслуговування їхнього потенційно велетенського товарообігу. Інакше кажучи, заробляти врешті-решт все на тому ж транзиті.

Побутує думка, що коли б Україна спромоглася зберегти в нормальному робочому стані три свої пароплавства — Чорноморське, Азовське та Дунайське, — то тільки вони цілком могли б прогодувати країну, навіть при повному колапсі решти промисловості — на одних лише транспортних послугах. Утім, цю потугу країна бездарно втратила переважно вже у перші роки своєї незалежності.

Нині у нас з'явився шанс заробити на взаємній зацікавленості ринків Євросоюзу та Китаю. Експерти TRACECA прогнозують, що при зростанні обсягів транзиту на 20% (нагадаю, цьогоріч ми мали саме 20%, але зі знаком «мінус»), додатковий прибуток галузі становитиме 266 мільйонів гривень на рік. Це, звісно, не та сума, за яку можна прогодувати країну, але непоганий стимул для того, аби вперше від 2007 року продемонструвати позитивну транзитну динаміку і бодай означити свою реальну участь у великій економічній грі європейської спільноти, долучитися до якої ми так прагнемо.

Серед переваг розвитку транзитних перевезень експерти TRACECA називають безпосередній надходження до бюджету у вигляді зборів, модернізацію транспортної інфраструктури та інші додаткові бонуси.

Що слід зробити для того, аби їх отримати, ми наче й самі чудово знаємо. Питання, чи зробимо.

Фото надане автором

ЕНЕРГЕТИКА

Чисті технології для «зеленої економіки»

НОВАЦІЇ. У Донецьку відбувся VI Міжнародний інвестиційний саміт «Сталий розвиток: енергоефективність, ресурсозбереження, екобезпека»

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

Уроки, які тепер називають «застійними», відвідувачі книгарні в одному з райцентрів звернули увагу ось на що. У відділі «Промисловість і будівництво», де переважала відповідна тематична література, чомусь лежав і художній роман Леоніда Соболева «Капітальний ремонт». Звісно, від бажаючих покепкувати на цю тему не було відбою. Втім, хтозна: можливо, креативні продавці якраз хотіли натякнути, що капітальний ремонт потрібен не тільки дореволюційному флоту, про життя якого йшлося у книжці, а ще більше — сучасним промисловості, будівництву та іншим сферам життя?..

А згадався цей випадок після того, як сучасні реалії нарешті назвали своїми словами. «Все, що було до цього, — дрібні ремонти: щось підмазати, підфарбувати... А зараз ми розпочали капітальний ремонт», — зазначив Президент України Віктор Янукович під час відкриття у Донецьку Міжнародного інвестиційного саміту.

Хто в костюмі до нас приїде...

Сам захід, який відбувся вже вшосте, можна назвати своєрідним полігоном реалізації реформ і того самого капремонту, яких потребує суспільство. Зокрема саміт взяв на себе важливу фун-

кцію об'єднувати активну частину співвітчизників довкола розв'язання актуальних проблем сьогодення. Один із подібних свіжих прикладів — підписання під час саміту угоди про співпрацю між Донецькою областю та потужною компанією ДТЕК.

До речі, глава держави високо оцінив партнерство між державними органами влади та представниками великого бізнесу. Останні ж, мабуть, із урахуванням власного досвіду наголошували на необхідності встановлення в державі чітких і прозорих правил. Адже саме за подібних умов можна сподіватися, що зарубіжний інвестор йтиме до України без вагань і навіть швидше, ніж до інших країн. Влучно пояснив ситуацію відомий бізнесмен, власник компанії СКМ Рінат Ахметов. «Потрібні рівні правила гри для всіх, аби в інвестора не склалося враження, що до нас він приїде в костюмі, а поїде звідси в шортах, — сказав він. — Після цього інвестор і сам більше до нас не приїде, і ще й всім про це розповість».

Загалом цього разу метою саміту стало намагання реалізувати наявний інвестиційний потенціал регіону в контексті формування «зеленої» моделі розвитку економіки. Тобто донецьчани презентували власний інвестиційно-інноваційний потенціал регіону і вивчали зразки кращих світових практик енергоефективної модернізації економіки, «чистих» технологій в

КОМПЕТЕНТНО

Андрій ШИШАЦЬКИЙ,
голова Донецької обласної
державної адміністрації:

— Ми намагаємося впроваджувати європейські стандарти і показувати різновекторну привабливість Донбасу. Міжнародний інвестиційний саміт дає нам такі можливості, і цього року ми представили тут кращі проекти енергозбереження та екологічної безпеки. Відповідно до поставленого Президентом України завдання сьогодні наша мета — зробити економіку регіону і всієї країни менш енергоємною та більш «зеленою», тобто екологічно безпечною.

АПК, перспективних проектів та технологій в ЖКГ і соціальній сфері. Причому акцент зробили на необхідності сприяння подальшому міжнародному співробітництву щодо використання альтернативних джерел енергії і формування «зеленого» мислення.

Споживання газу: менше, менше, менше

На саміті працювали півдужини секцій, серед яких чи не найбільше уваги привернули ті, де обговорювали питання формування «зеленої економіки», досвід реалізації стратегій «зеленого міста», проектів енергозбереження та енергоефективної міської інфраструктури. Було підписано кілька угод, виконання яких має посприяти поліпшенню довкілля. Співпра-

цюватимуть Міністерство екології та природних ресурсів, Донецька обласна державна адміністрація і Горлівська міська рада, компанія «Донецьксталь». Серед інших підписаних документів — меморандум про співпрацю між Агентством інвестиційного розвитку Донецької області, індустріальними парками України та Європейською бізнес-асоціацією.

Під час роботи секції «Енергоефективний розвиток економіки» наголошувалося: донецьчани — аж ніяк не неюфіти щодо намагань збільшити промисловий потенціал регіону і водночас зменшити на нього екологічне навантаження. Тут вже кілька років реалізують Програму енергоефективності. Так, у металургійній промисловості активно впроваджують проекти, які передбачають перехід на пило-

вугільне вдування. Використання таких технологій на Маріупольському меткомбінаті ім. Ілліча та Єнакіївському метзаводі дасть змогу повністю відмовитися від використання природного газу в доменному виробництві і на 40% знизити обсяги його використання на підприємствах.

А ось на секції «Енергоефективність в ЖКГ» йшлося про відповідні проекти модернізації цієї галузі.

Основними пріоритетами спільних програм держави і бізнесу є зменшення споживання газу та активніше використання альтернативних джерел енергії, підвищення ефективності систем теплопостачання тощо. «За дорученням Президента України на засіданні Кабінету Міністрів прийнято програму модернізації газових котельень та раціонального використання альтернативних джерел енергії, яка дасть змогу Україні протягом трьох років на 50% зменшити споживання природного газу», — повідомив міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадій Темник.

За його словами, обсяг фінансування цієї програми здійснюватиметься за принципом приватно-державного партнерства і становитиме 28 мільярдів гривень, з яких майже 6 мільярдів виділять державний і місцевий бюджети, а решту коштів — міжнародні фінансові організації та приватні інвестори.

Ресурс, який не впливає на довкілля

ПЕРСПЕКТИВИ. Україна в європейському тренді розвитку ринку скрапленого газу

Віталій ЮРКІВ
для «Урядового кур'єра»

Нещодавно у столиці Великобританії відбувся об'єднаний конгрес організації операторів ринку скрапленого газу: Європейської (AEGPL), Світової (WLPGA) і Британської (UKLPG). Найбільший за останні п'ять років зліт зібрав газовиків з 65 країн світу і зайняв усі п'ять поверхів виставкового центру Королеви Єлизавети II у центрі Лондона. Українська делегація на форумі була однією із найчисленніших. Наші газовики виступили із доповіддю, у якій озналимили присутніх із тенденціями і перспективами розвитку ринку скрапленого газу в Україні.

Місце проведення заходу цілком відповідало рівню уваги, яку розвинені країни приділяють скрапленому газу. «Зміна клімату — це беззаперечний факт, тому викиди вуглеводню необхідно зменшувати. На цій конференції присутні ті, хто думають про майбутнє дітей і онуків», — зазначив лорд Дебен, авторитетна особа в британській енергетиці (колишній міністр енергетики Британії).

Втім, тенденції в галузі скрапленого газу в світовому масштабі докорінно відрізняються. Якщо для Європи характерне зниження споживання блакитного палива, то у віддалених від цивілізації куточках Азії та Африки зовсім інша ситуація. За даними Аде-

Скраплений газ — оптимальне рішення для екології

байо Ібірогба, генерального менеджера «Національної нигерійської нафтової компанії» і віце-президента WLPGA, смертність від чадного газу, що виникає під час приготування їжі, у світі вища, ніж від малярії, СНІДу та туберкульозу разом узятих. Тому скраплений газ, при спалюванні якого не виникає чадного, — оптимальне рішення для цих регіонів.

Глобальна пропанізація

На розвинених ринках, до яких належить і Великобританія, скраплений газ давно став ресурсом, що дає змогу зменшити вплив на довкілля. Це і визначило технологічний характер питань, що виносилися на порядок денний конференції, а також вели-

чезний інтерес до виставки обладнання.

Розвинені ринки вже вичерпали можливості для різкого зростання споживання і тепер намагаються знаходити нові сфери застосування скрапленого газу. На виставці можна було побачити і мотор для човнів, і газонокосарку, і мотоцикл, і автономні генератори, і сушарки для зерна, і барбекю... По суті, практично скрізь, де є бензобак, можна поставити балон з пропаном.

Не залишають розробники поза увагою і споживачів дизпального. Наприклад, у галузі автотранспорту європейці прагнуть замінити 30% традиційного дизпального газодизельними сумішами.

У галузі постачання скрапленого газу побутовим і промисловим споживачам Європа також має чимало ноу-хау. Там думають, як най-

більш ефективно і зручно доставити паливо споживачеві: автоматизувати процес замовлення, надати абоненту більше варіантів обміну балонів тощо.

Інакша ситуація в США. У цій країні, де бензин і так дешевий, скрапленому газу зовсім важко. І тим більше, в Америці працює спеціальна рада, яка проводить консультації на всьому ланцюжку використання LPG: виробники, трейдери, автодилери, кінцеві споживачі.

Український ринок пропану значно змінився за останні п'ять років, але багато чого з того, що реалізовано навіть у сусідній Польщі, у нас лише фантастика. Взяти хоча б виготовлення газодизельних сумішей. За словами експертів, у нашій країні поки що технології, які дають змогу це робити, на початковому етапі розвитку.

Інтеграція на ходу

Учасники конгресу також розглянули економічні питання глобального ринку. Представник полтавської компанії «Надія» Олександр Гришко розповів авторитетному товариству про те, наскільки важливе місце займає Україна в системі постачання скрапленого газу. Зокрема, вона забезпечує понад 15% обсягів постачання цього палива на ємні ринки Європи і Туреччини. Для багатьох присутніх цей факт став відкриттям.

«Досвід розвинених країн з подібними в Україні умовами свідчить, що гранична межа нашого ринку не досягнута, — каже президент «Української асоціації скрапленого газу» Станіслав Батраченко. За його словами, потужний потенціал до зростання зберігає як комунально-побутовий сектор, так і сектор автогазу.

«Відвідування заходів такого рівня потрібно для всіх, хто цікавиться ринком скрапленого газу і робить бізнес на ньому», — впевнена глава донецької компанії «Паралель» Олена Хілієнко. Вона зауважує, що ефективні технології і підходи, які сьогодні впроваджуються в Європі, однозначно приходять до України з розвитком ринку, а тому треба бути готовими до цього процесу.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Профі завжди в ціні

Олександр БІТНЕР,
«Урядовий кур'єр»

Цілком можливо, що нинішню осінню призовну кампанію на строкову службу у Збройні сили України теоретики і практики вже в недалекому майбутньому назвуть історичною. Принаймні дуже хочеться, аби вони мали на те право, оскільки, визначений на найвищому державному рівні як останній рекрутський набір, цей призов засвідчує громадськості реальний початок розбудови нової, сучасної за всіма параметрами професійної армії.

Це справді може стати епохальною віхою для держави, адже саме про таке військо мріялося вже давно. Однак всі наміри і розрахунки впиралися, як потім виправдовувалися політики, в нестачу коштів. З цим можна було б погодитися (і погоджувалися!), якби не відчувалося, що багатом реформаторам бракувало іншого — головного чиним політичної волі, помноженої на державницький за своєю суттю підхід до розв'язання таких глобальних проблем.

Говоримо «контрактник», розуміємо «професіонал»

Щиро кажучи, зайвих ресурсів у скарбниці немає й нині. Проте й зволікати з давно назрілого масштабної реформи армії, як-то кажуть, собі ж дорожче, оскільки за висновками навіть найомірованіших експертів традиційна військова модель України з її системою набору строковиків не просто малоефективна, а й невинновдано обтяжлива для держави. Вже хоча б тому, що підготувати належним чином військового фахівця впродовж року неможливо, особливо на тлі постійно зростаючого технологічного рівня озброєння і військової техніки, які потребують висококваліфікованих вузькопрофільних спеціалістів. За сукупності цих та інших чинників безперспективність утримання численної призовної армії стає очевидною.

Потрібно розуміти й такі об'єктивні поняття, як розвиток військово-стратегічної ситуації у світі, появу нових викликів національній безпеці і, зрештою, нові вимоги до військового мистецтва як такого. Фахівці стверджують,

Солдатський труд цінуватиметься більше

що в сучасних умовах Україна не може покладатися лише на політико-дипломатичні методи розв'язання суперечностей і конфліктів. Збройні сили повинні виконувати функцію стримування загроз у військовій сфері, бути підготовленими до швидкого і ефективного реагування на нові виклики. Хочеш не хочеш, світ змінюється, і військова сила стала не лише важливим гарантом національної безпеки, а й чинником серйозного сприйняття країни на міжнародній арені.

Ще один, не так стратегічний, як соціальний бік питання. Три-чотири десятиліття дослідники привертати увагу громадськості до несприятливих демографічних явищ, масового погіршення загального стану здоров'я призовників, кричущої несправедливості такого собі вибіркового призову, коли служити йшли юнаки з небагатих сімей тощо. Врешті-решт, хто краще виконуватиме військовий обов'язок: учораšní школярі, вимушені іноді тягнути солдатську лямку всупереч волі і з почуттям своєї тимчасовості в армії, чи професіонали з високим рівнем підготовки, які свідомо пов'язують долю з військовою службою? Саме тому одним з пріоритетних напрямів Державної комплексної програми реформування і розвитку Збройних сил

України на період до 2017 року визначено істотне посилення кадрового потенціалу війська. Інакше кажучи, його професіоналізацію.

Соціальний вимір реформи

Певна річ, перетворити військово-службу з повинності на свідомо обрану професію непросто. Тим паче, за дуже низького рейтингу армії як соціальної інституції, що склався останніми роками. Ось чому нинішнє керівництво вітчизняного оборонного відомства прагне розв'язати одну з головних проблем професійної армії — забезпечити привабливі мотиваційні чинники військової служби на контрактній основі. Головними аргументами на користь такої служби визначено рівень грошового утримання військовослужбовця за контрактом, інші соціальні гарантії, а також нові зміст і устрій контрактної служби. І не лише на папері.

Що стосується зарплат, то нагадаємо, що їх перше відчутне підвищення удвічі було проведено торік. Правда, лише окремим категоріям військовиків — морякам, льотчикам і фахівцям наземних служб безпеки польотів, десантникам і спецназівцям. Для решти військовослужбовців

Професійній армії без військовослужбовців-жінок не обійтися

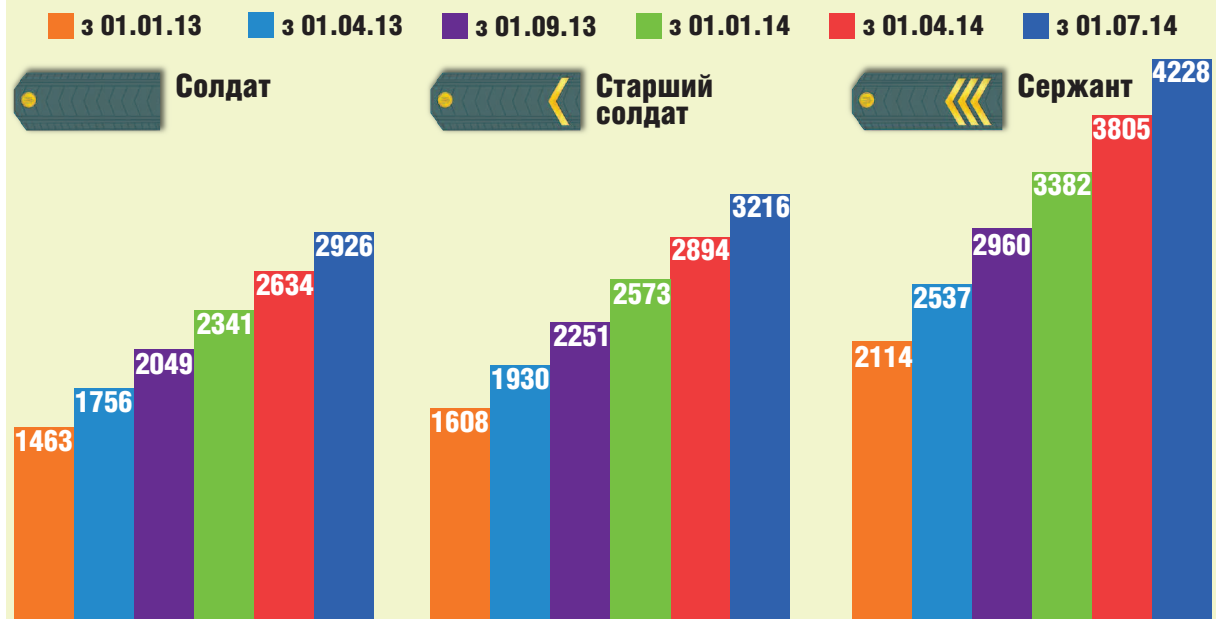
грошима. А під час виконання завдань з бойової підготовки в польових умовах вони повноцінно триразово харчуються за рахунок держави.

Питання з питань — забезпечення житлом. Прагнучи комплексно вирішити це питання, військове відомство вже провело аудит об'єктів незавершеного будівництва з 2007 року. Інвентаризовано і паспортизовано 168 споруд, призначених для житлового будівництва, частину з яких, готових на 80–90%, збираються максимально швидко добудувати і ввести в експлуатацію за бюджетні кошти. Понад два десятки об'єктів планують завершити з допомогою інвесторів, а об'єкти з низьким ступенем готовності, але розташовані на привабливих територіях, будуть передаватися приватним інвесторам з визначенням частки готових квартир Міноборони.

РЕКЛАМА

поеатпне підвищення окладів проводиться зараз — починаючи з квітня нинішнього року цюкварталу грошове забезпечення зростає на 20% з тим, аби до 1 липня наступного також підняти його удвічі. При цьому напрацьовано це й заходи матеріального заохочення тих, хто зразково виконує свої службові обов'язки. Міністр оборони видав наказ про преміювання відмінників бойової підготовки, який стосується всіх видів Збройних сил і вже вступив у дію. Крім того, вже сьогодні контрактики в робочі дні забезпечуються безкоштовними обідами або за власним бажанням можуть отримувати їхню вартість

Збільшення грошового забезпечення військовослужбовців (гривень)

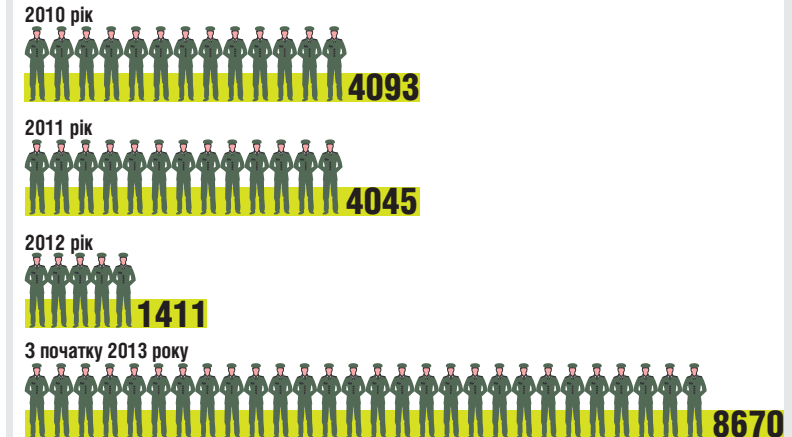
Джерело: прес-служба Міністерства оборони України

ПРЯМА МОВА

Динаміка залучення на контрактну службу

Підвищення привабливості контрактної служби помітно впливає на темпи і динаміку укомплектування армії контрактниками. Якщо в 2010–2012 роках на військову службу за контрактом було прийнято близько 9 тисяч осіб, то лише цього року — 8670 чоловік. У цілому спискова чисельність військовослужбовців за контрактом у ЗСУ нині становить понад 51 тисячу. Це 60% від загального числа посад солдатів і сержантів в армії. (Див. інфографіку). Втім, уже сьогодні військовослужбовцями за контрактом укомплектовані понад 90% війська спеціального призначення, армійська авіація Сухопутних військ і чотири бригади Повітряних сил, а до кінця нинішнього року від строковиків повністю відмовляться у Високомобільних десантних військах, де укомплектованість контрактниками становить понад 80%. Із середини жовтня, з відправкою в запас останніх військовослужбовців строкової служби з лав ВМС, військові моряки вже повністю комплектують посади матросів, солдатів, сержантів і старшин виключно військовими-контрактниками.

Динаміка залучення на контракт (осіб)

Джерело: прес-служба Міністерства оборони України

Нині в управлінні оборонного відомства перебувають 1788 військових містечок, розташованих на землях загальною площею в 534,1 тисячі гектарів, з яких 429 ще мало 7430 будівель і споруд. У ході реформування армії до кінця 2017 року планується вивільнити ще 214 містечок, зокрема цього року — 72. Вони будуть пропонуватися для продажу на відкритих торгах, так само, до речі, як і військоове майно, що вивільнятиметься при перерформуванні військових частин, їх переозброєнні чи плановому оновленні. Публічні форми реалізації сформують справедливу ринкову ціну на товар, отож забезпечать максимальні надходження, значна частина яких піде на будівництво житла та розв'язання інших соціальних проблем військових. Нині

ж для швидкого поповнення житлового фонду ведеться активне переобладнання під житло будівель, які не використовуються у повсякденній діяльності військ.

Нові завдання військової освіти

Працюючи над створенням стійкої і привабливої мотиваційної бази для залучення на військову службу за контрактом, керівництво відомства ставить перед собою амбітні завдання. «Хочемо, — каже міністр оборони Павло Лебедєв, — аби наші Збройні сили стали потужними роботодавцем з одним з кращих соціальних пакетів на ринку праці в Україні. Військовослужбовці будуть звільнені від сплати податків, контрактникам забезпечимо виділення попервах

службового житла... Останнім часом прийнято низку рішень про зміни укладу військової служби — реальністю сьогодні стає восьмигодинний робочий день і два гарантовані вихідні, ніяких нарядів по кухні, прибирання території та інших господарських робіт. Тільки бойова підготовка та обслуговування штатного озброєння і техніки. Певна річ, військовий професіонал повинен мати час і для родини, дітей та самого себе — від цього якості його служби лише зростатиме».

Звичайно, фундаментом будь-якої, у тому числі й контрактної, армії є офіцерський корпус, якісний підготовка і виховання якого — одне з головних завдань військової реформи. Сьогодні на порядку денному — підвищення якості підготовки офіцерів і зменшення витрат на утримання системи вищих навчальних закладів ЗСУ. З цією метою кількість військових вишів буде скорочено згідно з реальною потребою фахівців у військах, зазнають змін і організаційно-штатні структури ВНЗ. У той же час за рахунок навчання студентів за цивільними спеціальностями, підготовки офіцерів запасу та іноземних спеціалістів на підставі міжурядових чи міжвладних угод планується підвищити самоокупність системи. Цивільні випускники військових ВНЗ, які самостійно платили за своє навчання, можуть як продовжити службу у Збройних силах, так і працювати за отриманою спеціальністю в цивільних умовах.

До речі, цього року план прийому для підготовки військових фахівців з вищою освітою виконано на 100%. На навчання до відомчих вишів зараховано близько тисячі осіб. Це при тому, що кандидати, крім подання сертифіката Українського центру оцінки якості освіти, обов'язково проходили професійно-психологічний відбір, оцінку рівня фізичної підготовки і ретельний огляд військово-лікарською комісією, що дало змогу відібрати кращих юнаків і дівчат, зорієнтованих на військову кар'єру, хвалиться в Міноборони. Поряд з цим важливою складовою військової освіти залишаються військові лиці, де навчається багато дітей-сиріт. Кількість таких закладів навіть зростатиме, а випускники за бажання можуть бути прийняті для проходження контрактної служби з відповідним соціальним і матеріальним забезпеченням.

ДОВІДКА «УК»

Хто може стати контрактником?

На контрактну службу приймають громадяни України, які придатні до військової служби за станом здоров'я і відповідають установленим вимогам її проходження: ✓ військовослужбовці, які прослужили на строковій службі не менше трьох місяців, громадяни призовного віку з вищою, професійно-технічною або повною середньою освітою, які не проходили строкової служби, військовозобов'язані, а також жінки, які не мають військових звань офіцерського складу, віком від 18 до 40 років — на військову службу за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу; ✓ особи з повною загальною середньою освітою віком від 17 до 21 року, в тому числі ті, кому 17 років виповнюється в рік початку військової служби, військовослужбовці строкової служби, військовослужбовці, які проходять військову службу за контрактом, та військовозобов'язані віком до 23 років з повною

середньою освітою без військових офіцерських звань у разі їх зарахування на перший та наступні курси навчання, а також особи віком до 25 років, які мають базову вищу освіту; ✓ військовослужбовці, які закінчили вищі військові навчальні заклади або військові навчальні підрозділи інших вишів та яким присвоєно офіцерське звання — на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу; ✓ прапорщики (старші прапорщики) та мічмани (старші мічмани), які мають повну вищу освіту, що відповідає профілю службової діяльності, — на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу; ✓ офіцери запасу, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі, особи офіцерського складу, які перебувають на кадровій військовій службі, та офіцери, які проходять військову службу за призовом — на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу.

КОНСУЛЬТУЄ ВІЙСЬКОМАТ

Від цивільного до військового

Аби в подробицях дізнатися про військову службу у Збройних силах України, завітайте до свого районного чи обласного військомату. За змогою відвідайте і військову частину, яка зацікавила, та розпийтайте про майбутню службу і обрану спеціальність. Попередньо обравши ймовірне місце служби та посаду, подайте у військомат заяву з проханням прийняти на військову службу за контрактом, у якій треба зазначити прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, місце постійного проживання, найменування військової частини, в якій бажаєте служити, на якій посаді та за якою спеціальністю, дані про освіту і професію. Після цього буде проведено аналіз поданих документів та попереднє вивчення ваших особистих якостей. Якщо в результаті буде прийнято позитивне рішення, ви станете кандидатом на проходження обстеження і професійний відбір — перевірка фізичної підготовки і психо-

логічні тести. Посаду, на яку кандидат погодився і на яку придатний за результатами проведеного відбору, позначають у особовій справі, і це є підставою для направлення вас після навчання саме на цю посаду.

Якщо кандидат уже проходив строкову службу, він може стати контрактником і без навчання, але за умови, що набута тоді військова спеціальність збігається з обраною для служби за контрактом. В іншому разі кандидат направляється до навчального центру для підготовки за тим фахом, на який був відібраний і погодився.

Після цього з вами укладають контракт. З тим, кого приймають на посади рядового складу, — на три роки, хто займає вакансії сержантського і старшинського складу — на п'ять. У подальшому його можна буде продовжити або розірвати в разі невиконання військовослужбовцем своїх обов'язків, або за сімейними обставинами, як за станом здоров'я. Без вагомих причин укладений контракт розірвати не можна.

А ЯК У НИХ?

Європа обирає професійні армії

Відмова від призову — одна з ознак початку ХХІ століття. На професійну основу свої збройні сили перевели понад два десятки провідних країн світу, більша частина з яких — європейські. Розпочали цей процес Франція та Іспанія ще в 2001 році. А першою з колишніх держав — учасницею Варшавського договору від комплектування армії строковиками у 2004 році відмовилася Угорщина.

Після 2005-го практично одна за одною призов до своїх армій скасували десять країн Європи, абсолютна більшість яких у минулому значилася в союзнах СРСР — нові держави, що виникли на території колишньої Югославії, а також Румунія, Латвія, Литва і Болгарія. Починаючи відмовилася від призову на військову службу у 2010 році, майже одночасно з благополучною Швецією. До речі, шведам зважитися на це було непросто, оскільки вони очолювали рейтинг країн, де військової обов'язок вважався справді почесним.

Наймолодшою професійною армією в Європі донедавна значилася збройні сили Сербії, які завершили перехід на контрактну основу в 2011 році. Торік мораторії на призов строковиків запровадила також об'єднана Німеччина.

О Р І Є Н Т И Р

ДОКУМЕНТИ	КОМЕНТАРІ	КОНСУЛЬТАЦІЇ	РЕКЛАМА
-----------	-----------	--------------	---------

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 2 жовтня 2013 р. № 735
Київ

Про внесення змін до Порядку накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести зміни до Порядку накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1995 р. № 244 (ЗП України, 1995 р., № 7, ст. 164; Офіційний вісник України, 1998 р., № 14, ст. 546; 2000 р., № 12, ст. 457; 2002 р., № 42, ст. 1933; 2007 р., № 74, ст. 2759; 2012 р., № 3, ст. 85, № 16, ст. 592), виклавши його у редакції, що додається.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ
ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 6 квітня 1995 р. № 244
(у редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 2 жовтня 2013 р. № 735)

ПОРЯДОК накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності

Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру накладення штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності (далі — штрафи), що передбачені Законом України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» (далі — Закон).

2. Справи про правопорушення у сфері містобудівної діяльності розглядаються Держархбудінспекцією та її територіальними органами (далі — інспекції).

Накладати штраф від імені інспекцій мають право керівник Держархбудінспекції та уповноважені ним його заступники, керівники територіальних органів Держархбудінспекції та їх заступники у межах своїх повноважень.

3. Штрафи накладаються на суб'єктів містобудування — юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців (далі — суб'єкти містобудування) за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.

У разі коли суб'єкт містобудування перешкоджає притягненню його до відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності правоохоронні органи та органи місцевого самоврядування разом з інспекціями вживають всіх необхідних заходів для притягнення такого суб'єкта до відповідальності.

У разі відмови суб'єкта містобудування в отриманні документів (протокол, постанова та документи, які підтверджують факт правопорушення), які є підставою для притягнення його до відповідальності, документи надсилаються суб'єкту містобудування рекомендованим листом з повідомленням.

Належним підтвердженням факту надіслання документів є розрахунковий документ відділення поштового зв'язку щодо оплати послуг з доставки рекомендованої поштової кореспонденції.

У разі ненадання суб'єктом містобудування, який притягається до відповідальності, інформації щодо його адреси документи, які є підставою для притягнення його до відповідальності, надсилаються суб'єкту містобудування за адресою місцезнаходження (місця проживання, місця реєстрації), що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців.

Надіслання рекомендованим листом з повідомленням документів, які є підставою для притягнення до відповідальності, за адресою місцезнаходження (місця проживання) суб'єкта містобудування, що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців, вважається належним врученням зазначених документів незалежно від факту їх отримання суб'єктом містобудування.

Накладення штрафу за правопорушення у сфері містобудівної діяльності

4. У разі вчинення одним суб'єктом містобудування двох або більше правопорушень у сфері містобудівної діяльності штраф накладається за кожне правопорушення окремо.

У разі вчинення одного правопорушення у сфері містобудівної діяльності декількома суб'єктами містобудування штраф накладається на кожного з них.

5. Накладення на суб'єкта містобудування штрафу за правопорушення у сфері містобудівної діяльності не звільняє від відповідальності, передбаченої Кодексом України про адміністративні правопорушення, посадових осіб такого суб'єкта, до службових обов'язків яких належить забезпечення дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності.

6. Штраф за правопорушення може бути накладено на суб'єкта містобудування протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення.

Днем виявлення правопорушення є день складення акта перевірки відповідного суб'єкта містобудування.

7. Притягнення суб'єктів містобудування до відповідальності не звільняє їх від відшкодування заподіяної внаслідок правопорушення шкоди.

Провадження у справах про правопорушення у сфері містобудівної діяльності

8. Провадження у справі про правопорушення у сфері містобудівної діяльності не може бути розпочате, а розпочате провадження підлягає закриттю в разі:

- 1) відсутності події і складу правопорушення у сфері містобудівної діяльності;
- 2) втрати чинності відповідним положенням Закону, яке передбачає відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності;
- 3) закінчення на момент розгляду справи про правопорушення у сфері містобудівної діяльності строків, передбачених Законом;
- 4) наявності за тим самим фактом вчиненого правопорушення щодо суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення штрафу або некасованої постанови про закриття справи про правопорушення у сфері містобудівної діяльності;
- 5) наявності в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців відомостей про перебування юридичної особи у стані припинення шляхом ліквідації (перебування фізичної особи — підприємця у стані припинення підприємницької діяльності) або про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи — підприємця).

Протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності

9. Про вчинення правопорушення у сфері містобудівної діяльності керівник структурного підрозділу інспекції, його заступники, які згідно з фун-

кціональними обов'язками здійснюють державний архітектурно-будівельний контроль, або головний державний інспектор (далі — уповноважена посадова особа інспекції) складають протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності.

10. Уповноважена посадова особа інспекції складає протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності у двох примірниках, один з яких надається під підпис суб'єкту містобудування, що притягається до відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, не пізніше трьох робочих днів з дня складення акта перевірки такого суб'єкта містобудування.

11. У разі вчинення одним суб'єктом містобудування двох або більше правопорушень у сфері містобудівної діяльності протокол складається стосовно кожного правопорушення окремо.

У разі вчинення одного правопорушення у сфері містобудівної діяльності кількома суб'єктами містобудування протокол складається стосовно кожного з них окремо.

12. У протоколі про правопорушення у сфері містобудівної діяльності зазначаються:

- дата і місце його складення;
- посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол;
- відомості про суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності;
- місце вчинення і суть правопорушення;
- нормативно-правовий акт, нормативний документ (акт), вимоги якого порушено;
- положення Закону, яке передбачає відповідальність за відповідне правопорушення;
- прізвища, адреси свідків (у разі наявності);
- пояснення суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності;
- інші відомості, що мають значення для вирішення справи.

13. Протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності підписується особою, яка його склала, суб'єктом містобудування, який притягається до відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, а також свідками (у разі наявності).

У разі відмови суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, від підписання протоколу або ознайомлення з ним уповноважена посадова особа інспекції, що складає протокол, робить про це відповідну відмітку в ньому.

Суб'єкт містобудування, який притягається до відповідальності за правопорушення у сфері містобудівної діяльності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які є його невід'ємною частиною, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання.

14. Під час складання протоколу уповноважена посадова особа інспекції, що складає протокол, роз'яснює суб'єкту містобудування, який притягається до відповідальності, його права та обов'язки, передбачені Законом та цим Порядком.

До протоколу про правопорушення у сфері містобудівної діяльності можуть додаватися оригінали або копії документів, фотоматеріали, які підтверджують факт вчинення правопорушення у сфері містобудівної діяльності, винність суб'єкта містобудування в його вчиненні та інші обставини, які мають значення для вирішення справи.

15. Протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності та інші матеріали подаються посадовій особі інспекції, уповноваженій розглядати справу про правопорушення у сфері містобудівної діяльності, з метою вирішення питання притягнення до відповідальності та накладення штрафу протягом трьох днів після його складення.

Не допускається закреслення чи виправлення відомостей, що вносяться до протоколу, а також внесення додаткових записів після того, як протокол підписаний суб'єктом містобудування, щодо якого він складений.

Розгляд справ про правопорушення у сфері містобудівної діяльності

16. Справа про правопорушення у сфері містобудівної діяльності (далі — справа) розглядається посадовою особою інспекції, до повноважень якої належить розгляд таких справ, протягом 15 днів з дня одержання зазначеною особою протоколу про правопорушення у сфері містобудівної діяльності та інших матеріалів справи.

17. Справа може розглядатися за участю суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності, або його уповноваженого представника, експертів, інших осіб.

Відомості про час і місце розгляду справи повідомляються суб'єкту містобудування, який притягається до відповідальності, та іншим особам, які беруть участь у розгляді справи, не пізніше як за три доби до дня розгляду справи.

Неприбуття суб'єкта містобудування у визначений час і місце не перешкоджає розгляду справи.

18. Справа розглядається відкрито та на засадах рівності всіх учасників.

19. Доказами у справі про правопорушення у сфері містобудівної діяльності є будь-які фактичні дані, на підставі яких встановлюється наявність чи відсутності правопорушення, винність відповідного суб'єкта містобудування в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Зазначені дані встановлюються на підставі протоколу про правопорушення у сфері містобудівної діяльності, у разі потреби — на підставі пояснень суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності, свідків, а також інших документів.

20. Посадова особа інспекції, до повноважень якої належить розгляд справ, під час підготовки справи до розгляду з'ясовує:

- 1) чи належить до її компетенції розгляд цієї справи;
- 2) чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про правопорушення у сфері містобудівної діяльності;
- 3) чи сповіщено суб'єкта містобудування, щодо якого складено протокол про правопорушення у сфері містобудівної діяльності, про час і місце розгляду справи;
- 4) чи витребувані необхідні додаткові матеріали;
- 5) чи підлягають задоволенню клопотання (за наявності) суб'єкта містобудування, який притягається до відповідальності, або інших осіб, що беруть участь у справі.

21. Посадова особа інспекції, до повноважень якої належить розгляд справ, під час розгляду справи зобов'язана з'ясувати, чи було вчинено правопорушення у сфері містобудівної діяльності, чи винний відповідний суб'єкт містобудування в його вчиненні, чи підлягає він притягненню до відповідальності, а також інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Постанова про накладення штрафу за правопорушення у сфері містобудівної діяльності

22. За результатами розгляду справи посадова особа інспекції, до повноважень якої належить розгляд справ, приймає одну з таких постанов:

- 1) постанову про накладення штрафу за правопорушення у сфері містобудівної діяльності (далі — постанова про накладення штрафу);
- 2) постанову про закриття справи щодо накладення штрафу за правопорушення у сфері містобудівної діяльності (далі — постанова про закриття справи).

23. У постанові про накладення штрафу та постанові про закриття справи зазначаються:

- посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка винесла постанову;
- дата розгляду справи;
- відомості про суб'єкта містобудування, щодо якого розглядається справа (для фізичних осіб — підприємців: прізвище, ім'я, по батькові, дата та місце народження, місце проживання/реєстрації, місце роботи, посада, відомості про документ, що посвідчує особу (назва, серія, номер, дата видачі, орган, що його видав), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття такого номера), інші відомості; для юридичних осіб: найменування, місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ, посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника, інші відомості);
- обставини, установлені під час розгляду справи;
- нормативно-правовий акт, нормативний документ (акт), вимоги якого порушено;
- положення Закону, яке передбачає відповідальність за відповідне правопорушення;
- прийняте у справі рішення.

У постанові зазначаються порядок і строк її оскарження.

Постанова підписується уповноваженою посадовою особою інспекції, яка розглянула справу, та скріплюється печаткою.

Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи.

24. Постанова про закриття справи приймається за наявності обставин, передбачених пунктом 8 цього Порядку, і складається у двох примірниках. Перший примірник постанови у триденний строк після її прийняття вручається під розписку керівникові або уповноваженому представникові суб'єкта містобудування чи надсилається йому поштою (крім випадків, передбачених підпунктом 5 пункту 8 цього Порядку), про що робиться відмітка у постанові, а другий — залишається в інспекції, яка винесла постанову.

25. Постанова про накладення штрафу складається у трьох примірниках. Перший примірник постанови у триденний строк після її прийняття вручається під розписку керівникові або уповноваженому представникові суб'єкта містобудування чи надсилається йому поштою, про що робиться відмітка у постанові. Другий примірник у разі несплати штрафу в установленний строк пред'являється інспекцією до примусового виконання у порядку та строки, визначені Законом України «Про виконавче провадження», а третій — залишається в інспекції, яка винесла постанову.

26. Постанова про накладення штрафу та постанова про закриття справи набирають законної сили після закінчення строку їх оскарження.

27. Постанови про накладення штрафу та постанови про закриття справи присвоюються реєстраційні номери, що складаються з порядкового номера постанови та реєстраційного номера вихідної кореспонденції інспекції, який зазначається через скісну риску.

Облік постанов про накладення штрафу та постанов про закриття справи здійснюється уповноваженою посадовою особою шляхом внесення запису про них до журналу обліку таких постанов. Журнал має бути пронумеровано, прошнуровано та скріплено гербовою печаткою і засвідчено підписом керівника відповідної інспекції. Облік постанов проводиться в межах кожного календарного року окремо.

Оскарження постанови про накладення штрафу та постанови про закриття справи

28. Постанову про накладення штрафу та постанову про закриття справи відповідно до статті 5 Закону може бути оскаржено суб'єктом містобудування, щодо якого її винесено, до суду протягом 15 днів з дня її винесення з повідомленням про таке оскарження у той самий строк інспекції, яка винесла відповідну постанову.

29. Оскарження постанови про накладення штрафу в установленний строк судиною її виконання до набрання законної сили відповідним рішенням суду.

Виконання постанови про накладення штрафу

30. Суб'єкт містобудування, щодо якого прийнята постанова про накладення штрафу, сплачує штраф у п'ятнадцятиденний строк з дня вручення або надіслання такої постанови.

Копія завіреного банком платіжного документа, що засвідчує факт добровільної сплати суми штрафу в повному обсязі, надається (надсилається) інспекції в одноденний строк з дня його сплати.

Копія завіреного банком платіжного документа підшивається до справи. У разі несплати штрафу в установленний строк уповноважена посадова особа інспекції надсилає другий примірник постанови про накладення штрафу до органу державної виконавчої служби для примусового виконання за адресою місцезнаходження (місця проживання, місця реєстрації), що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців, у встановленому законом порядку.

31. Постанова про накладення штрафу є виконавчим документом і підлягає виконанню в установленому законом порядку з дня набрання нею законної сили.

У разі оскарження постанови про накладення штрафу та належного повідомлення відповідної інспекції про її оскарження така постанова направляється до органу державної виконавчої служби для примусового виконання після набрання законної сили відповідним рішенням суду, крім випадків касаування її судом.

32. Постанова про накладення штрафу звертається до виконання інспекцією, яка винесла таку постанову.

33. У разі винесення кількох постанов про накладення штрафу щодо одного суб'єкта містобудування кожна постанова виконується окремо.

34. Не підлягає виконанню постанова про накладення штрафу, яку не було звернуто до виконання протягом двох років з дня винесення.

У разі заупинення виконання постанови відповідно до пункту 29 цього Порядку перебіг строку давності її виконання, визначеного статтею 4 Закону, заупиняється до набрання законної сили відповідним рішенням суду.

Строк, протягом якого виконання постанови про накладення штрафу було заупинено, до загального строку давності виконання такої постанови не зараховується.

35. Контроль за своєчасністю, правильністю, повнотою виконання постанови про накладення штрафу забезпечується посадовою особою інспекції, яка її винесла, відповідно до Закону України «Про виконавче провадження».

Порядок формування справи

36. Ведення справи забезпечує посадова особа інспекції відповідно до функціональних обов'язків.

Справа вважається закінченою після виконання у повному обсязі постанови про накладення штрафу, що підтверджує наявність копії завіреного банком платіжного документа про сплату штрафу в повному обсязі, надходження постанови про закриття виконавчого провадження або винесення постанови про закриття справи у випадках, передбачених пунктом 8 цього Порядку.

37. Справа формується окремо стосовно кожної прийнятої постанови та передається на зберігання до архіву інспекції. До справи додається опис документів, сторінки справи прошнуровуються, пронумеровуються.

38. Справи зберігаються в архіві інспекції в установленому порядку протягом п'яти років.

ОРІЄНТИР № 42

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 9 жовтня 2013 р. № 750
Київ

Про затвердження порядків зарахування коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення

Відповідно до статті 26¹ Закону України «Про теплопостачання» та статті 18¹ Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити такі, що додаються:
Порядок зарахування коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням у сфері теплопостачання;

Порядок зарахування коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням у сфері централізованого водопостачання та водовідведення.

2. Визначити уповноваженими банками, які обслуговують поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» та публічне акціонерне товариство акціонерний банк «Укргазбанк».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 9 жовтня 2013 р. № 750

ПОРЯДОК

зарахування коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням у сфері теплопостачання

1. Дія цього Порядку поширюється на суб'єктів господарювання, які в установленому законодавством порядку отримали відповідну ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), її транспортування магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами та постачання (далі — ліцензіати).

2. У цьому Порядку терміни «інвестиційна програма», «орган ліцензування» та «поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами» (далі — спеціальні рахунки) вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про теплопостачання» та «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

3. У місячний строк з дня набрання чинності цим Порядком ліцензіати відкривають спеціальні рахунки в уповноважених банках, які обслуговують такі рахунки (далі — уповноважені банки).

Суб'єкти господарювання, які в установленому законодавством порядку отримали відповідну ліцензію після набрання чинності цим Порядком, відкривають в уповноваженому банку спеціальний рахунок у місячний строк з дня отримання ліцензії.

4. Оплата послуг за обслуговування уповноваженим банком спеціального рахунка, відкритого ліцензіатом, здійснюється виключно з поточного рахунка ліцензіата відповідно до умов укладеного договору між ліцензіатом та уповноваженим банком.

5. Ліцензіат повинен подати уповноваженому банку, в якому відкрито спеціальний рахунок, письмову заяву про надання цим банком інформації органу ліцензування про відкриття/закриття спеціального рахунка.

Уповноважений банк у п'ятиденний строк письмово повідомляє органу ліцензування про відкриття/закриття ліцензіатом спеціального рахунка.

Закриття спеціального рахунка здійснюється ліцензіатом у порядку, визначеному законодавством.

6. Ліцензіати з коштів, що надходять на їх поточні рахунки, щоденно перераховують на спеціальний рахунок кошти в обсязі, передбаченому в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм.

Розрахунок частини коштів, які підлягають обов'язковому перерахуванню на спеціальний рахунок, ліцензіати проводять самостійно в обсязі, передбаченому в установлених тарифі для виконання інвестиційних програм окремо для кожного ліцензіата.

Під час перерахування коштів на спеціальний рахунок у графі «Призначення платежу» платіжного доручення зазначається: «кошти для виконання інвестиційних програм».

7. Власниками коштів на спеціальному рахунку є ліцензіати.

Ліцензіати зобов'язані використовувати кошти із спеціального рахунка виключно для виконання інвестиційних програм згідно з графіком на планований та прогнозний періоди.

Використання зазначених коштів у будь-яких інших цілях забороняється.

8. Орган ліцензування здійснює контроль за цільовим використанням ліцензіатами коштів із спеціальних рахунків.

Для здійснення контролю ліцензіати подають органу ліцензування разом із звітами про виконання інвестиційних програм звіт про цільове використання коштів із спеціального рахунка.

9. Ліцензіат відповідає за цільове використання коштів із спеціального рахунка, а також за своєчасне відкриття такого рахунка.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 9 жовтня 2013 р. № 750

ПОРЯДОК

зарахування коштів на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, використання зазначених коштів і здійснення контролю за їх витрачанням у сфері централізованого водопостачання та водовідведення

1. Дія цього Порядку поширюється на суб'єктів господарювання, які в установленому законодавством порядку отримали відповідну ліцензію на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення (далі — ліцензіати).

2. У цьому Порядку терміни «інвестиційна програма», «орган ліцензування» та «поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами» (далі — спеціальні рахунки) вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про питну воду та питне водопостачання» та «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

3. У місячний строк з дня набрання чинності цим Порядком ліцензіати відкривають спеціальні рахунки в уповноважених банках, які обслуговують такі рахунки (далі — уповноважені банки).

Суб'єкти господарювання, які в установленому законодавством порядку отримали відповідну ліцензію після набрання чинності цим Порядком, відкривають в уповноваженому банку спеціальний рахунок у місячний строк з дня отримання ліцензії.

4. Оплата послуг за обслуговування уповноваженим банком спеціального рахунка, відкритого ліцензіатом, здійснюється виключно з поточних рахунків ліцензіата відповідно до умов укладеного договору між ліцензіатом та уповноваженим банком.

5. Ліцензіат повинен подати уповноваженому банку, в якому відкрито спеціальний рахунок, письмову заяву про надання цим банком інформації органу ліцензування про відкриття/закриття спеціального рахунка.

Уповноважений банк у п'ятиденний строк письмово повідомляє органу ліцензування про відкриття/закриття ліцензіатом спеціального рахунка.

Закриття спеціального рахунка здійснюється ліцензіатом у порядку, визначеному законодавством.

6. Ліцензіати з коштів, що надходять на їх поточні рахунки, щоденно перераховують на спеціальний рахунок кошти в обсязі, передбаченому в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм.

Розрахунок частини коштів, які підлягають обов'язковому перерахуванню на спеціальний рахунок, ліцензіати проводять самостійно в обсязі, передбаченому в установлених тарифі для виконання інвестиційних програм окремо для кожного ліцензіата.

Під час перерахування коштів на спеціальний рахунок у графі «Призначення платежу» платіжного доручення зазначається: «кошти для виконання інвестиційних програм».

7. Власниками коштів на спеціальному рахунку є ліцензіати.

Ліцензіати зобов'язані використовувати кошти із спеціального рахунка виключно для виконання інвестиційних програм згідно з графіком на планований та прогнозний періоди.

Використання зазначених коштів у будь-яких інших цілях забороняється.

8. Орган ліцензування здійснює контроль за цільовим використанням ліцензіатами коштів із спеціальних рахунків.

Для здійснення контролю ліцензіати подають органу ліцензування разом із звітами про виконання інвестиційних програм звіт про цільове використання коштів із спеціального рахунка.

9. Ліцензіат відповідає за цільове використання коштів із спеціального рахунка, а також за своєчасне відкриття такого рахунка.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 жовтня 2013 р. № 753
Київ

Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів

Відповідно до статті 14 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити Технічний регламент щодо медичних виробів та план заходів з його застосування, що додаються.

2. Державній службі з лікарських засобів забезпечити застосування затвердженого цією постановою Технічного регламенту.

3. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

4. Ця постанова набирає чинності через шість місяців з дня опублікування, крім пунктів 1, 3—6, 8, 9 та 11 переліку постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність, затвердженого цією постановою, які набирають чинності з 1 липня 2014 року.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 2 жовтня 2013 р. № 753

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ
щодо медичних виробів

Загальна частина

1. Дія цього Технічного регламенту поширюється на медичні вироби та допоміжні засоби до них (далі — медичні вироби). Для цілей цього Технічного регламенту допоміжні засоби розглядаються як медичні вироби.

Цей Технічний регламент розроблено на основі Директиви Ради ЄС від 14 червня 1993 р. № 93/42/ЄС щодо медичних виробів.

2. Терміни, що вживаються в цьому Технічному регламенті, мають таке значення:

1) введення в експлуатацію — готовність медичного виробу до першого застосування за призначенням кінцевим користувачем та/або споживачем;

2) введення в обіг — перша поява медичного виробу, крім медичних виробів, призначених для клінічних досліджень або оцінки характеристик, на ринку України з метою розповсюдження та/або застосування за призначенням незалежно від того, чи є цей медичний виріб новим чи повністю відновленим;

3) медичний виріб, виготовлений на замовлення, — будь-який медичний виріб, спеціально виготовлений за письмовим приписом лікаря або особи, що має відповідний рівень професійної кваліфікації, що визначає специфічні конструкційні характеристики цього медичного виробу, призначеного тільки для конкретного споживача.

Медичний виріб серійного виробництва, зміна характеристик якого здійснюється для задоволення індивідуальних потреб особи, що займається медичною практикою, або будь-якого іншого професійного користувача, не є медичним виробом, виготовленим на замовлення;

4) виробник — юридична особа або фізична особа — підприємець, що відповідає за розроблення, виготовлення, пакування і маркування медичного виробу перед введенням його в обіг під власною назвою незалежно від того, чи вчиняються зазначені дії такою особою або іншою особою, уповноваженою діяти від її імені.

Обов'язки виробників також виконують юридичні особи або фізичні особи — підприємці, що збирають, пакують, повністю реконструюють та/або маркують один або більше готових медичних виробів та/або визначають їх призначення як медичних виробів з метою введення таких виробів в обіг під власною назвою, крім осіб, які збирають медичний виріб, що вже розповсюджується на ринку, чи адаптують його до потреб конкретного споживача;

5) допоміжний засіб — виріб, що не є медичним виробом, але призначений виробником спеціально для застосування разом з медичним виробом для належного використання такого виробу за призначенням;

6) загальна група медичних виробів — група медичних виробів, які мають однакову або схожу сфери застосування чи характеризуються подібністю технологій;

7) застосування за призначенням — застосування медичного виробу відповідно до цілей, зазначених виробником у його маркуванні та/або інструкції із застосування;

8) клінічні дані — дані про безпеку та/або експлуатаційні характеристики медичного виробу, які виявляються під час його використання за призначенням. Джерелом клінічних даних є:

клінічне дослідження/клінічні дослідження відповідного виробу;
клінічне дослідження/клінічні дослідження або інші дослідження, що стосуються подібного виробу, для якого може бути підтверджена еквіва-

лентність із цим виробом, і результати яких опубліковані в науковій літературі;

опубліковані та/або неопубліковані звіти про інший клінічний досвід, що стосується цього або подібного виробу, для якого може бути підтверджена еквівалентність із цим виробом;

9) медичний виріб — будь-який інструмент, апарат, прилад, пристрій, програмне забезпечення, матеріал або інший виріб, що застосовується як окремо, так і в поєднанні між собою (включаючи програмне забезпечення, передбачене виробником для застосування спеціально для діагностичних та/або терапевтичних цілей та необхідне для належного функціонування медичного виробу), призначений виробником для застосування з метою забезпечення діагностики, профілактики, моніторингу, лікування або полегшення перебігу хвороби пацієнта в разі захворювання, діагностики, моніторингу, лікування, полегшення стану пацієнта в разі травми чи інвалідності або їх компенсації, дослідження, заміни, видозмінювання або підтримання анатомії чи фізіологічного процесу, контролю процесу запліднення та основна передбачувана дія яких в організмі або на організм людини не досягається за допомогою фармакологічних, імунологічних або метаболічних засобів, але функціонуванню яких такі засоби можуть сприяти;

10) медичний виріб, призначений для клінічних досліджень, — медичний виріб (крім медичних виробів для діагностики in vitro), призначений для використання медичним працівником, який має відповідну кваліфікацію, під час проведення клінічних досліджень;

11) медичний виріб одноразового використання — медичний виріб, призначений для застосування тільки один раз тільки для одного пацієнта;

12) підкатегорія медичних виробів — група медичних виробів, що мають однакову сферу застосування за призначенням або характеризуються спільною технологією;

13) уповноважений представник — будь-яка юридична особа або фізична особа — підприємець, що є резидентом України або зареєстрована відповідно до законодавства України, представником іноземного суб'єкта господарювання, що має належним чином підтверджено повноваження від виробника вчиняти юридичні дії від його імені стосовно обов'язків виробника, встановлених цим Технічним регламентом.

Для цілей цього Технічного регламенту термін «національні стандарти» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про стандартизацію»; терміни «декларація про відповідність», «постачальник» — у значенні, наведеному в Законі України «Про підтвердження відповідності»; терміни «орган з оцінки відповідності», «ризик», «технічний регламент» — у значенні, наведеному в Законі України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності»; термін «лікарські засоби» — у значенні, наведеному в Законі України «Про лікарські засоби».

3. У разі коли медичний виріб призначений для введення в організм людини лікарського засобу, на такий виріб поширюється дія цього Технічного регламенту.

Якщо зазначений медичний виріб введений в обіг таким чином, що медичний виріб і лікарський засіб утворюють єдиний цілісний виріб і медичний виріб призначений виключно для застосування у відповідному поєднанні та не призначений для повторного використання, такий виріб є об'єктом регулювання Законом України «Про лікарські засоби». Вимоги до медичних виробів, наведені в додатку 1, поширюються лише на ті характеристики медичного виробу, що свідчать про його безпечність та ефективність.

4. Якщо медичні вироби містять як невід'ємну частину речовину, що в разі її окремого використання може розглядатися як лікарський засіб і дія якої на організм є допоміжною відносно дії медичного виробу, такі медичні вироби підлягають оцінці відповідності та введенню в обіг відповідно до цього Технічного регламенту.

Якщо медичні вироби містять як невід'ємну частину речовину, що в разі окремого використання може розглядатися як складова лікарського засобу або як лікарський засіб, отриманий з крові або плазми крові людини, і дія якої на організм є допоміжною відносно дії медичного виробу, такі медичні вироби підлягають оцінці відповідності та введенню в обіг як медичні вироби відповідно до цього Технічного регламенту.

5. Дія цього Технічного регламенту не поширюється на:

1) медичні вироби для діагностики in vitro;

2) активні медичні вироби, які імплантують;

3) лікарські засоби, на які поширюється дія Закону України «Про лікарські засоби». Головним критерієм при віднесенні виробу до лікарських засобів або до медичних виробів є основний принцип дії виробу;

4) косметичні засоби;

5) кров людини, препарати, які одержують з крові людини, плазми або клітин крові людини, а також вироби, що на момент введення в обіг містять такі препарати крові, плазму або клітини, крім виробів, зазначених в абзаці другого пункту 4 цього Технічного регламенту;

6) анатомічні матеріали людського походження, а також медичні вироби, що містять анатомічні матеріали людського походження або виготовлені з них, крім виробів, зазначених в абзаці другому пункту 4 цього Технічного регламенту;

7) анатомічні матеріали тваринного походження, крім випадків, коли медичний виріб виготовляється з використанням нежиттєздатних тканин тварин або продуктів, виготовлених з нежиттєздатних тканин тварин.

6. У разі коли виробник визначає медичний виріб як засіб індивідуального захисту, такий медичний виріб повинен також відповідати встановленим вимогам щодо охорони праці та техніки безпеки, встановленим у Технічному регламенті засобів індивідуального захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 761 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 66, ст. 2216).

7. Дія Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 785 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 58, с. 2028), не поширюється на вироби, на які поширюється дія цього Технічного регламенту.

8. Цей Технічний регламент не виключає застосування Технічного регламенту закритих джерел іонізуючого випромінювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1382 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 93, ст. 3408).

Введення медичних виробів в обіг та/або в експлуатацію

9. Введення в обіг та/або в експлуатацію медичних виробів дозволяється тільки в разі, коли вони повністю відповідають вимогам цього Технічного регламенту, за умови належного постачання, встановлення, технічного обслуговування та застосування їх за призначенням.

Медичні вироби, що відповідають вимогам національних стандартів, включених до переліку національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам цього Технічного регламенту, вважаються такими, що відповідають вимогам цього Технічного регламенту.

До переліку національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам цього Технічного регламенту, включаються монографії (фармакопейні статті) Державної фармакопеї України, зокрема стосовно хірургічного шовного матеріалу та взаємодії між лікарськими засобами і матеріалами, що застосовуються у виробках, які містять такі лікарські засоби.

10. Обладнання, що представлено за місцем проведення ярмарку, виставки, показу чи демонструється в інший спосіб і не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, повинно супроводжуватися видимою позначкою, яка засвідчує, що таке обладнання не може бути введено в обіг або в експлуатацію без приведення його у відповідність з вимогами цього Технічного регламенту. Демонстрація роботи такого обладнання можлива лише за умови вжиття належних заходів для уникнення електромагнітних завад.

ОРІЄНТИР № 42

Вимоги до медичних виробів

11. Медичні вироби повинні відповідати викладеним у додатку 1 вимогам, що поширюються на такі вироби з урахуванням їх призначення.

12. Медичні вироби, які є машинами за визначенням Технічного регламенту безпеки машин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 9, ст. 344), повинні відповідати загальним основним вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я, які повинні бути виконані під час розроблення та вироблення машин, викладеним у додатку 1 до Технічного регламенту безпеки машин, якщо такі вимоги є більш чіткими, ніж вимоги, викладені в додатку 1 до цього Технічного регламенту.

Мова інформації, яка надається користувачеві або споживачеві

13. Інформація, що має надаватися користувачеві або споживачеві відповідно до розділу «Інформація, яка надається виробником» додатка 1, повинна бути викладена відповідно до вимог Закону України «Про засади державної мовної політики».

Класифікація

14. Медичні вироби поділяються на класи I, IIa, IIb і III. Класифікація здійснюється відповідно до критеріїв, визначених у додатку 2.

Процедури оцінки відповідності

15. Для нанесення національного знаку відповідності на медичні вироби, що відносяться до класу III (крім медичних виробів, виготовлених на замовлення або призначених для клінічних досліджень), виробник повинен провести процедуру, наведену в додатку 3, або процедуру, наведену в додатку 4, в поєднанні з процедурою, наведеною в додатку 5, або в поєднанні з процедурою, наведеною в додатку 6.

16. Для нанесення національного знаку відповідності на медичні вироби, що відносяться до класу IIa (крім медичних виробів, виготовлених на замовлення або призначених для клінічних досліджень), виробник повинен дотримуватися процедури, визначеної в додатку 8, в поєднанні з процедурою, наведеною в додатку 5, або в поєднанні з процедурою, наведеною в додатку 6, або процедурою, наведеною в додатку 7.

Замість застосування зазначених процедур виробник може також дотримуватися процедури, наведеної в додатку 3 (в такому випадку розділ «Перевірка проекту медичного виробу» додатка 3 не застосовується).

17. Для нанесення національного знаку відповідності на медичні вироби, що відносяться до класу IIb (крім медичних виробів, виготовлених на замовлення або призначених для клінічних досліджень), виробник повинен провести процедуру, наведену в додатку 3 (в такому випадку розділ «Перевірка проекту медичного виробу» додатка 3 не застосовується), або провести процедуру, наведену в додатку 4, в поєднанні з процедурою, наведеною в додатку 5, або процедурою, наведеною в додатку 6, або процедурою, наведеною в додатку 7.

18. Для нанесення національного знаку відповідності на медичні вироби, що відносяться до класу I (крім медичних виробів, виготовлених на замовлення або призначених для клінічних досліджень), виробник повинен дотримуватися процедури, зазначеної в додатку 8, і скласти декларацію про відповідність, що є необхідним для введення медичного виробу в обіг.

19. Перед введенням в обіг медичного виробу, виготовленого на замовлення, виробник повинен провести процедуру, зазначену в додатку 9, і подати заяву, зазначену в додатку 9.

20. Під час проведення процедур оцінки відповідності виробник та орган з оцінки відповідності (у разі залучення) повинні враховувати результати будь-яких випробувань і перевірок, що були проведені відповідно до вимог цього Технічного регламенту до, під час та після виробництва.

21. Виробник може доручити своєму уповноваженому представникові ініціювати проведення процедур, передбачених у додатках 4, 5, 8 і 9.

22. Якщо процедура оцінки відповідності передбачає залучення органу з оцінки відповідності, виробник або його уповноважений представник може звернутися до такого органу за його вибором у рамках завдань, для виконання яких такий орган був призначений.

23. Орган з оцінки відповідності може (за умови належного обґрунтування) надіслати виробнику або його уповноваженому представнику запит на надання будь-якої інформації чи даних, необхідних для встановлення або підтвердження відповідності виробу вимогам цього Технічного регламенту згідно з обраною процедурою оцінки відповідності.

24. Рішення, прийняті органами з оцінки відповідності відповідно до додатків 3, 4, 6 і 7, є чинними протягом п'яти років. Строк їх дії може бути продовжено на наступні п'ять років за заявою, поданою в строк, погоджений у договорі, що підписаний обома сторонами.

25. Записи та листування, пов'язані з процедурами, зазначеними в пунктах 15—19 цього Технічного регламенту, ведуться з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної мовної політики».

26. Порядок введення в обіг та експлуатації окремих виробів, стосовно яких не виконані вимоги пунктів 15—19 цього Технічного регламенту, але використання яких необхідне в інтересах охорони здоров'я та життя конкретної особи, встановлюється МОЗ.

Особлива процедура для систем медичних виробів і процедурних наборів та процедур стерилізації

27. Положення цього розділу поширюються на системи медичних виробів (далі — системи) і процедурні набори.

28. Будь-яка юридична особа або фізична особа — підприємець, яка комплектує медичні вироби з нанесеним національним знаком відповідності для введення в обіг систем або процедурних наборів, складає декларацію, в якій зазначається, що:

юридична особа або фізична особа — підприємець перевірила взаємну сумісність медичних виробів відповідно до інструкцій їх виробників і здійснила всі виробничі операції відповідно до таких інструкцій;

юридична особа або фізична особа — підприємець сформувала систему або процедурний набір і надала всю відповідну інформацію для користувачів, яка включає відповідні інструкції від виробників; всі виробничі операції перевірялися із застосуванням відповідних методів внутрішнього контролю та інспектування.

Якщо зазначені умови не виконано, чи система або процедурний набір містять медичні вироби, які не мають національного знаку відповідності, чи обрано поєднання несумісних між собою медичних виробів, такі система або процедурний набір розглядаються як медичний виріб і мають проходити відповідну процедуру згідно з пунктами 15—19 цього Технічного регламенту.

29. Будь-яка юридична особа або фізична особа — підприємець, що виконує процедуру з стерилізації, з метою введення в обіг систем і процедурних наборів, зазначених у пункті 28 цього Технічного регламенту, або інших медичних виробів з маркуванням національним знаком відповідності, призначених їх виробниками для стерилізації перед використанням, зобов'язана виконати за її вибором одну з процедур, зазначених у додатках 3 або 6. Застосування зазначених процедур і залучення органу з оцінки відповідності обмежується положеннями щодо забезпечення стерильності. Зазначена особа складає декларацію про те, що стерилізація була проведена згідно з інструкцією відповідних виробників.

30. Медичні вироби, зазначені в пунктах 28 і 29 цього Технічного регламенту, не повинні мати додаткового маркування національним знаком відповідності, але мають супроводжуватися інформацією, зазначеною в розділі «Інформація, яка надається виробником» додатка 1, яка включає відомості, отримані від виробників медичних виробів, які увійшли до складу зазначених медичних виробів. Особа, що склала декларації, зазначені в пунктах 28 і 29 цього Технічного регламенту, зберігає такі декларації та надає до них доступ органам державного ринкового нагляду на їх вимогу.

Реєстрація осіб, відповідальних за введення медичних виробів в обіг

31. Виробник виробів класу I, які не є виробами, виготовленими на замовлення, або виробами, призначеними для клінічних досліджень, а також

виробники виробів, виготовлених на замовлення, або інші юридичні особи або фізичні особи — підприємці, які провадять діяльність, зазначену в пунктах 27—30 цього Технічного регламенту, подають Держліксслужбі інформацію щодо свого місцезнаходження та перелік і опис відповідних виробів.

Клінічні дослідження

32. У разі виготовлення медичних виробів, призначених для клінічних досліджень, виробник або його уповноважений представник, зареєстрований в Україні, повинні дотримуватися процедури, зазначеної в додатку 9, і повідомити про це Держліксслужбі шляхом подання заяви, вимоги щодо заповнення якої зазначені в пункті 2 додатка 9.

33. У разі виготовлення медичних виробів, що відносяться до класу III, які імплантують, і довгострокових інвазивних медичних виробів, що відносяться до класів IIa або IIb, виробник може розпочати відповідні клінічні дослідження через 60 календарних днів після надіслання повідомлення Держліксслужбі, якщо органи виконавчої влади не поінформували його протягом цього періоду про негативне рішення, прийняте з урахуванням інтересів охорони здоров'я населення або громадської думки.

Держліксслужба може дозволити виробнику розпочати відповідні клінічні дослідження до закінчення періоду в 60 календарних днів у разі схвалення програми проведення таких клінічних досліджень (прийняття позитивного рішення) комісією з питань етики.

34. Держліксслужба може дозволити виробникам розпочинати клінічні дослідження інших медичних виробів (крім тих, що зазначені в пункті 33 цього Технічного регламенту) відразу після дати повідомлення, за умови схвалення програми проведення таких клінічних досліджень (прийняття позитивного рішення) комісією з питань етики.

35. Клінічні дослідження повинні проводитися відповідно до вимог, зазначених у додатку 10.

36. Держліксслужба вживає в разі потреби заходів для забезпечення охорони здоров'я населення, зокрема відмовляє у проведенні клінічного дослідження або тимчасово припиняє його проведення, згідно з порядком, затвердженим МОЗ.

37. Виробник або його уповноважений представник повідомляє Держліксслужбі про закінчення клінічних досліджень з наданням обґрунтування в разі дострокового припинення. Виробник або його уповноважений представник зберігають звіт, зазначений в абзаці восьмому пункту 9 додатка 10, та надає доступ до нього на вимогу органів державного ринкового нагляду.

38. Положення пунктів 32 і 33 цього Технічного регламенту не застосовуються, якщо клінічні дослідження проводяться з використанням медичних виробів, щодо яких відповідно до пунктів 15—19 цього Технічного регламенту видано дозвіл на нанесення національного знаку відповідності, якщо метою зазначених досліджень не є використання таких медичних виробів для інших цілей, ніж це передбачалося під час проведення відповідних процедур оцінки відповідності. При цьому застосовуються відповідні положення додатка 10.

Органи з оцінки відповідності

39. Органи з оцінки відповідності повинні відповідати критеріям, визначеним законодавством. Органи з оцінки відповідності, які відповідають критеріям, викладеним у національних стандартах, які відповідають європейським гармонізованим стандартам, вважаються такими, що відповідають встановленим критеріям.

40. Якщо призначений орган з оцінки відповідності не відповідає критеріям, зазначеним у пункті 39 цього Технічного регламенту, відповідне призначення скасовується з урахуванням вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

41. Орган з оцінки відповідності інформує Держліксслужбу про всі видані, змінені, доповнені, тимчасово припинені, відкликані або відхилені сертифікати відповідності та інші відповідні органи з оцінки відповідності про тимчасово припинені, відкликані або відхилені сертифікати відповідності та на їх запит — про видані сертифікати відповідності і про відмову в їх видачі, а також надає іншу інформацію.

42. У разі коли орган з оцінки відповідності вважає, що вимоги цього Технічного регламенту не були виконані або не виконуються виробником чи сертифікат відповідності не мав бути виданий, такий орган тимчасово припиняє дію або відкликає виданий сертифікат відповідності до забезпечення дотримання зазначених вимог виробником. Про тимчасове припинення дії або анулювання сертифіката відповідності орган з оцінки відповідності інформує Держліксслужбу.

Маркування національним знаком відповідності

43. На медичні вироби (крім тих, що виготовлені на замовлення або призначені для клінічних досліджень), що вважаються такими, що відповідають вимогам, зазначеним у пункті 10 цього Технічного регламенту, перед введенням їх в обіг повинно бути нанесено маркування національним знаком відповідності.

44. Вимоги до маркування національним знаком відповідності зазначені в додатку 11. Маркування національним знаком відповідності наноситься на медичний виріб та на інструкцію із застосування. Зазначене маркування повинне бути добре видимим, розбірливим і не повинне стиратися. У разі можливості маркування національним знаком відповідності наноситься також на зовнішню упаковку медичного виробу.

Порядк із національним знаком відповідності зазначається ідентифікаційний номер органу з оцінки відповідності, відповідального за проведення процедур, зазначених у додатках 3 і 5—7 (у разі їх проведення).

45. Забороняється наносити знаки або написи, які можуть ввести в оману третю особу стосовно значення чи графічного зображення маркування національним знаком відповідності. Будь-який інший знак може бути нанесений на медичний виріб, упаковку або інструкцію, що додається до медичного виробу, за умови, що це не знижує видимість і розбірливість маркування національним знаком відповідності.

46. У разі встановлення Держліксслужбою або органами доходів і зборів факту нанесення маркування національним знаком відповідності з порушенням вимог законодавства або відсутності такого маркування, що є порушенням цього Технічного регламенту, виробник або його уповноважений представник повинні привести медичні вироби у відповідність з вимогами цього Технічного регламенту.

47. Якщо порушення не усунуто, Держліксслужба або органи доходів і зборів вживають заходів щодо обмеження або заборони введення в обіг медичного виробу або мають переконатися, що він виведений з обігу, в установленому законодавством порядку.

48. Положення пунктів 46 і 47 цього Технічного регламенту також застосовуються, якщо маркування національним знаком відповідності було нанесене згідно з процедурами, викладеними в цьому Технічному регламенті, на вироби, на які не поширюється дія цього Технічного регламенту.

Конфіденційність

49. Усі сторони, які застосовують цей Технічний регламент, повинні забезпечувати конфіденційність інформації, одержаної під час виконання своїх завдань.

Органи державного ринкового нагляду або органи доходів і зборів під час виконання своїх завдань взаємодіють з органами з оцінки відповідності.

Додаток 1
до Технічного регламенту

ОСНОВНІ ВИМОГИ до медичних виробів

Розділ I. Загальна частина

1. Медичні вироби розробляються та виготовляються в такий спосіб, щоб у разі їх застосування за призначенням у відповідних умовах вони не спричиняли виникнення ризику для клінічного стану або безпеки споживачів чи для здоров'я і безпеки користувачів або інших осіб, за умови, що

будь-які потенційні ризики, які можуть бути пов'язані із застосуванням таких медичних виробів за їх призначенням, є допустимими порівняно з корисною дією для споживачів і поєднуються з високим рівнем захисту здоров'я та безпеки.

2. Рішення, які приймає виробник під час розроблення та проектування медичних виробів, повинні відповідати вимогам безпеки з урахуванням сучасного стану розвитку техніки.

Під час вибору найбільш прийнятних рішень виробник повинен керуватися такими принципами у такій послідовності:

усунення або зменшення ризиків, пов'язаних з використанням медичного виробу (безпечний дизайн та конструкція);

вживання належних заходів для захисту споживачів (включаючи в разі потреби використання засобів сигналізації для уникнення потенційних ризиків застосування медичних виробів, які неможливо усунути);

інформування користувачів про потенційні ризики застосування медичних виробів, які неможливо усунути шляхом життя запобіжних заходів.

3. Медичні вироби повинні відповідати експлуатаційним характеристикам, передбаченим виробником, а також розроблятися, виготовлятися та упаковуватися таким чином, щоб бути придатними до виконання функцій, визначених виробником, відповідно до підпункту 7 пункту 2 Технічного регламенту щодо медичних виробів.

4. Характеристики та ефективність медичних виробів, визначені в цьому додатку, не повинні погіршуватися до такої міри, щоб ставити під загрозу клінічні умови і безпеку споживачів, інших осіб протягом строку експлуатації медичного виробу, визначеного виробником, у разі, коли медичний виріб піддається навантаженням, що можуть виникнути за нормальних умов використання.

5. Медичні вироби повинні бути розроблені, виготовлені та упаковані таким чином, щоб під час транспортування та зберігання в умовах, передбачених виробником, їх характеристики та експлуатаційні показники не погіршувалися.

6. Демонстрація відповідності медичних виробів встановленим вимогам повинна обов'язково включати проведення клінічного оцінювання згідно з додатком 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Розділ II. Вимоги до розроблення і виготовлення медичних виробів

Хімічні, фізичні та біологічні властивості

1. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб гарантувати відповідність їх характеристик та експлуатаційних показників вимогам, зазначеним у розділі I цього додатка.

Особливу увагу необхідно приділяти:

вибору матеріалів, зокрема з урахуванням їх токсичності та займистості; сумісності використовуваних матеріалів з тканинами, клітинами та рідинами організму людини з урахуванням призначення медичного виробу; в разі потреби — результатів біофізичних або модельних досліджень.

2. Медичні вироби повинні бути розроблені, виготовлені та упаковані таким чином, щоб мінімізувати ризики, пов'язані з впливом забруднюючих речовин на осіб, що беруть участь у транспортуванні, зберіганні і використанні медичних виробів, і споживачів, з урахуванням цільового призначення таких медичних виробів. Особливу увагу слід звертати на те, які тканини підпадають під такий вплив, а також на його тривалість і частоту.

3. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити безпечність їх використання з матеріалами, речовинами та газами, з якими вони контактують у процесі використання за призначенням. Медичні вироби, призначені для введення в організм людини лікарських засобів, розробляються і виготовляються у спосіб, що забезпечує їх сумісність з відповідними лікарськими засобами відповідно до регуляторних положень і обмежень, що стосуються таких засобів, за умови збереження їх властивостей згідно з їх призначенням.

4. Якщо медичний виріб містить як невід'ємну частину речовину, що в разі окремого використання може розглядатися як лікарський засіб і дія якої на організм є допоміжною порівняно з дією медичного виробу, якість, безпека та ефективність цієї речовини перевіряються відповідно до вимог Закону України «Про лікарські засоби».

Орган з оцінки відповідності після перевірки ефективності зазначеної речовини як частини медичного виробу з урахуванням цільового призначення цього виробу надсилає Державному експертному центру МОЗ запит на підготовку висновку щодо ефективності, безпечності та якості лікарського засобу, зокрема щодо співвідношення клінічних переваг/ризиків у разі включення зазначеної речовини в медичний виріб. Під час підготовки висновку Державний експертний центр МОЗ враховує виробничий процес і дані щодо ефективності включення цієї речовини в медичний виріб, як зазначено органом з оцінки відповідності.

Якщо медичний виріб містить як невід'ємну частину похідні крові людини, орган з оцінки відповідності після перевірки ефективності зазначених речовин як частини медичного виробу з урахуванням цільового призначення цього виробу надсилає Державному експертному центру МОЗ запит на підготовку висновку щодо якості і безпеки зазначених похідних, зокрема щодо співвідношення клінічних переваг/ризиків у разі включення таких похідних крові людини у медичний виріб. Під час підготовки висновку Державний експертний центр МОЗ враховує виробничий процес і дані щодо ефективності включення таких похідних крові людини у медичний виріб, як зазначено органом з оцінки відповідності.

У разі коли було змінено допоміжну речовину в складі медичного виробу (зокрема, якщо ці зміни пов'язані з процесом його виробництва), необхідно поінформувати орган з оцінки відповідності про зміни. Зазначений орган проводить консультації з Державним експертним центром МОЗ для підтвердження збереження необхідного рівня якості і безпеки допоміжної речовини. Державний експертний центр МОЗ бере до уваги дані щодо ефективності включення цієї речовини в медичний виріб, як зазначено органом з оцінки відповідності, щоб переконатися, що такі зміни не мають негативного впливу на встановлене співвідношення клінічних переваг/ризиків у разі включення зазначеної речовини в медичний виріб.

Якщо Державний експертний центр МОЗ отримав інформацію щодо допоміжної речовини, що може вплинути на встановлене співвідношення клінічних переваг/ризиків у разі включення цієї речовини в медичний виріб, він надає органу з оцінки відповідності рекомендації щодо наявності або відсутності впливу такої інформації на встановлене співвідношення клінічних переваг/ризиків у разі включення цієї речовини в медичний виріб. Орган з оцінки відповідності враховує зазначену інформацію під час перегляду своєї оцінки.

5. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб мінімізувати ризики, пов'язані з витіканням (емісією) речовин з медичного виробу. Особлива увага повинна бути приділена речовинам, що є канцерогенними, мутагенними або токсичними для репродуктивних функцій згідно із законодавством.

Якщо деталі медичного виробу (або сам медичний виріб), призначені для введення ліків, рідин тіла або інших речовин в тіло та/або їх виведення з тіла, або медичні вироби, призначені для транспортування та зберігання таких біологічних рідин або речовин, містять фталати, які класифікуються як канцерогенні, мутагенні або токсичні для репродуктивних функцій, інформація про те, що зазначені медичні вироби містять фталати, розміщується на медичному виробі та/або на упаковці кожного медичного виробу чи в разі потреби на комерційній упаковці таких виробів.

Якщо передбачуване використання зазначених медичних виробів включає лікування дітей або вагітних жінок і матерів-годувальниць, виробник повинен надати обґрунтування використання таких речовин у технічній документації, а також надати інструкції із застосування інформацію про залишкові ризики для зазначених груп споживачів і в разі потреби — про належні запобіжні заходи безпеки.

6. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб зменшити (наскільки це можливо) ризики, пов'язані з ненавмисним потраплянням речовин у медичний виріб з урахуванням особливостей ме-

ОРІЄНТИР № 42

дичного виробу та характеру середовища, в якому такий медичний виріб передбачається використовувати.

Інфекція та мікробне забруднення

7. Медичні вироби та виробничі процеси з їх виготовлення повинні бути спроектовані таким чином, щоб усунути або зменшити (наскільки це можливо) ризик інфікування споживачів, користувачів і третіх осіб. Конструкція медичного виробу повинна передбачати зручність в його застосуванні і в разі потреби — мінімізацію забруднення медичного виробу споживачем під час його використання.

8. Тканини тваринного походження повинні братися від тварин, які пройшли ветеринарний контроль і нагляд.

Органи з оцінки відповідності зберігають відомості про географічне (територіальне) походження таких тварин.

Переробка, зберігання, тестування та використання тканин, клітин і речовин тваринного походження здійснюється таким чином, щоб забезпечити оптимальний рівень безпеки. Так, зокрема, для захисту від вірусів та інших інфекційних агентів зазначені дії вчиняються шляхом застосування валідованих методів їх знищення чи вірусної інактивації в ході виробничого процесу.

9. Медичні вироби, що постачаються стерильними, повинні бути розроблені, виготовлені та упаковані відповідно до процедур, що забезпечують їх стерильність під час введення в обіг і збереження їх стерильного стану в установлених умовах зберігання і транспортування до моменту пошкодження або відкриття їх захисної упаковки.

10. Медичні вироби, що постачаються стерильними, повинні бути виготовлені та стерилізовані належним чином із застосуванням валідованого методу.

11. Медичні вироби, призначені для стерилізації, повинні бути виготовлені в контрольованих умовах.

12. Системи пакування нестерильних медичних виробів повинні забезпечувати їх зберігання без погіршення встановленого рівня чистоти таких виробів, а також мінімізувати ризик їх бактеріального зараження, якщо перед застосуванням медичних виробів передбачена стерилізація. Обрана система пакування повинна бути придатна до застосування з урахуванням визначеного виробником методу стерилізації.

13. Пакування та/або маркування повинні надавати можливість розрізнити ідентичні або подібні медичні вироби, що постачаються як стерильними, так і нестерильними.

Конструкція та екологічні властивості

14. Якщо медичні вироби призначені для застосування разом з іншими медичними виробами або обладнанням, така комбінація в цілому (включаючи систему з'єднання) повинна бути безпечною і не погіршувати характеристики медичних виробів, що входять до його складу. Будь-які обмеження щодо застосування таких виробів зазначаються на етикетці або в інструкції із застосування.

15. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб усунути або мінімізувати (наскільки це можливо) такі ризики: травмування, що пов'язане з фізичними особливостями, зокрема співвідношенням об'єму і тиску, розмірами та ергономічними характеристиками;

ризик, пов'язаний з таким зовнішнім впливом, як магнітне поле, зовнішній електричний вплив, електростатичний розряд, тиск, температура або зміна тиску та прискорення;

створення взаємних перешкод з іншими медичними виробами, які застосовуються для досліджень або лікування;

ризик, пов'язаний з неможливістю обслуговування або калібрування (у разі застосування імплантів), що виникає внаслідок старіння застосованих матеріалів або зниження точності будь-якого вимірювального чи контрольного механізму.

16. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити мінімізацію ризиків займання або вибуху за умови належного використання та у разі поодинокого збою.

Особливу увагу необхідно приділяти медичним виробам, використання яких за призначенням передбачає застосування легкозаймистих речовин або речовин, що можуть спричинити займання.

Медичні вироби з функцією вимірювання

17. Медичні вироби з функцією вимірювання повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити точність вимірювання у встановлених межах точності з урахуванням їх призначення. Межі точності вимірювання встановлюються виробником.

18. Шкала для вимірювання, контролю та індикації розробляється згідно з ергономічними принципами з урахуванням призначення медичного виробу.

Результати вимірювань, проведених за допомогою медичних виробів з функцією вимірювання, повинні зазначатися в стандартних одиницях вимірювання (Міжнародна система одиниць SI) відповідно до Класифікатора системи позначень одиниць вимірювання та обліку.

Захист від радіації

Загальні вимоги

19. Медичні вироби з функцією випромінювання повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити запобігання опроміненню споживачів, користувачів та інших осіб (наскільки це можливо), з урахуванням цільового призначення без обмеження рівнів опромінення, необхідних для досягнення терапевтичних та діагностичних цілей.

Бажане випромінювання

20. Якщо медичні вироби призначені для випромінювання небезпечних рівнів радіації, необхідних для спеціальних медичних цілей, а користь від такого випромінювання вважається вищою, ніж ризики, пов'язані з таким випромінюванням, користувач повинен мати змогу контролювати випромінювання. Зазначені медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити встановлені значення відтворюваності та допустимих відхилень відповідних змінних параметрів.

21. Якщо медичні вироби призначені для опромінення потенційно небезпечними видимими та/або невидимими променями, вони обладнуються засобами візуального та/або звукового попередження про таке опромінення.

Небажане випромінювання

22. Медичні вироби повинні бути розроблені і виготовлені в такий спосіб, щоб максимально обмежити вплив непередбаченого, розсіяного або відбитого випромінювання на споживачів, користувачів та інших осіб.

Інструкції із застосування

23. Інструкції із застосування медичних виробів з функцією випромінювання повинні містити детальні відомості про види випромінювання, засоби захисту споживача та користувача, а також про шляхи запобігання неправильному застосуванню та усунення ризиків, спричинених дією таких медичних виробів.

Іонізуюче випромінювання

24. Медичні вироби з функцією іонізуючого випромінювання повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити (де це можливо) регулювання і контроль кількісних, геометричних та якісних характеристик випромінювання з урахуванням їх призначення.

25. Медичні вироби з функцією іонізуючого випромінювання, призначені для рентгенодіагностики, повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити досягнення необхідного рівня якості зображення та/або вихідних показників для передбачених медичних цілей з мінімізацією ризиків опромінення споживачів та користувачів.

26. Медичні вироби з функцією іонізуючого випромінювання, призначені для рентгенотерапії, повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб забезпечити надійний контроль та регулювання оптимальної дози опромінення, типу опромінення і потужності та в разі потреби — якості випромінювання.

Вимоги до медичних виробів, які приєднуються до джерела живлення або обладнані таким джерелом

27. Медичні вироби з електронними програмними системами повинні бути спроектовані таким чином, щоб забезпечити відтворюваність, надійність та ефективність таких систем згідно з призначенням медичного виробу. У таких системах мають бути передбачені засоби для усунення або мінімізації спричинених ризиків у разі поодинокого збою.

28. Якщо медичні вироби містять програмне забезпечення або самі є медичним програмним забезпеченням, програмне забезпечення таких виробів розробляється відповідно до поточного рівня знань з урахуванням принципів циклу розробки, управління ризиками, валідації та перевірки.

29. Медичні вироби, під час застосування яких безпека споживачів залежить від внутрішнього джерела живлення, повинні бути оснащені засобами визначення стану такого джерела.

30. Медичні вироби, під час застосування яких безпека споживача залежить від зовнішнього джерела живлення, повинні бути оснащені системою сигналізації, яка сповіщає про порушення живлення.

31. Медичні вироби, призначені для моніторингу одного або кількох клінічних параметрів, повинні бути оснащені системою сигналізації, яка попереджає користувача про ситуації, здатні призвести до смерті або серйозного погіршення здоров'я споживача.

32. Медичні вироби повинні бути сконструйовані і виготовлені таким чином, щоб мінімізувати ризики створення електромагнітних полів, які можуть погіршити роботу інших виробів або обладнання в звичайних умовах.

Захист від ризиків, пов'язаних з електрикою

33. Медичні вироби повинні бути сконструйовані і виготовлені таким чином, щоб уникнути (наскільки це можливо) ризиків випадкового ураження електричним струмом за умови належного використання, правильного встановлення цих медичних виробів та в разі поодинокого збою.

Захист від ризиків механічного та теплового ураження

34. Медичні вироби повинні бути сконструйовані і виготовлені таким чином, щоб захистити споживача і користувача від механічних ризиків.

35. Медичні вироби повинні бути сконструйовані і виготовлені таким чином, щоб мінімізувати можливі ризики, пов'язані з вібрацією медичних виробів, з урахуванням досягнень технічного прогресу і доступних засобів для обмеження вібрації, особливо поблизу її джерела, якщо така вібрація не є частиною передбаченого функціонування зазначених медичних виробів.

36. Медичні вироби повинні бути сконструйовані і виготовлені таким чином, щоб мінімізувати можливі ризики, пов'язані з шумом, що створюється внаслідок їх роботи, з урахуванням досягнень технічного прогресу і доступних засобів для зниження рівня шуму, особливо поблизу його джерела, якщо такий шум не є частиною передбаченого функціонування зазначених медичних виробів.

37. Термінали та роз'єми для електричного живлення, газу, гідравлічних і пневматичних джерел енергії, з якими має працювати користувач, повинні бути розроблені і виготовлені таким чином, щоб мінімізувати всі можливі ризики.

38. Доступні частини медичних виробів (крім частин або місць, призначених для подання тепла або нагрівання до заданих температур) та їх оточення не повинні досягати потенційно небезпечних температур за умови належного використання.

Захист споживача від ризиків, пов'язаних з джерелами живлення та з речовинами, що постачаються виробом

39. Медичні вироби, призначені для постачання споживачем енергії або речовин, повинні бути сконструйовані і виготовлені таким чином, щоб забезпечити встановлення та утримання швидкості потоку з точністю, достатньою для гарантування безпеки споживача та користувача.

40. Медичні вироби повинні бути обладнані засобами запобігання та/або індикації будь-яких невідповідностей швидкості потоку, які можуть становити небезпеку.

Медичні вироби повинні включати в себе засіб, придатний для запобігання (наскільки це можливо) випадковому вивільненню небезпечних рівнів енергії, джерелом яких є енергія та/або речовина.

41. Функції елементів керування та індикаторів повинні бути чітко зазначені на медичних виробках.

Нанесені на медичний виріб інструкції або позначення, необхідні для його експлуатації, які відображають поточні та/або регульовані параметри, повинні бути зрозумілі для користувача і в разі потреби — споживача.

Інформація, яка надається виробником

42. Кожний медичний виріб повинен супроводжуватися інформацією, необхідною для його безпечного та правильного застосування з урахуванням рівня підготовки та кваліфікації споживачів і користувачів, а також для ідентифікації виробника.

Зазначена інформація включає в себе інформацію на етикетці та інструкцію із застосування.

Наскільки це можливо і доцільно інформація, необхідна для безпечного застосування медичного виробу, розміщується безпосередньо на медичному виробі та/або на упаковці кожної одиниці медичного виробу чи в разі потреби — на упаковці для продажу. Якщо індивідуальне пакування кожної одиниці неможливе, то ця інформація розміщується на вкладці, яка додається до одного або більше медичних виробів.

Інструкція із застосування вкладається в упаковку кожного медичного виробу. Такі інструкції із застосування не є необхідними для медичних виробів, що відносяться до класу I або IIa, якщо ці медичні вироби можуть безпечно використовуватися без такої інструкції.

43. У разі можливості інформація, що має супроводжувати медичні вироби, повинна наводитися у формі символів. Усі використані символи та ідентифікаційні кольори повинні відповідати гармонізованим стандартам. У разі відсутності таких стандартів використані символи та кольори повинні бути описані в документації, що постачається разом з медичними виробами.

44. Етикетка медичного виробу повинна містити такі елементи:

- найменування або торгову марку і місцезнаходження виробника. Для медичних виробів, що імпортуються з метою введення в обіг, на етикетці, або зовнішньому пакуванні, або в інструкції із застосування додатково зазначається найменування та місцезнаходження уповноваженого представника, якщо виробник не є резидентом України;
- дані, що обов'язково необхідні для ідентифікації медичного виробу, а також вміст пакування;
- в разі потреби — слово «Стерильно»;
- в разі потреби — код партії (після слова «Партія») чи серійний номер;
- в разі потреби — строк, до якого гарантовано безпечно застосування медичного виробу, із зазначенням року та місяця;
- в разі потреби — позначку про призначення для одноразового застосування. Позначка виробника про одноразове застосування медичного виробу має відповідати гармонізованим стандартам;
- для медичних виробів, виготовлених на замовлення, — слова «медичний виріб виготовлено на замовлення»;
- для медичних виробів, призначених для клінічних досліджень, — слова «виключно для клінічних досліджень»;
- інформацію про будь-які спеціальні умови зберігання медичного виробу та/або використання;
- інформацію про будь-які спеціальні інструкції з експлуатації;
- інформацію про будь-які запобіжні заходи та/або застереження;
- рік виготовлення — для активних медичних виробів, на які не поширюється дія підпункту 5 цього пункту. Така інформація може бути включена в номер партії або серійний номер;
- в разі потреби — інформацію про метод стерилізації;
- якщо медичний виріб містить як невід'ємну частину похідні крові людини — відповідне позначення, що медичний виріб містить похідні крові людини.

45. Якщо цільове призначення медичного виробу не є очевидним для користувача, виробник повинен чітко зазначити його на маркуванні та в інструкції із застосування.

46. У разі доцільності і можливості медичні вироби та їх компоненти, що знімаються, мають бути ідентифіковані (у разі потреби — за номерами партій) для забезпечення виявлення будь-якого потенційного ризику, пов'язаного з такими медичними виробами та їх компонентами, що знімаються.

47. У разі потреби в інструкції із застосування зазначаються:

- відомості, зазначені в пункті 44 цього розділу (крім підпунктів 4 і 5) цього додатка;
- експлуатаційні властивості, зазначені в пункті 3 розділу I цього додатка, та будь-які небажані побічні дії;
- якщо медичний виріб для використання за призначенням має бути встановлений або з'єднаний з іншими медичними виробами та/або обладнанням — детальний опис характеристик цього медичного виробу, достатній для правильного підбору таких медичних виробів та/або обладнання для безпечного спільного застосування;
- повний обсяг інформації, необхідної для перевірки правильності встановлення медичного виробу і можливості його правильного і безпечного використання, разом з відомостями про характер та періодичність технічного обслуговування і калібрування для забезпечення його точної і безпечної роботи протягом всього строку експлуатації;
- у разі потреби — інформація, необхідна для уникнення певних ризиків, пов'язаних з імплантацією медичного виробу;
- інформація щодо ризиків виникнення взаємних перешкод, пов'язаних з присутністю медичного виробу під час проведення спеціальних досліджень або лікування;
- необхідні інструкції на випадок пошкодження стерильного пакування та в разі потреби — інформація щодо методів рестерилізації;
- якщо медичний виріб може бути повторно використаний — інформація щодо відповідних процесів підготовки до повторного застосування, зокрема щодо очищення, дезінфекції, пакування, способу стерилізації для медичного виробу, що підлягає рестерилізації, та будь-яких обмежень кількості повторних застосувань.

Якщо медичні вироби потребують стерилізації перед застосуванням, інструкції з очищення та стерилізації мають бути такими, щоб за умови правильного виконання зазначені вироби продовжували відповідати вимогам розділу I цього додатка.

Якщо медичний виріб призначено для одноразового використання, зазначається інформація про відомі характеристики та технічні фактори, які відомі виробникові і які можуть становити ризик за умови повторного використання медичного виробу. Якщо відповідно до пункту 42 розділу II цього додатка інструкції з використання не потрібні, інформація має надаватися на запит користувача;

9) докладна інформація щодо будь-якої додаткової обробки, яку необхідно здійснити перш ніж медичний виріб можна буде використовувати (наприклад, стерилізація, остаточне складання);

10) стосовно медичних виробів, що випромінюють радіацію в медичних цілях, — докладна інформація про характер, тип, інтенсивність і поширення цього випромінювання.

Інструкції із застосування медичних виробів повинні містити відомості, що дають можливість медичному персоналу попереджати споживача про будь-які протипоказання та запобіжні заходи, зокрема інформацію про: запобіжні заходи, що мають бути вжиті в разі зміни робочих характеристик медичного виробу;

запобіжні заходи, що мають бути вжиті у зв'язку з впливом магнітних полів, зовнішніх електричних впливів, електростатичних розрядів, тиском або змінами тиску, прискоренням, джерелами теплового займання тощо; лікарський засіб чи засоби, для введення яких призначено відповідний медичний виріб, включаючи будь-які обмеження щодо вибору речовин для введення;

запобіжні заходи, що мають бути вжиті для усунення будь-яких спеціальних, незвичайних ризиків, пов'язаних з утилізацією медичних виробів; лікарські засоби або похідні крові людини, які медичний виріб містить як невід'ємну частину;

ступінь точності, встановлену для медичних виробів з функцією вимірювання;

дату випуску або останнього перегляду інструкції із застосування.

Додаток 2
до Технічного регламенту

КРИТЕРІЙ КЛАСИФІКАЦІЇ медичних виробів

Визначення термінів

- Терміни, що вживаються в цьому додатку, мають таке значення:
 - активний медичний виріб — будь-який медичний виріб, робота якого залежить від джерела електричної енергії або будь-якого джерела живлення (крім енергії, безпосередньо генерованої людським тілом або силою земного тяжіння), який діє шляхом перетворення енергії. Медичні вироби, призначені для передачі енергії, речовин або інших елементів між активними медичними виробами та споживачем без будь-яких істотних змін, не вважаються активними медичними виробами. Самостійне програмне забезпечення вважається активним медичним виробом;
 - активний медичний виріб для діагностики — будь-який активний медичний виріб, що використовується окремо або у поєднанні з іншими медичними виробами з метою одержання інформації для виявлення, діагностики, моніторингу фізіологічних умов, стану здоров'я, хвороб або вроджених дефектів і лікування;
 - активний медичний виріб для терапії — будь-який активний медичний виріб, що використовується окремо або у поєднанні з іншими медичними виробами для підтримання, зміни, заміни або відновлення біологічних функцій або структур з метою лікування або полегшення перебігу хвороби, травми або інвалідності;
 - медичний виріб інвазивний — медичний виріб, який повністю або частково вводиться в організм людини через його поверхню або отвір тіла;
 - медичний виріб, який імплантують, — будь-який медичний виріб, призначений для повного введення в організм людини або для заміни епітеліальної поверхні або поверхні ока шляхом хірургічного втручання, що залишається в організмі після закінчення процедури. Будь-який медичний виріб, призначений для часткового введення в організм людини шляхом хірургічного втручання, що залишається в організмі людини після закінчення процедури протягом не менш ніж 30 днів, також вважається медичним виробом, який імплантують;
 - отвір тіла — будь-який природний отвір у тілі, зовнішня поверхня очного яблука або будь-який постійний штучний отвір, такий як стома;
 - хірургічно інвазивний медичний виріб — хірургічно введений медичний виріб, який проникає всередину тіла через поверхню тіла в результаті хірургічної операції або у зв'язку з такою операцією;
 - хірургічний інструмент багаторазового використання — інструмент, призначений для хірургічного використання шляхом різання, свердління, пиляння, дряпання, зішкрібання, затискання, ретракції, вирізання або аналогічних процедур без підключення до будь-якого активного медичного виробу, який може бути повторно використаний після проведення відповідної процедури.
- Для цілей цього додатка термін «центральна нервова система» означає мозок, мозкові оболонки та спинний мозок.
- Для цілей цього додатка термін «центральна система кровообігу» означає такі судини: легеневі артерії (arteriae pulmonales), висхідна аорта (aorta ascendens), коронарні артерії (arteriae coronariae), загальна сонна артерія (arteria carotis communis), зовнішня сонна артерія (arteria carotis externa), внутрішня сонна артерія (arteria carotis interna), хребтові артерії (arteriae cerebrales), плечеголовий стовбур (truncus brachiocephalicus), вени серця (venae cordis), легеневі вени (venae pulmonales), верхня порожня вена (vena cava superior), нижня порожня вена (vena cava inferior).
- За тривалістю застосування медичні вироби поділяються на:

ОРІЄНТИР № 42

тимчасові — медичні вироби, призначені для безперервного застосування протягом не більш ніж 60 хвилин;
короткотермінові — медичні вироби, призначені для безперервного застосування протягом не більш ніж 30 днів;
довготермінові — медичні вироби, призначені для безперервного застосування протягом більш ніж 30 днів.

Вимоги до застосування критеріїв класифікації
3. Під час застосування критеріїв класифікації слід керуватися цільовим призначенням медичних виробів.

4. Якщо медичний виріб призначений для використання у поєднанні з іншим медичним виробом, критерії класифікації застосовуються окремо до кожного з медичних виробів. Допоміжні засоби класифікуються окремо від медичних виробів, з якими вони використовуються.

5. Програмне забезпечення, що керує роботою медичного виробу або впливає на використання медичного виробу, відноситься до того самого класу, що і цей медичний виріб.

6. Якщо медичний виріб не призначений для використання виключно або переважно для певної частини тіла, його слід розглядати і класифікувати з урахуванням найбільш критичних випадків використання за призначенням.

7. Якщо до одного медичного виробу можуть застосовуватися декілька критеріїв з урахуванням експлуатаційних характеристик, зазначених виробником для медичного виробу, такий виріб відноситься до більш високого класу.

8. Під час розрахунку тривалості, зазначеної в пункті 2 цього додатка, безперервне застосування означає безперервне фактичне використання медичного виробу за призначенням.

Критерії класифікації медичних виробів неінвазивних

9. Усі медичні вироби неінвазивні відносяться до класу I, якщо не застосовуються положення цього розділу.

10. Усі неінвазивні медичні вироби, призначені для переливання або зберігання крові, рідин і тканин тіла, а також рідин або газів з метою подальшої інфузії, застосування або введення в організм, відносяться до класу IIa: якщо вони можуть бути під'єднані до активних медичних виробів класу IIa або вищого класу;

якщо вони призначені для зберігання або переливання крові чи інших рідин тіла або для зберігання органів, частин органів або тканин організму. У всіх інших випадках зазначені вироби відносяться до класу I.

11. Усі неінвазивні медичні вироби, призначені для зміни біологічного або хімічного складу крові, інших рідин тіла або інших рідин, призначених для переливання в тіло, відносяться до класу IIb. У разі коли лікування проходить шляхом фільтрації, центрифугування, газо- або теплообміну, зазначені вироби відносяться до класу IIa.

12. Усі неінвазивні медичні вироби, що вступають у контакт з пошкодженою шкірою:

- відносяться до класу I — якщо призначені для використання як механічний бар'єр для компресії або для абсорбції ексудатів;
- відносяться до класу IIb — якщо призначені для використання переважно під час лікування ран, проникають під шкіру та лікування для яких є лише вторинним призначенням;
- відносяться до класу IIa — у всіх інших випадках (зокрема медичні вироби, призначені переважно для управління мікросередовищем рани).

Критерії класифікації медичних виробів інвазивних

13. Усі інвазивні медичні вироби, призначені для введення в отвори тіла, крім хірургічних інвазивних медичних виробів, що не призначені для підключення до активних медичних виробів або що призначені для підключення до активних медичних виробів класу I:

- відносяться до класу I — якщо призначені для тимчасового застосування;
- відносяться до класу IIa — якщо призначені для короткотермінового застосування. У разі застосування у ротовій порожнині, носоглотці, у слуховому проході до барабанної перетинки або в носовій порожнині такі вироби відносяться до класу I;
- відносяться до класу IIb — якщо призначені для тривалого застосування. У разі коли такі вироби використовуються у ротовій порожнині, носоглотці, у слуховому проході до барабанної перетинки або в носовій порожнині і не призначені для поглинання слизовою оболонкою, вони відносяться до класу IIa.

Усі інвазивні медичні вироби, призначені для введення в отвори тіла (крім хірургічних інвазивних медичних виробів) з підключенням до активних медичних виробів класу IIa або більш високого класу, відносяться до класу IIa.

14. Усі хірургічні інвазивні медичні вироби, призначені для тимчасового застосування, відносяться до класу IIa, крім виробів, що: призначені спеціально для контролю, діагностики, моніторингу або корекції пороків серця або центральної системи кровообігу шляхом прямого контакту з цими частинами тіла. Такі вироби відносяться до класу III; є хірургічними інструментами багаторазового використання. Такі вироби відносяться до класу I;

призначені спеціально для застосування в безпосередньому контакті з центральною нервовою системою. Такі вироби відносяться до класу III; призначені для передачі енергії у вигляді іонізуючого випромінювання. Такі вироби відносяться до класу IIb;

призначені для біологічного впливу або для повного чи часткового поглинання. Такі вироби відносяться до класу IIb; призначені для введення лікувальних засобів за допомогою системи доставки, якщо це виконується у спосіб, що є потенційно небезпечним з урахуванням методу застосування. Такі вироби відносяться до класу IIb.

15. Усі хірургічні інвазивні медичні вироби, призначені для короткотермінового застосування, відносяться до класу IIa, крім виробів, що призначені:

- спеціально для контролю, діагностики, моніторингу або корекції пороків серця або центральної системи кровообігу шляхом прямого контакту з цими частинами тіла. Такі вироби відносяться до класу III;
 - спеціально для використання в прямому контакті з центральною нервовою системою. Такі вироби відносяться до класу III;
 - для передачі енергії у вигляді іонізуючого випромінювання. Такі вироби відносяться до класу IIb;
 - для здійснення біологічного впливу або для повного або часткового поглинання. Такі вироби відносяться до класу III;
 - для проведення хімічних змін у тілі (крім випадків, коли медичні вироби розташовані в зубах) або для введення лікувальних засобів. Такі вироби відносяться до класу IIb.
16. Усі медичні вироби, які імплантуються, а також хірургічні інвазивні медичні вироби довготривалого застосування відносяться до класу IIb, крім виробів, що призначені для:
- розташування в зубах. Такі вироби відносяться до класу IIa;
 - використання в безпосередньому контакті з серцем, центральною системою кровообігу або центральною нервовою системою. Такі вироби відносяться до класу III;
 - здійснення біологічного впливу або повного чи часткового поглинання. Такі вироби відносяться до класу III;
 - проведення хімічних змін у тілі (крім випадків, коли медичні вироби розташовані в зубах) або введення лікувальних засобів. Такі вироби відносяться до класу III.

Додаткові критерії, що застосовуються для класифікації активних медичних виробів

17. Усі активні медичні вироби для терапії, призначені для передачі або обміну енергією, відносяться до класу IIa, крім виробів, характеристики яких дають змогу подавати енергію до людського тіла або відбирати від нього енергію в потенційно небезпечний спосіб, з урахуванням властивостей, інтенсивності та місця застосування енергії. У такому разі вироби відносяться до класу IIb.

Усі активні медичні вироби, призначені для контролю або моніторингу характеристик активних медичних виробів для терапії класу IIb або призначені для здійснення безпосереднього впливу на характеристики таких медичних виробів, відносяться до класу IIb.

18. Активні медичні вироби, призначені для діагностики, відносяться до класу IIa:

- якщо вони призначені для передачі енергії, яка буде поглинатися людським тілом, крім медичних виробів, що використовуються для освітлення тіла споживача у видимій частині спектра;
- якщо вони призначені для отримання зображення розподілу радіофармацевтичних препаратів in vivo;
- якщо вони призначені для прямого діагностування або моніторингу життєво важливих фізіологічних процесів, крім тих, що спеціально призначені для моніторингу життєво важливих фізіологічних параметрів, де властивість енергії є такою, що може створювати безпосередню небезпеку для споживача, зокрема призводити до змін серцевої діяльності, дихання, діяльності центральної нервової системи. Такі вироби відносяться до класу IIb.

Активні медичні вироби, призначені для випромінювання іонізуючої радіації, а також для діагностичної та терапевтичної інтервенційної радіології, включаючи медичні вироби, призначені для контролю або моніторингу таких медичних виробів, або такі, що безпосередньо впливають на їх роботу, відносяться до класу IIb.

19. Усі активні медичні вироби, призначені для введення лікарських засобів, рідин тіла або інших речовин в тіло та/або видалення їх з тіла, відносяться до класу IIa. У разі коли зазначене введення або видалення здійснюється у спосіб, що є потенційно небезпечним з урахуванням характеру застосованих речовин, відповідної частини тіла та способу застосування, такі медичні вироби відносяться до класу IIb.

20. Решта активних медичних виробів відносяться до класу I.

Спеціальні правила класифікації медичних виробів

21. Усі медичні вироби, які містять як невід'ємну частину речовину, яка в разі її окремого використання може розглядатися як лікарський засіб згідно з визначенням, наведеним у Законі України «Про лікарські засоби», і дія якої на організм є допоміжною порівняно з дією медичного виробу, відносяться до класу III.

Усі медичні вироби, які містять як невід'ємну частину похідні крові людини, відносяться до класу III.

22. Усі медичні вироби, які використовуються для контрацепції та профілактики передачі венеричних захворювань, відносяться до класу IIb. Медичні вироби, які імплантуються, або інвазивні медичні вироби довготермінового застосування, які використовуються із зазначеною метою, відносяться до класу III.

23. Усі медичні вироби, спеціально призначені для дезінфекції, очищення, промивання або в разі потреби — зволоження контактних лінз, відносяться до класу IIb.

Усі медичні вироби, призначені спеціально для дезінфекції медичних виробів, відносяться до класу IIa. Медичні вироби, що призначені спеціально для дезінфекції інвазивних медичних виробів, відносяться до класу IIb.

Зазначені вимоги не поширюються на медичні вироби, призначені для фізичного очищення медичних виробів (крім контактних лінз).

24. Медичні вироби, спеціально призначені для запису діагностичних рентгенівських знімків, відносяться до класу IIa.

25. Усі медичні вироби, виготовлені з використанням тканин тварин або нежиттєздатних тканин тварин, відносяться до класу III, крім випадків, коли такі медичні вироби призначені для контакту з непошкодженою шкірою.

26. Мішки для крові відносяться до класу IIb.

Додаток 3
до Технічного регламенту
ПОРЯДОК
проведення процедури забезпечення функціонування комплексної системи управління якістю

Загальні положення

1. Виробник зобов'язаний забезпечити застосування схвалені системи управління якістю на етапах розроблення, виробництва і остаточної перевірки медичних виробів згідно з розділом «Система управління якістю» цього додатка, що є предметом перевірки згідно з розділом «Перевірка проекту медичного виробу» цього додатка, а також нагляді згідно з розділом «Нагляд за системою управління якістю» цього додатка.

2. Цілковите забезпечення якості є процедурою, за допомогою якої виробник, що виконує вимоги, передбачені в пункті 1 цього додатка, забезпечує і декларує, що відповідні медичні вироби відповідають положенням Технічного регламенту щодо медичних виробів, які на них поширюються.

Виробник зобов'язаний нанести на медичні вироби маркування національним знаком відповідності згідно з пунктом 18 Технічного регламенту щодо медичних виробів і скласти декларацію про відповідність. До декларації включається інформація про один або кілька виготовлених цим виробником медичних виробів, зокрема назва, код або інші однозначні позначення таких виробів. Декларація про відповідність повинна зберігатися у виробника.

Система управління якістю

3. Виробник подає до органу з оцінки відповідності заявку щодо оцінки системи управління якістю.

Заявка повинна містити: інформацію про найменування та місцезнаходження виробника, а також усі додаткові виробничі ділянки, охоплені системою управління якістю; інформацію про медичний виріб або категорію медичних виробів, щодо яких буде проводитися оцінка;

інформацію про те, що заявка щодо оцінки відповідності системи управління якістю стосовно тих самих медичних виробів не подавалася іншому органу з оцінки відповідності;

документацію щодо системи управління якістю; зобов'язання виробника дотримуватися вимог, передбачених схваленою системою управління якістю;

зобов'язання виробника утримувати в належному та придатному для роботи/використання стані схвалену систему управління якістю;

зобов'язання виробника систематично проводити аналіз досвіду, отриманого під час використання медичних виробів після введення їх в обіг, у тому числі з урахуванням положень, зазначених у додатку 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також створити відповідні засоби для здійснення необхідних коригувальних заходів. Згідно з цим зобов'язанням виробник повинен негайно повідомляти Держлікслужбі про:

- будь-яку несправність або погіршення характеристик та/або ефективності медичного виробу, а також про будь-які невідповідності інформації в інструкції із застосування, які можуть або могли призвести до смерті споживача або користувача чи до значного погіршення стану їх здоров'я;
- будь-яку причину технічного або медичного характеру, пов'язану з характеристиками або експлуатаційними даними медичного виробу, що призводить з причин, зазначених в абзаці десятому цього пункту, до систематичного відкидання виробником медичних виробів одного типу.

4. Застосування системи управління якістю має забезпечувати відповідність медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, які застосовуються до них на кожному етапі, від розроблення таких виробів до їх остаточного контролю. Параметри, вимоги і положення, застосовані виробником у його системі управління якістю, повинні зазначатися у правилах і процедурах, зокрема програмах, планах, настановах та звітах про якість. Документація щодо системи управління якістю включає, зокрема, документи, відомості та записи, що створюються за результатами процедур, зазначених у підпункті 3 пункту 5 цього додатка.

5. Документація системи управління якістю повинна містити опис:

- 1) цілей виробника щодо якості;
- 2) організації підприємства, зокрема:

організаційної структури, відповідальності та повноважень керівного персоналу стосовно якості розроблення та виробництва медичних виробів; методів моніторингу ефективного функціонування системи управління якістю та, зокрема, її здатності забезпечувати досягнення належної якості проекту і медичних виробів, у тому числі контролю медичних виробів, що не відповідають вимогам;

методів моніторингу ефективного функціонування системи управління якістю та, зокрема, типу і обсягу заходів з контролю, що застосовуються до третьої сторони, якщо розроблення, виготовлення та/або остаточна перевірка і випробування медичних виробів або їх компонентів здійснюються третьою стороною;

3) процедур моніторингу та перевірки проектування медичних виробів, включаючи всю відповідну документацію, зокрема:

загальний опис медичного виробу, включаючи будь-які заплановані модифікації та заплановане застосування;

технічну документацію, в тому числі стандарти, що застосовуються, і результати аналізу ризиків, а також опис рішень, прийнятих для виконання встановлених вимог, зазначених у додатку 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, стосовно медичних виробів, якщо національні стандарти, що включені до переліку національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, не застосовуються в повному обсязі;

опис методів, що використовуються для контролю і перевірки конструкції та процесів, і системних заходів, які будуть здійснюватися під час розроблення медичних виробів;

якщо медичний виріб повинен бути підключений до іншого медичного виробу (інших виробів) для роботи в передбаченому режимі — докази того, що такий медичний виріб відповідає встановленим вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів в разі підключення до будь-якого іншого медичного виробу;

інформацію про те, чи містить медичний виріб як невід'ємну частину речовину або похідні крові людини, зазначені в пункті 4 розділу II додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також результати проведених у зв'язку з цим випробувань, необхідних для оцінювання безпеки, якості та ефективності таких речовин або похідних крові людини, з урахуванням призначення медичного виробу;

дані про використання під час виробництва медичних виробів тканин тваринного походження. Вимоги до медичних виробів, створених із використанням тканин тваринного походження, затверджуються наказом МОЗ; рішення, прийняті відповідно до пункту 2 розділу I додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

результати доклінічного оцінювання медичного виробу; результати клінічного оцінювання медичного виробу згідно з додатком 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

проект етикетки та інструкції із застосування;

4) методів перевірки та забезпечення якості на етапі виробництва, зокрема:

- процесів та процедур, що будуть використовуватися, зокрема під час стерилізації та проведення закупівель;
- процедур ідентифікації медичних виробів на кожному етапі виробництва на підставі креслень, специфікацій або інших належних документів;
- 5) відповідних випробувань та досліджень, що будуть проводитися до, під час та після виробництва медичних виробів, періодичності їх проведення, а також випробувального обладнання для проведення випробувань медичних виробів, що буде використовуватися для їх проведення. При цьому має бути забезпечена можливість належним чином відстежити калібрування обладнання для проведення випробувань.

6. Орган з оцінки відповідності проводить аудит системи управління якістю для визначення відповідності вимогам, зазначеним у пунктах 4 і 5 цього додатка. Системи управління якістю, щодо яких є підтвердження відповідності національним стандартам, які відповідають європейським гармонізованим стандартам, вважаються такими, що відповідають вимогам, зазначеним у пунктах 4 і 5 цього додатка.

До складу комісії, утвореної для оцінки системи управління якістю органом з оцінки відповідності, включається принаймні один спеціаліст, що має досвід оцінювання відповідних технологій, що перевіряються. Процедура оцінки повинна включати перевірку репрезентативної вибірки проектної документації стосовно відповідних медичних виробів, перевірку приміщень виробника та в разі потреби — приміщень постачальників та/або субпідприємців з метою перевірки процесів виробництва.

Відповідне рішення, що містить висновки за результатами перевірки та обґрунтовану оцінку, доводиться до відома виробника.

7. Виробник повинен інформувати призначений орган з оцінки відповідності, що схвалив систему управління якістю, про будь-які заплановані істотні зміни в системі управління якістю або охопленому нею переліку медичних виробів. Орган з оцінки відповідності оцінює запропоновані зміни та перевіряє, чи відповідатиме система управління якістю після внесення змін вимогам, зазначеним у пунктах 4 і 5 цього додатка. Орган з оцінки відповідності зобов'язаний довести своє рішення до відома виробника. Рішення повинно містити висновки за результатами перевірки та обґрунтовану оцінку.

Перевірка проекту медичного виробу

8. Додатково до зобов'язань, встановлених у розділі «Система управління якістю» цього додатка, виробник або його уповноважений представник подає до органу з оцінки відповідності заявку про проведення перевірки проекту медичного виробу, який планується виробляти.

9. У заявці повинні бути описані конструкція, процес виробництва та функціональні властивості медичного виробу. До заявки додаються документи, необхідні для оцінювання відповідності медичного виробу вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, які зазначені в підпункті 3 пункту 5 цього додатка.

10. Орган з оцінки відповідності розглядає заявку і в разі відповідності медичного виробу положенням Технічного регламенту щодо медичних виробів оформляє заявку та видає сертифікат перевірки проекту медичного виробу. Орган з оцінки відповідності може вимагати доповнення заявки результатами додаткових випробувань або доказами для проведення більш повного оцінювання проекту медичного виробу на предмет відповідності вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів. У сертифікаті повинні зазначатися висновки експертизи, дані, необхідні для ідентифікації затвердженого проекту, а також у разі потреби — опис призначення медичного виробу.

Якщо медичні вироби містять як невід'ємну частину речовину, яка в разі окремого використання може розглядатися як лікарський засіб, як зазначено у пункті 4 розділу II додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, для прийняття рішення стосовно відповідності медичного виробу вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів орган з оцінки відповідності звертається до Державного експертного центру МОЗ. Висновок Державного експертного центру МОЗ надається протягом 210 календарних днів після отримання повного комплексу документів. Висновок включається до складу документації стосовно зазначеного медичного виробу. Орган з оцінки відповідності враховує висновки, отримані в процесі такого консультування, під час прийняття рішення щодо видачі сертифіката перевірки проекту медичного виробу. Зазначений орган інформує Державний експертний центр МОЗ про прийняте рішення щодо видачі сертифіката перевірки проекту медичного виробу.

Якщо медичні вироби містять як невід'ємну частину похідні крові людини, як зазначено у пункті 4 розділу II додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, висновок Державного експертного центру МОЗ включається до складу документації стосовно такого медичного виробу. Висновок має бути надано протягом 210 календарних днів після отримання повного комплексу документів. Орган з оцінки відповідності враховує висновки під час прийняття рішення. Орган з оцінки відповідності не видає

ОРІЄНТИР № 42

сертифікат за умови негативного висновку Державного експертного центру МОЗ. Зазначений орган інформує Державний експертний центр МОЗ про прийняте рішення щодо видачі сертифіката перевірки проекту медичного виробу.

Якщо медичні вироби виготовлені з використанням тканин тваринного походження, орган з оцінки відповідності проводить процедури, визначені у відповідному нормативно-правовому акті МОЗ.

11. У разі коли зміни до затвердженого проекту медичного виробу можуть вплинути на відповідність вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів або умовам передбаченого застосування зазначеного медичного виробу, такі зміни окремо затверджуються органом з оцінки відповідності, який видав сертифікат перевірки проекту. Заявник повинен інформувати орган з оцінки відповідності, який видав сертифікат перевірки проекту, про будь-які зміни, що були внесені до затвердженого проекту медичного виробу. Це додаткове підтвердження оформляється як додаток до сертифіката перевірки проекту.

Нагляд за системою управління якістю

12. Метою здійснення нагляду є забезпечення належного виконання виробником зобов'язань, передбачених схваленою системою управління якістю.

13. Виробник повинен надати органу з оцінки відповідності доступ до місць проведення перевірок, випробувань і зберігання медичних виробів, а також всю необхідну відповідну інформацію, зокрема:

документацію щодо системи управління якістю;

дані, передбачені частиною системи управління якістю, яка стосується проєктування медичних виробів, зокрема результати аналізів, розрахунків, випробувань, рішення, прийняті відповідно до вимог пункту 2 розділу I додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, результати доклінічного та клінічного оцінювання, план та результати клінічного нагляду після введення в обіг таких медичних виробів;

дані, передбачені частиною системи управління якістю, яка стосується виробництва, зокрема звіти про перевірки, дані випробувань і калібрувань, кваліфікаційні звіти відповідного персоналу.

14. Орган з оцінки відповідності повинен періодично проводити перевірки та оцінювання для того, щоб переконатися в застосуванні виробником схваленої системи управління якістю, а також надавати виробникові звіт про проведення таких заходів.

15. Орган з оцінки відповідності має право проводити додатково перевірки без попередження виробника. Під час таких перевірок орган з оцінки відповідності може проводити в разі потреби або замовляти проведення випробувань з метою перевірки належного функціонування системи управління якістю. Орган з оцінки відповідності зобов'язаний надати виробнику звіт про проведення перевірки, а в разі проведення випробувань медичних виробів — протоколи таких випробувань.

Адміністративні положення

16. Виробник або його уповноважений представник протягом не менш як п'яти років, а для медичних виробів, які імплантують, — не менш як п'ятнадцять років з моменту виготовлення останнього медичного виробу повинен зберігати для надання в разі потреби Держлікслужбі:

декларацію про відповідність;

документацію щодо системи управління якістю, зазначену в пункті 3 цього додатка, а також документи, дані та записи, що стосуються процедур моніторингу та перевірки проєктування медичних виробів згідно з підпунктом 3 пункту 5 цього додатка;

зміни, зазначені в пункті 7 цього додатка;

документацію, зазначену в пункті 9 цього додатка;

рішення та звіти органів з оцінки відповідності, зазначені в пунктах 6, 10, 11, 14 і 15 цього додатка.

Положення, які застосовуються до медичних виробів, що відносяться до класів IIa і IIb

17. Відповідно до пунктів 16 і 17 Технічного регламенту щодо медичних виробів положення цього додатка можуть застосовуватися до медичних виробів, що відносяться до класів IIa і IIb, крім вимог розділу «Перевірка проекту медичного виробу» цього додатка.

18. Орган з оцінки відповідності під час оцінки системи управління якістю згідно з пунктом 6 цього додатка перевіряє:

що до медичних виробів, що відносяться до класу IIa, — технічну документацію, яка стосується процедур моніторингу та перевірки проєктування медичних виробів згідно з підпунктом 3 пункту 5 цього додатка (принаймні для одного типового зразка для кожної підкатегорії медичних виробів) з метою встановлення відповідності таких виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів;

що до медичних виробів, що відносяться до класу IIb, — технічну документацію, яка стосується процедур моніторингу та перевірки проєктування медичних виробів згідно з підпунктом 3 пункту 5 цього додатка (принаймні для одного типового зразка для кожної загальної групи медичних виробів) з метою встановлення відповідності таких виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

19. Під час відбору типового зразка/типових зразків орган з оцінки відповідності бере до уваги подібність конструкції, технології, виробничих процесів і методів стерилізації, передбачуваного використання за призначенням, а також результати будь-яких попередніх відповідних оцінок (наприклад, стосовно фізичних, хімічних або біологічних властивостей), які були проведені відповідно до вимог цього Технічного регламенту. Орган з оцінки відповідності документально оформлює обґрунтування методу відбору зразків і зберігає його з наданням доступу відповідному уповноваженому органу державної влади.

20. Оцінка додаткових зразків медичних виробів здійснюється органом з оцінки відповідності в межах нагляду, що регулюється розділом «Нагляд за системою управління якістю» цього додатка.

Додаток 4 до Технічного регламенту

ПОРЯДОК проведення перевірки типу

1. Перевірка типу є процедурою оцінки відповідності, за допомогою якої орган з оцінки відповідності встановлює та засвідчує, що типовий зразок медичного виробу, на який поширюється дія цього додатка, відповідає вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

2. Заявка щодо перевірки типу має містити:

найменування і місцезнаходження виробника, а також у разі подання заявки уповноваженим представником — найменування і місцезнаходження такого представника;

письмове підтвердження того, що така сама заявка не була подана будь-якому іншому органу з оцінки відповідності;

документацію, зазначену в пункті 3 цього додатка, необхідну для оцінки відповідності типового зразка відповідного медичного виробу (далі — типовий зразок) вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів. Заявник повинен подати типовий зразок органу з оцінки відповідності. Орган з оцінки відповідності може в разі потреби затребувати подання інших зразків.

3. Документація, що подається органу з оцінки відповідності разом із заявкою, повинна містити інформацію, достатню для розуміння конструкції, процесів виробництва та експлуатаційних характеристик відповідних медичних виробів, зокрема:

загальний опис типового зразка медичного виробу, в тому числі будь-які заплановані його модифікації та призначення застосування;

проектні креслення, інформацію про передбачені методи виготовлення зазначеного медичного виробу, зокрема методи стерилізації, а також схеми компонентів, вузлів, ланцюгів тощо;

описи та пояснення, необхідні для розуміння зазначених креслень і схем, а також такі, що необхідні для розуміння дії зазначеного медичного виробу;

перелік національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту, що застосовувалися в повному обсязі або частково, а також опис рішень, прийнятих для виконання встановлених вимог, якщо зазначені стандарти не застосовувалися в повному обсязі;

результати проведених проектних розрахунків, аналізу ризиків, досліджень і технічних випробувань тощо;

дані про те, чи містить зазначений медичний виріб як невід'ємну частину речовину або похідні крові людини, зазначені в пункті 4 розділу II додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також результати проведених у зв'язку з цим випробувань, що необхідні для оцінки безпеки, якості та ефективності такої речовини або похідних крові людини з урахуванням передбаченого застосування зазначеного медичного виробу;

дані про те, чи виготовлений зазначений медичний виріб з використанням тканини тваринного походження;

рішення, прийняті відповідно до пункту 2 розділу I додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

результати доклінічного оцінювання медичного виробу;

результати клінічного оцінювання медичного виробу згідно з додатком 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

проект етикетки та в разі потреби — інструкції із застосування.

4. Орган з оцінки відповідності повинен виконати такі процедури:

1) провести експертизу наданої виробником документації, перевірити типовий зразок медичного виробу на відповідність технічній документації; визначити елементи, що були сконструйовані згідно з відповідними положеннями стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також визначити елементи, що були сконструйовані без застосування відповідних положень зазначених стандартів;

2) провести або забезпечити проведення відповідних перевірок і випробувань, необхідних для визначення того, чи відповідають у разі незастосування виробником стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, рішення, прийняті виробником, вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів. Якщо медичний виріб призначений для підключення до інших медичних виробів з метою використання за призначенням, виробник повинен надати підтвердження того, що медичний виріб відповідає вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів у разі приєднання до таких виробів з характеристиками, визначеними виробником;

3) провести або забезпечити проведення відповідних перевірок і випробувань, необхідних для визначення того, чи були застосовані відповідні стандарти, що були обрані виробником для застосування;

4) узгодити із заявником місце проведення зазначених перевірок і випробувань.

5. Якщо за результатами перевірки типового зразка встановлено його відповідність вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, орган з оцінки відповідності видає заявникові сертифікат перевірки типу. Сертифікат має містити інформацію про найменування та місцезнаходження виробника, висновки за результатами проведених перевірок і дані, необхідні для ідентифікації затвердженого типового зразка. Копія сертифіката зберігається в органі з оцінки відповідності.

Для прийняття рішення стосовно медичних виробів, що містять як невід'ємну частину речовину, яка в разі окремого використання може розглядатися як лікарський засіб згідно з пунктом 4 розділу II додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, орган з оцінки відповідності звертається до Державного експертного центру МОЗ. Висновок з зазначеного Центру видається протягом 210 календарних днів після отримання повного комплексу документів. Висновок Державного експертного центру МОЗ включається до складу документації на відповідний медичний виріб. Орган з оцінки відповідності має врахувати висновки, отримані в процесі такого консультування, під час прийняття рішення. Зазначений орган інформує про прийняте рішення Державний експертний центр МОЗ.

Якщо медичні вироби містять як невід'ємну частину похідні крові людини, висновок Державного експертного центру МОЗ включається до складу документації на відповідний медичний виріб. Висновок видається протягом 210 календарних днів після отримання повного комплексу документів. Орган з оцінки відповідності враховує висновки Державного експертного центру МОЗ під час прийняття рішення. Орган з оцінки відповідності не видає сертифікат, якщо висновок Державного експертного центру МОЗ є негативним. Зазначений орган інформує про прийняте рішення Державний експертний центр МОЗ.

Якщо медичні вироби виготовлені з використанням тканин тваринного походження, орган з оцінки відповідності проводить процедури, зазначені в Технічному регламенті щодо медичних виробів.

6. Заявник зобов'язаний інформувати орган з оцінки відповідності, який видав сертифікат перевірки типу, про будь-які істотні зміни, внесені до затвердженого медичного виробу.

Зміни до затвердженого медичного виробу окремо затверджуються органом з оцінки відповідності, який видав сертифікат перевірки типу, якщо такі зміни можуть вплинути на відповідність встановленим вимогам або умовам застосування зазначеного медичного виробу за призначенням. Таке підтвердження оформлюється як додаток до сертифіката перевірки типу.

7. Інші органи з оцінки відповідності можуть отримати копії сертифікатів перевірки типу та/або додатків до них. Іншим органам з оцінки відповідності надається доступ до додатків сертифікатів на їх обґрунтований запит після інформування виробника про такий запит.

8. Виробник або його уповноважений представник протягом не менш як п'яти років, а для виробів, що імплантуються, — не менш як п'ятнадцять років з моменту виготовлення останнього медичного виробу повинен зберігати разом з технічною документацією копію сертифіката перевірки типу та додатки до нього для надання на запит Держлікслужби.

Додаток 5 до Технічного регламенту

ПОРЯДОК проведення перевірки продукції

Загальні положення

1. Перевірка продукції є процедурою оцінки відповідності, за допомогою якої виробник або його уповноважений представник забезпечує та декларує, що медичні вироби, до яких застосовується процедура, визначена в пункті 4 цього додатка, відповідають типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

2. Виробник повинен вжити всіх необхідних заходів для забезпечення під час виробництва медичних виробів відповідності типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів. Виробник повинен нанести на такі медичні вироби маркування національним знаком відповідності відповідно до законодавства, а також скласти декларацію про відповідність зазначених виробів.

Для забезпечення і підтримки стерильності медичних виробів, які вводяться в обіг у стерильному стані, виробник виконує положення розділів «Система управління якістю» та «Нагляд за системою управління якістю» додатка 6 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

3. Виробник зобов'язаний проводити аналіз досвіду, отриманого після введення медичних виробів в обіг, з урахуванням положень, зазначених в додатку 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також створити відповідні засоби для здійснення необхідних коригувальних заходів. Згідно з цим зобов'язанням виробник відразу ж після отримання інформації повідомляє Держлікслужбі про:

будь-яку несправність або погіршення характеристик та/або функціональних властивостей медичного виробу, а також про будь-які невідповідності інформації в інструкції із застосування, які можуть або могли призвести до смерті споживача або користувача чи до значного погіршення стану їх здоров'я;

будь-яку причину технічного або медичного характеру, пов'язану з характеристиками або функціональними властивостями медичного виробу, що призводять з причин, зазначених в абзаці другому цього пункту, до систематичного відкликання виробником медичних виробів одного типу.

4. Орган з оцінки відповідності зобов'язаний проводити дослідження і випробування з метою підтвердження відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів за рішенням виробника шляхом дослідження і випробування кожного медичного виробу згідно з вимогами розділу «Перевірка шляхом дослідження і випробування кожного медичного виробу» цього додатка або шляхом дослідження і випробування медичних виробів із застосуванням статистичних методів згідно з вимогами розділу «Статистична перевірка медичних виробів» цього додатка.

Зазначені дослідження і випробування не стосуються тих аспектів виробничого процесу, які призначені для забезпечення стерильності.

Перевірка шляхом дослідження і випробування кожного медичного виробу

5. Кожен медичний виріб досліджується окремо. Стосовно кожного медичного виробу повинні бути проведені всі необхідні випробування, визначені відповідними стандартами, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, або рівноцінні їм випробування з метою перевірки відповідності кожного медичного виробу вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також в разі потреби — типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу.

6. Орган з оцінки відповідності повинен нанести або забезпечити нанесення свого ідентифікаційного номера на кожен перевірений медичний виріб, а також видати сертифікат відповідності на підставі проведених випробувань.

Статистична перевірка медичних виробів

7. Виробник зобов'язаний випускати медичні вироби у вигляді однорідних партій.

8. Випадковий зразок медичних виробів відбирається з кожної партії. Медичні вироби, які складають цей зразок, вивчаються окремо. Щодо таких виробів проводяться всі необхідні випробування, визначені відповідними стандартами, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, або рівноцінні їм випробування з метою перевірки відповідності медичного виробу вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також в разі потреби — типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, з метою прийняття рішення про відповідність такої партії медичних виробів зазначеним вимогам або її невідповідність цим вимогам.

9. Статистичний контроль медичних виробів має ґрунтуватися на властивостях таких виробів та/або на змінних параметрах, що обумовлюють досягнення таких експлуатаційних характеристик, схем відбору зразків, які забезпечують високий рівень безпеки і ефективності відповідно до поточного рівня знань. Схеми відбору зразків встановлюються гармонізованими стандартами, відповідність вимогам яких є доказом відповідності медичних виробів встановленим вимогам відповідних технічних регламентів, з урахуванням специфіки відповідних категорій медичних виробів.

10. Якщо встановлено відповідність партії медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також в разі потреби — типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, орган з оцінки відповідності наносить або забезпечує нанесення свого ідентифікаційного номера на кожний медичний виріб з такої партії і видає сертифікат відповідності за результатами проведених випробувань. Усі медичні вироби з цієї партії можуть бути введені в обіг, крім медичних виробів, що не відповідають вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Якщо встановлено невідповідність партії медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також в разі потреби — типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, орган з оцінки відповідності повинен згідно із законодавством вжити всіх необхідних заходів для запобігання введенню такої партії в обіг на ринку України. Якщо випадки невідповідності партій виробів трапляються періодично, зазначений орган може тимчасово припинити застосування процедури статистичної перевірки.

Виробник може наносити ідентифікаційний номер органу з оцінки відповідності на етикетки медичних виробів у ході виробничого процесу після надання згоди на таке нанесення зазначеним органом.

Адміністративні положення

11. Виробник або його уповноважений представник не менш як п'ять років, а для медичних виробів, які імплантують, — не менш як п'ятнадцять років з моменту виготовлення останнього медичного виробу повинен зберігати для надання на запит уповноважених органів державної влади такі документи:

декларацію про відповідність;

документацію, зазначену в пункті 2 цього додатка;

сертифікати, зазначені в пунктах 6 і 10 цього додатка;

сертифікат перевірки типу, зазначений в додатку 4 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Положення, які застосовуються до медичних виробів, що відносяться до класу IIa

12. Відповідно до пункту 16 Технічного регламенту щодо медичних виробів цей додаток може застосовуватися до медичних виробів, що відносяться до класу IIa, з урахуванням таких положень:

1) як виняток з положень пунктів 1 і 2 цього додатка, за допомогою декларації про відповідність виробник гарантує що медичні вироби, що відносяться до класу IIa, виготовлені відповідно до технічної документації, зазначеної в пункті 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, та відповідають вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів;

2) як виняток з положень пунктів 1, 2, 5—10 цього додатка, перевірки, що проводяться органом з оцінки відповідності, мають на меті підтвердження відповідності медичних виробів, що відносяться до класу IIa, вимогам технічної документації, зазначеної в пункті 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Додаток 6 до Технічного регламенту

ПОРЯДОК

забезпечення функціонування системи управління якістю під час виробництва медичних виробів

1. Виробник повинен забезпечити застосування системи управління якістю, схваленої для виробництва відповідних медичних виробів, а також провести остаточну перевірку згідно з розділом «Система управління якістю» цього додатка.

2. Забезпечення якості виробництва — це частина процедури, за допомогою якої виробник, який виконує зобов'язання, передбачені в пункті 1 цього додатка, забезпечує і декларує, що відповідні медичні вироби відповідають положенням Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу.

ОРІЄНТИР № 42

Виробник повинен нанести маркування національним знаком відповідності згідно з вимогами законодавства і скласти декларацію про відповідність медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів. До декларації включається інформація про один або декілька медичних виробів, зокрема їх назва, код або інші однозначні позначення таких виробів. Декларація зберігається виробником.

Система управління якістю

3. Виробник подає до органу з оцінки відповідності заявку щодо оцінки системи управління якістю.

Заявка має містити:

- найменування та місцезнаходження виробника;
- всю необхідну інформацію щодо медичного виробу або категорії медичних виробів, стосовно яких проводиться оцінка;
- письмове підтвердження того, що заявка на ті самі медичні вироби не подавалася до іншого органу з оцінки відповідності.

документацію щодо системи управління якістю;

- зобов'язання виробника дотримуватись вимог, передбачених схваленою системою управління якістю;
- зобов'язання виробника підтримувати в належному та придатному для роботи/використання стані схвалену систему управління якістю;
- у разі потреби — технічну документацію на перевірений типовий зразок і копію сертифіката перевірки типу;

зобов'язання виробника систематично проводити аналіз досвіду, отриманого після введення медичних виробів в обіг, з урахуванням положень додатка 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також створити відповідні засоби для здійснення необхідних коригувальних заходів. Згідно з цим зобов'язанням виробник відразу ж після отримання інформації повідомляє Держлікслужбі про:

- будь-яку несправність або погіршення характеристик та/або функціональних властивостей медичного виробу, а також про будь-які невідповідності інформації в інструкції із застосування, які можуть або могли призвести до смерті споживача або користувача чи до серйозного погіршення стану їх здоров'я;
- будь-яку причину технічного або медичного характеру, пов'язану з характеристиками або функціональними властивостями медичного виробу, що призводить з причин, зазначених в абзаці одинадцятому цього пункту, до систематичного відкликання виробником медичних виробів одного типу.

4. Застосування системи управління якістю повинно забезпечити відповідність медичних виробів типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу.

Усі елементи, вимоги та положення, затверджені виробником у рамках системи управління якістю, повинні бути систематично і в логічному порядку задокументовані у формі письмових методик і процедур. Документація системи управління якістю повинна забезпечувати однозначне тлумачення методик і процедур забезпечення якості, зокрема програм, планів, настанов і звітів.

5. Документація системи управління якістю повинна містити опис:

- цільей виробника щодо якості;
- організації підприємства, зокрема: організаційної структури, відповідальності керівного персоналу та його повноважень стосовно виробництва медичних виробів; методів поточного контролю ефективного функціонування системи управління якістю та, зокрема, її здатності забезпечувати досягнення необхідної якості медичних виробів, що виробляються, включаючи контроль за медичними виробами, що не відповідають вимогам;
- якщо розроблення, виготовлення, остаточна перевірка та випробування медичних виробів або їх компонентів здійснюються третьою стороною — методів моніторингу ефективного функціонування системи управління якістю та, зокрема, видів і обсягів контролю, застосованих до третьої сторони;
- методів перевірки та забезпечення якості на етапі виробництва, зокрема: процесів та процедур, що будуть використовуватися, зокрема, під час стерилізації та проведення закупівель; процедур ідентифікації медичних виробів на основі креслень, специфікацій або інших подібних документів на кожному етапі виробництва;
- відповідних випробувань та досліджень, що мають проводитися до, під час та після виготовлення медичних виробів, періодичності їх проведення, а також обладнання для випробування медичних виробів, що використовуватиметься для їх проведення. При цьому повинна бути забезпечена можливість відстежити калібрування обладнання для проведення випробувань.

6. Орган з оцінки відповідності проводить аудит системи управління якістю для визначення її відповідності вимогам, зазначеним у пунктах 4 і 5 цього додатка. Системи управління якістю, що відповідають стандартам, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприятися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, вважаються такими, що відповідають цим вимогам.

До складу комісії, утвореної органом з оцінки відповідності для оцінки системи управління якістю, включається принаймні один спеціаліст, що має досвід оцінювання відповідних технологій, що перевіряються. Процедура оцінювання має включати інспектування приміщень виробника та в разі потреби — приміщень постачальників виробника з метою перевірки виробничих процесів.

Орган з оцінки відповідності зобов'язаний довести своє рішення, що містить висновки за результатами перевірки та обґрунтовану оцінку, до відома виробника.

7. Виробник зобов'язаний інформувати орган з оцінки відповідності, який схвалив систему управління якістю, про будь-які заплановані істотні зміни в системі управління якістю.

Орган з оцінки відповідності оцінює запропоновані зміни та перевіряє, чи відповідатиме система управління якістю після внесення змін вимогам, зазначеним у пунктах 4 і 5 цього додатка.

Орган з оцінки відповідності зобов'язаний довести своє рішення, що містить висновки за результатами перевірки та обґрунтовану оцінку, до відома виробника.

Нагляд за системою управління якістю

8. Метою здійснення нагляду є забезпечення належного виконання виробником зобов'язань, передбачених схваленою системою управління якістю.

9. Виробник повинен надати органу з оцінки відповідності доступ до місць проведення перевірок, випробувань і зберігання медичних виробів, а також всю необхідну відповідну інформацію, зокрема:

- документацію щодо системи управління якістю;
 - технічну документацію;
 - передбачені системою управління якістю дані, що стосуються виробництва, зокрема протоколи перевірки, результати випробувань, дані про проведення калібрувань, кваліфікаційні звіти персоналу.
10. Орган з оцінки відповідності повинен періодично проводити перевірки та оцінювання для того, щоб переконатися в застосуванні виробником схваленої системи управління якістю, а також надавати виробникові звіт про проведення таких заходів.
11. Орган з оцінки відповідності має право проводити позапланові перевірки без попередження виробника. Під час позапланових перевірок орган з оцінки відповідності може проводити випробування медичних виробів або звертатися до виробника щодо проведення випробувань медичних виробів, що виробляються, з метою перевірки належного функціонування системи управління якістю. Орган з оцінки відповідності зобов'язаний надати виробникові звіт про проведення перевірки, а у разі проведення випробувань медичних виробів — протоколи таких випробувань.

Адміністративні положення

12. Виробник або його уповноважений представник не менш як п'ять років, а для медичних виробів, які імплантують, — не менш як п'ятнадцять

років з моменту виготовлення останнього медичного виробу повинен зберігати для надання на запит Держлікслужби:

- декларацію про відповідність;
- документацію щодо систем управління якістю, зазначену в пункті 3 цього додатка;
- зміни, зазначені в пункті 7 цього додатка;
- рішення та звіти органу з оцінки відповідності, про які йдеться в пунктах 10 і 11 цього додатка;
- технічну документацію на затверджені типові зразки та копії сертифікатів перевірки типу, зазначених в додатку 4 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Положення, які застосовуються до медичних виробів, що відносяться до класу ІІа

13. Відповідно до пункту 16 Технічного регламенту щодо медичних виробів цей додаток може застосовуватися до медичних виробів, що відносяться до класу ІІа, з урахуванням таких положень:

- як виняток з положень пунктів 2—5 цього додатка, за допомогою декларації про відповідність виробник гарантує, що медичні вироби, що відносяться до класу ІІа, виготовлені відповідно до технічної документації, зазначеної в пункті 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, та відповідають вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів;
- для медичних виробів, що відносяться до класу ІІа, орган з оцінки відповідності в межах оцінювання системи управління якістю згідно з пунктом 6 цього додатка має оцінити технічну документацію згідно з пунктом 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів (принаймні для одного типового зразка для кожної підкатегорії медичних виробів) з метою встановлення відповідності таких медичних виробів положенням Технічного регламенту щодо медичних виробів;
- під час відбору типових зразків медичних виробів орган з оцінки відповідності має брати до уваги подібність конструкції, технології, виробничих процесів і методів стерилізації, передбачуваного використання за призначенням, а також результати будь-яких попередніх відповідних оцінок (наприклад, стосовно фізичних, хімічних або біологічних властивостей), які були проведені відповідно до вимог Технічного регламенту щодо медичних виробів. Орган з оцінки відповідності оформляє і зберігає документ, що засвідчує обґрунтування методу відбору зразків, для надання на запит уповноваженого органу державної влади;
- оцінка додаткових зразків медичних виробів проводиться органом з оцінки відповідності як частина нагляду, що регулюється пунктом 10 цього додатка.

Додаток 7 до Технічного регламенту

ПОРЯДОК

забезпечення функціонування системи управління якістю продукції

1. Виробник зобов'язаний забезпечити застосування системи управління якістю, схваленої для остаточної перевірки та випробувань медичних виробів, відповідно до положень розділу «Система управління якістю» цього додатка, що є предметом ринкового нагляду, як зазначено в розділі «Нагляд за виконанням виробником обов'язків, що покладаються на нього схваленою системою управління якістю» цього додатка.

Стосовно медичних виробів, що постачаються на ринок у стерильному стані, виробник має застосовувати положення розділів «Система управління якістю» і «Нагляд за системою управління якістю» додатка 6 до Технічного регламенту щодо медичних виробів для тих стадій виробничого процесу, що спрямовані на забезпечення і підтримку стерильності.

2. Забезпечення якості продукції є частиною процедури, за допомогою якої виробник, який виконує зобов'язання, передбачені в пункті 1 цього додатка, забезпечує і деklарує, що відповідні медичні вироби відповідають типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, а також вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Виробник наносить на медичні вироби маркування національним знаком відповідності згідно з вимогами законодавства і видає декларацію про відповідність. До декларації включається інформація про один або декілька медичних виробів, зокрема назва, код або інше однозначне позначення таких медичних виробів. Декларація зберігається виробником. Маркування національним знаком відповідності наноситься разом з ідентифікаційним номером органу з оцінки відповідності, який виконує завдання, зазначені в цьому додатку.

Система управління якістю

3. Виробник подає до органу з оцінки відповідності заявку щодо оцінки його системи управління якістю.

Заявка має містити:

- найменування та місцезнаходження виробника;
- всю необхідну інформацію про медичний виріб або категорію медичних виробів, щодо яких буде проводитися оцінка;
- письмове підтвердження того, що заявка щодо оцінки відповідності системи управління якістю стосовно тих самих медичних виробів не подавалася іншому органу з оцінки відповідності;
- документацію щодо системи управління якістю;
- зобов'язання виробника виконувати обов'язки, що покладаються на нього схваленою системою управління якістю;
- зобов'язання виробника підтримувати в належному та придатному для роботи/використання стані схвалену систему управління якістю;
- технічну документацію на перевірені типові зразки і копії сертифікатів перевірки типу;
- зобов'язання виробника систематично проводити аналіз досвіду, отриманого після введення медичних виробів в обіг, з урахуванням положень додатка 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також створити відповідні засоби для здійснення необхідних коригувальних заходів. Згідно з цим зобов'язанням виробник повинен негайно повідомляти Держлікслужбі про:

- будь-яку несправність або погіршення характеристик та/або функціональних властивостей медичного виробу, а також про будь-які невідповідності інформації в інструкції із застосування, які можуть або могли призвести до смерті споживача або користувача чи до значного погіршення стану їх здоров'я;
 - будь-яку причину технічного або медичного характеру, пов'язану з характеристиками або функціональними властивостями медичного виробу, що призводить з причин, зазначених в абзаці одинадцятому цього пункту, до систематичного відкликання виробником медичних виробів одного типу.
- У рамках системи управління якістю для забезпечення відповідності медичних виробів типовому зразку, описаному в сертифікаті перевірки типу, і вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів перевіряється кожен медичний виріб або репрезентативна вибірка з кожної партії таких медичних виробів, а також проводяться належні випробування, передбачені відповідними стандартами, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприятися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, або еквівалентні їм випробування. Усі елементи, вимоги та положення, затверджені виробником в рамках системи управління якістю, повинні бути систематично і в логічному порядку задокументовані у формі письмових методик і процедур. Документація системи управління якістю повинна забезпечувати однозначне тлумачення методик і процедур забезпечення якості, зокрема програм, планів, настанов і звітів.

Документація системи управління якістю повинна містити, зокрема, опис:

- цільей виробника щодо забезпечення якості, організаційної структури, відповідальності керівного персоналу, а також його організаційних повноважень щодо якості медичних виробів;
- досліджень і випробувань, що мають проводитися після виготовлення медичних виробів. При цьому повинна бути забезпечена можливість відстежити калібрування обладнання для проведення випробувань;
- методів моніторингу ефективності роботи системи управління якістю;

документів з якості, зокрема звітів про інспекційні перевірки, результати випробувань, калібрування, кваліфікацію відповідного персоналу.

Якщо остаточна перевірка і тестування медичних виробів або їх компонентів проводиться третьою стороною, методи моніторингу ефективного функціонування системи управління якістю застосовуються до третьої сторони.

Зазначені положення не поширюються на стадії виробничого процесу, що пов'язані із забезпеченням стерильності.

4. Орган з оцінки відповідності повинен провести аудит системи управління якістю для визначення її відповідності вимогам, зазначеним у пункті 3 цього додатка. Система управління якістю вважається такою, що відповідає зазначеним вимогам, якщо в такій системі реалізовані стандарти, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприятися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

До складу комісії, утвореної для оцінки системи управління якістю органом з оцінки відповідності, включається принаймні один спеціаліст, що має досвід оцінювання відповідних технологій, що перевіряються. Процедура оцінювання має включати інспектування приміщень виробника, а в разі потреби — приміщень постачальників цього виробника з метою перевірки виробничих процесів.

Орган з оцінки відповідності зобов'язаний довести своє рішення, що містить висновки за результатами перевірки та обґрунтовану оцінку, до відома виробника.

5. Виробник зобов'язаний інформувати орган з оцінки відповідності, що схвалив систему управління якістю, про заплановані істотні зміни в системі управління якістю.

Орган з оцінки відповідності оцінює запропоновані зміни та перевіряє, чи відповідатиме система управління якістю після внесення змін вимогам, зазначеним у пункті 3 цього додатка.

Орган з оцінки відповідності зобов'язаний довести своє рішення, що містить висновки за результатами перевірки та обґрунтовану оцінку, до відома виробника.

Нагляд за виконанням виробником обов'язків,

що покладаються на нього схваленою системою управління якістю

6. Метою здійснення нагляду є забезпечення належного виконання виробником обов'язків, що покладаються на нього схваленою системою управління якістю.

7. Виробник повинен надати органу з оцінки відповідності доступ до місць проведення перевірок, випробувань і зберігання медичних виробів, а також необхідну інформацію, зокрема:

- документацію щодо системи управління якістю;
- технічну документацію;
- документи, що містять інформацію про якість медичних виробів, зокрема звіти про перевірки, результати випробувань, дані калібрування, кваліфікацію персоналу.

Орган з оцінки відповідності повинен періодично проводити перевірки та оцінювання для того, щоб переконатися в застосуванні виробником схваленої системи управління якістю, і надавати виробникові звіт про проведення таких заходів.

Орган з оцінки відповідності має право проводити позапланові перевірки без попередження виробника. Під час таких перевірок орган з оцінки відповідності уповноважений проводити випробування медичних виробів або звертатися до виробника щодо проведення випробувань з метою перевірки належного функціонування системи управління якістю, а також відповідності медичних виробів, що виробляються, вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів. З цієї метою повинен бути досліджений зразок готових медичних виробів, взятий на виробничій дільниці органом з оцінки відповідності. Додатково мають бути проведені випробування, визначені у стандартах, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприятися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, або еквівалентні їм випробування. Якщо зразки (один або декілька) не відповідають вимогам, орган з оцінки відповідності уповноважений вжити відповідних заходів.

Орган з оцінки відповідності зобов'язаний надати виробнику звіт про проведення перевірки, а в разі проведення випробувань медичних виробів — протоколи таких випробувань.

Адміністративні положення

8. Виробник або його уповноважений представник не менш як п'ять років, а для медичних виробів, які імплантують, — не менш як п'ятнадцять років з моменту виготовлення останнього медичного виробу повинен зберігати для надання на запит Держлікслужби такі документи:

- декларацію про відповідність;
- технічну документацію на затверджені типові зразки та копії сертифікатів перевірки типу;
- зміни, зазначені в пункті 5 цього додатка;
- рішення та звіти органу з оцінки відповідності, про які йдеться в пунктах 5 і 7 цього додатка;
- у разі потреби — сертифікат перевірки типу, зазначений у додатку 4 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Положення, які застосовуються до медичних виробів, що відносяться до класу ІІа

9. Відповідно до пункту 16 Технічного регламенту щодо медичних виробів цей додаток може застосовуватися до медичних виробів, що відносяться до класу ІІа.

У разі застосування цих положень до медичних виробів, що відносяться до класу ІІа, вимоги абзацу другого пункту 1 цього додатка не застосовуються.

10. Як виняток з положень пунктів 2 і 3 цього додатка, за допомогою декларації про відповідність виробник гарантує, що медичні вироби, що відносяться до класу ІІа, виготовлені відповідно до технічної документації, зазначеної в пункті 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, та відповідають вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Виробник складає декларацію про відповідність, в якій деklарує відповідність такого медичного виробу технічній документації, складеній відповідно до пункту 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів.

11. Для медичних виробів, що відносяться до класу ІІа, орган з оцінки відповідності має перевірити під час оцінки системи управління якістю, що проводиться згідно з пунктом 4 цього додатка, технічну документацію згідно з пунктом 3 додатка 8 до Технічного регламенту щодо медичних виробів (принаймні для одного типового зразка для кожної підкатегорії медичних виробів) з метою встановлення відповідності положенням Технічного регламенту щодо медичних виробів.

12. Під час відбору типових зразків медичних виробів орган з оцінки відповідності має брати до уваги подібність конструкції, технології, виробничих процесів і методів стерилізації, передбачуваного використання за призначенням і результати будь-яких попередніх відповідних оцінок (наприклад, стосовно фізичних, хімічних або біологічних властивостей), які були проведені відповідно до вимог Технічного регламенту щодо медичних виробів. Орган з оцінки відповідності оформляє і зберігає документ, що засвідчує обґрунтування методу відбору зразків, для надання на запит Держлікслужби.

13. Оцінка додаткових зразків медичних виробів здійснюється органом з оцінки відповідності як частина нагляду, що регулюється пунктами 6 і 7 цього додатка.

Додаток 8 до Технічного регламенту

ПОРЯДОК

здійснення внутрішнього контролю виробництва медичних виробів

1. Внутрішній контроль виробництва є процедурою, за допомогою якої виробник або його уповноважений представник, що виконує обов'язки,

ОРІЄНТИР № 42

встановлені пунктом 2 цього додатка, а для медичних виробів, що поста-чаються на ринок у стерильному стані, та медичних виробів з функцією ви-мірювання — обов’язки, встановлені пунктом 5 цього додатка, забезпечує і декларує відповідність медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

2. Виробник повинен підготувати технічну документацію, зазначену в пункті 3 цього додатка. Виробник або його уповноважений представник протягом п’яти років з моменту виготовлення останнього медичного виробу повинен зберігати для надання на запит Держлікслужби технічну докумен-тацію, зокрема декларацію про відповідність, з метою її перевірки.

3. Технічна документація має забезпечувати можливість оцінити відпо-відність медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Технічна документація має містити, зокрема: загальний опис медичного виробу, в тому числі будь-яких запланованих модифікацій такого виробу, а також його передбаченого застосування; проектні креслення, інформацію про передбачені методи виготовлення зазначеного медичного виробу, а також схеми компонентів, вузлів, ланцю-гів тощо;

описи та пояснення, необхідні для розуміння зазначених креслень, схем і роботи медичного виробу;

результати аналізу ризиків, інформацію про стандарти, що застосову-ються повністю або частково, з числа тих, що включені до переліку стан-дартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та до-бровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності ме-дичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також опис рішень, прийнятих з метою виконання вимог Технічного ре-гламенту щодо медичних виробів у разі часткового застосування зазначених стандартів;

якщо медичні вироби вводяться в обіг у стерильному стані — опис ме-тодів, що застосовуються, а також звіт про валідацію;

результати проведених проектних розрахунків і перевірок. Якщо медич-ний виріб призначений для підключення до інших медичних виробів з метою використання за призначенням, надається підтвердження його від-повідності вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів за умови підключення до інших медичних виробів;

рішення, зазначені в пункті 2 розділу I додатка 1 до Технічного регла-менту щодо медичних виробів;

результати доклінічного оцінювання;

результати клінічного оцінювання згідно з додатком 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

етикетку та інструкції із застосування.

4. Виробник зобов’язаний систематично проводити аналіз досвіду, от-риманого після введення медичних виробів в обіг, з урахуванням положень додатка 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також ство-рити відповідні засоби для здійснення необхідних коригувальних заходів. Згідно із зазначеним зобов’язанням виробник відразу після отримання ін-формації повідомляє Держлікслужбі про:

будь-яку несправність або погіршення характеристик та/або функціо-нальних властивостей медичного виробу, а також про будь-які невідповід-ності інформації в інструкції із застосування, які можуть або могли при-вести до смерті споживача або користувача чи до серйозного погіршення стану їх здоров’я;

будь-яку причину технічного або медичного характеру, пов’язану з ха-рактеристиками або функціональними властивостями медичного виробу, що призводить з причин, зазначених в абзаці другому цього пункту, до сис-тематичного відкликання виробником медичних виробів одного типу.

5. Стосовно медичних виробів, що вводяться в обіг у стерильному стані, та медичних виробів, що відносяться до класу I, з функцією вимірювання, крім положень цього додатка, виробник повинен застосовувати одну з про-цедур, зазначених в додатках 3, 5, 6 або 7 до Технічного регламенту щодо медичних виробів. Положення зазначених додатків поширюються на:

медичні вироби, що постачаються на ринок стерильними, — лише на стадіях виробничого процесу, що пов’язані із забезпеченням та збережен-ням стану стерильності;

медичні вироби з функцією вимірювання — лише на стадіях виробни-чого процесу, що пов’язані з відповідністю медичних виробів метрологіч-ним вимогам.

У такому разі застосовуються положення пункту 6 цього додатка.

Положення, які застосовуються до медичних виробів, що відносяться до класу IIa

6. Відповідно до пункту 16 Технічного регламенту щодо медичних ви-робів, цей додаток може застосовуватися до медичних виробів, що відно-сяться до класу IIa, з урахуванням того, що в разі застосування процедури, визначеної цим додатком, у поєднанні з процедурами, визначеними в до-датках 5, 6 або 7 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, скла-дається одна спільна декларація.

Додаток 9 до Технічного регламенту

ЗАЯВА

щодо медичних виробів особливого призначення

1. Для медичних виробів, виготовлених на замовлення, а також для ме-дичних виробів, призначених для клінічних досліджень, виробник або його уповноважений представник повинен скласти заяву.

2. Заява повинна містити таку інформацію:

1) щодо медичних виробів, виготовлених на замовлення: найменування і місцезнаходження виробника; відомості, необхідні для ідентифікації відповідного медичного виробу; інформацію про те, що медичний виріб призначений для виключного використання конкретним споживачем, із зазначенням прізвища спожи-вача;

прізвище лікаря або іншої уповноваженої особи, яка виписала рецепт на виріб, а також в разі потреби — найменування відповідного закладу охо-рони здоров’я;

конкретні характеристики медичного виробу, описані в рецепті; підтвердження, що відповідний медичний виріб відповідає встановленим вимогам, викладеним у додатку 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, а також в разі потреби — перелік встановлених вимог, які не було виконано в повному обсязі, разом з обґрунтованим поясненням до такого переліку;

2) щодо медичних виробів, призначених для клінічних досліджень, на які поширюється дія положень додатка 10 до Технічного регламенту щодо медичних виробів:

дані, необхідні для ідентифікації відповідного медичного виробу; план проведення клінічних досліджень;

документи, які підтверджують страхування учасників;

документи, які були використані для одержання згоди учасників;

інформацію про те, чи містить медичний виріб як невід’ємну частину ре-човину або похідні крові людини, зазначені в пункті 4 розділу II додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

інформацію щодо використання під час виробництва медичного виробу тканин тваринного походження;

висновок комісії з питань етики;

прізвище лікаря або іншої уповноваженої особи, а також найменування установи, відповідальної за проведення клінічних досліджень;

дані про місце, дату початку і заплановану тривалість досліджень;

інформацію щодо відповідності медичного виробу встановленим вимо-гам, крім аспектів, яких стосуються заплановані клінічні дослідження, а також інформацію про вжиття всіх запобіжних заходів для захисту здоров’я та безпеки споживача.

3. Виробник зобов’язаний зберігати для надання на запит Держлік-служби такі документи:

1) для медичних виробів, виготовлених на замовлення, — документацію, в якій наводиться опис виробничих ділянок, а також інформацію щодо роз-

роблення, виробництва та експлуатаційних характеристик медичних ви-робів, зокрема очікуваних експлуатаційних показників, для забезпечення можливості оцінки виконання вимог Технічного регламенту щодо медичних виробів.

Виробник зобов’язаний вжити всіх необхідних заходів для забезпечення виготовлення медичних виробів відповідно до зазначеної документації;

2) для медичних виробів, призначених для клінічних досліджень, — до-кументацію, яка повинна містити:

загальний опис медичного виробу та його призначення;

проектні креслення, інформацію про методи виробництва, зокрема ме-тоди стерилізації, а також схеми компонентів, вузлів, ланцюгів тощо;

описи та пояснення, необхідні для розуміння зазначених креслень, схем, а також принципів роботи медичного виробу;

результати аналізу ризиків, інформацію про стандарти, що застосову-ються повністю або частково, з числа тих, що включені до переліку націо-нальних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стан-дартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ від-повідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту щодо медич-них виробів, а також опис рішень, прийнятих з метою виконання встанов-лених вимог Технічного регламенту щодо медичних виробів у разі частко-вого застосування зазначених стандартів;

якщо медичний виріб містить як невід’ємну частину речовину або похідні крові людини, зазначені в пункті 4 розділу II додатка 1 до Технічного ре-гламенту щодо медичних виробів, — дані про випробування, проведені у зв’язку з цим, необхідні для оцінювання безпеки, якості та ефективності зазначеної речовини або похідних крові людини з урахуванням цільового призначення цього медичного виробу;

якщо медичний виріб виготовлено з використанням тканин тваринного походження — дані про заходи з управління ризиками, вжиті з метою зни-ження ризику інфікування;

результати проектних розрахунків та проведених перевірок і технічних випробувань тощо.

Виробник зобов’язаний вжити всіх необхідних заходів для забезпечення виготовлення медичних виробів відповідно до документації, зазначеної в цьому пункті.

Виробник повинен надавати дозвіл на проведення оцінки або в разі по-треби — аудиту ефективності зазначених заходів.

4. Інформація, що міститься в заявах, передбачених цим додатком, збері-гається не менш ніж п’ять років. Строк зберігання інформації про медичні вироби, які імплантують, становить не менш ніж п’ятнадцять років.

5. Виробник має переглядати і документувати досвід, накопичений після введення в експлуатацію медичних виробів, виготовлених на замовлення, з урахуванням положень, зазначених в додатку 10 до Технічного регла-менту щодо медичних виробів, а також створити відповідні засоби для здійснення необхідних коригувальних заходів. Так, зокрема, виробник зо-бов’язаний негайно повідомляти Держлікслужбі про:

будь-яку несправність або погіршення характеристик та/або функціо-нальних властивостей медичного виробу, а також про будь-які невідповід-ності інформації в інструкції із застосування, які можуть або могли при-вести до смерті споживача або користувача чи до значного погіршення стану їх здоров’я;

будь-яку причину технічного або медичного характеру, пов’язану з ха-рактеристиками або функціональними властивостями медичного виробу, що призводить з причин, зазначених в абзаці другому цього пункту, до сис-тематичного відкликання виробником медичних виробів одного типу.

Додаток 10 до Технічного регламенту

КЛІНІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ медичних виробів

Загальні положення

1. Підтвердження відповідності медичного виробу вимогам щодо харак-теристик та експлуатаційних показників, зазначених в пунктах 1 і 3 розділу I додатка 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів, за нормаль-них умов використання цього медичного виробу, а також оцінювання по-бічних ефектів і прийнятності співвідношення переваг/ризиків повинні ґрун-туватися на клінічних даних. Оцінювання зазначених даних (далі — клінічне оцінювання) з урахуванням у разі потреби положень відповідних стандартів проводиться за визначеною і методологічно обґрунтованою процедурою, що ґрунтується на:

1) оцінці сучасних наукових даних щодо безпеки, експлуатаційних по-казників, конструкційних характеристик і застосування медичного виробу за призначенням, якщо:

можливо продемонструвати еквівалентність медичного виробу іншому медичному виробу, до якого відносяться такі дані;

дані демонструють відповідність медичного виробу відповідним вста-новленим вимогам Технічного регламенту щодо медичних виробів;

2) оцінці результатів всіх клінічних досліджень;

3) оцінці об’єднаних клінічних даних, зазначених у підпунктах 1 і 2 цього пункту.

2. Для медичних виробів, які імплантують, і медичних виробів, що від-носяться до класу III, клінічні дослідження проводяться, якщо належним чином не обґрунтовано достатність існуючих клінічних даних.

3. Клінічне оцінювання та його результати документуються. Відповідна документація включається до складу технічної документації щодо медич-ного виробу.

4. Клінічне оцінювання та відповідну документацію необхідно постійно оновлювати даними, отриманими внаслідок постмаркетингового нагляду. Якщо постмаркетингове клінічне спостереження як частина постмаркетин-гового нагляду за медичним виробом не вважається необхідним, надається обґрунтування відсутності потреби в його проведенні, що документується.

5. Якщо демонстрація відповідності медичного виробу встановленим ви-могам Технічного регламенту щодо медичних виробів на основі клінічних даних вважається недоцільною, необхідно надати належне обґрунтування відсутності потреби в такій демонстрації на підставі результатів аналізу ри-зиків і з урахуванням специфіки взаємодії медичного виробу та організму людини, а також запланованих клінічних показників і заяв виробника. До-статність демонстрації відповідності встановленим вимогам Технічного ре-гламенту щодо медичних виробів за результатами лише оцінки ефектив-ності, стенових випробувань і доклінічного оцінювання повинна бути на-лежним чином обґрунтована.

6. Усі особи, залучені до проведення клінічних досліджень, забезпечують конфіденційність даних відповідно до положень пункту 49 Технічного ре-гламенту щодо медичних виробів.

Клінічні дослідження

7. Метою клінічного дослідження є:

підтвердження відповідності роботи медичних виробів параметрам, за-значеним у додатку 1 до Технічного регламенту щодо медичних виробів;

визначення будь-яких небажаних побічних ефектів, що виникають за пе-редбачених виробником умов використання виробу, та оцінка ризиків шля-хом їх порівняння із запланованими характеристиками медичних виробів.

8. Клінічні дослідження повинні проводитися відповідно до Гельсінської декларації, ухваленої 18-ю Всесвітньою медичною асамблеєю в м. Гельсінкі (Фінляндія) у 1964 році, з урахуванням останніх змін, внесених Всесвітньою медичною асамблеєю. Усі заходи, що стосуються захисту досліджуваних груп людей, обов’язково повинні здійснюватися з урахуванням положень Гельсінської декларації.

9. Клінічні дослідження повинні проводитися на основі відповідного плану досліджень, що враховує останні досягнення науки та техніки, скла-деного з урахуванням необхідності підтвердження або спростування де-кларації виробника щодо медичного виробу. Такі дослідження мають пере-дбачати достатню кількість спостережень, щоб гарантувати наукову досто-вірність висновків.

Процедури, що застосовуються для проведення досліджень, мають від-повідати призначенню медичного виробу, що досліджується.

Клінічні дослідження повинні проводитися в умовах, подібних до нор-мальних умов використання медичного виробу.

Дослідженню підлягають усі відповідні властивості, зокрема ті, що сто-суються безпеки та ефективності медичного виробу, а також його впливу на споживачів.

Усі побічні ефекти повинні бути повністю задокументовані і негайно до-ведені до відома Держлікслужби відповідно до законодавства.

Дослідження повинні проводитися під наглядом лікаря або іншої упов-новаженої кваліфікованої особи в належних умовах.

Лікар або інша уповноважена особа повинні мати доступ до технічних та клінічних даних, що стосуються досліджуваного медичного виробу.

Письмовий звіт, підписаний лікарем або іншою уповноваженою відпо-відальною особою, повинен містити оцінку всіх даних, зібраних під час клі-нічного дослідження.

Додаток 11 до Технічного регламенту

ВИМОГИ

до національного знака відповідності медичних виробів

Національний знак відповідності застосовується відповідно до опису на-ціонального знака відповідності, затвердженого постановою Кабінету Мі-ністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1599 (Офіційний вісник України, 2001 р., № 49, ст. 2188).

Якщо знак зменшується або збільшується, повинні бути дотримані від-повідні пропорції.

Розмір національного знака відповідності не може бути меншим ніж 5 міліметрів. Зазначений мінімальний розмір може бути зменшено для ма-логабаритних виробів.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2013 р. № 753

ПЛАН ЗАХОДІВ

із застосування Технічного регламенту щодо медичних виробів

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання
1. Приведення в разі потреби власних нормативно-правових актів у відповідність з Технічним регламентом щодо медичних виробів (далі — Технічний регламент)	МОЗ Мінекономрозвитку	постійно
2. Розроблення та перегляд національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам	Держлікслужба Мінекономрозвитку	—»—
3. Формування та опублікування переліку національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту	Мінекономрозвитку Держлікслужба	—»—
4. Призначення органів з оцінки відповідності медичних виробів вимогам Технічного регламенту та опублікування переліку таких органів	—»—	—»—
5. Підготовка в разі потреби та подання на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій щодо внесення змін до Технічного регламенту	МОЗ Держлікслужба Мінекономрозвитку	—»—
6. Обов’язкове застосування Технічного регламенту	Держлікслужба	починаючи з III кварталу 2014 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2013 р. № 753

ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 листопада 2004 р. № 1497 «Про затвердження Порядку державної реєстрації медичної техніки та ви-робів медичного призначення» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 45, ст. 2970).

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 червня 2008 р. № 536 «Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 43, ст. 1415).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1099 «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації медичної техніки та виробів медичного призначення» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 98, ст. 3237).

4. Пункт 5 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2008 р. № 1122 (Офіційний вісник України, 2008 р., № 100, ст. 3313).

5. Пункт 2 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2010 р. № 275 «Деякі питання здійснення державного контролю якості лікарських засобів» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 21, ст. 868).

6. Пункт 3 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2010 р. № 902 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 75, ст. 2668).

7. Пункт 5 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2010 р. № 902 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 75, ст. 2668).

8. Пункт 8 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України з питань захисту документів і товарів голографічними захисними елемен-тами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2011 р. № 86 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 10, ст. 463).

9. Пункт 2 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1171 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 89, ст. 3236).

10. Пункт 4 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1171 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 89, ст. 3236).

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2012 р. № 548 «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації медичної техніки та виробів медичного призначення» (Офіційний вісник України, 2012 р., № 47, ст. 1833).

12. Пункт 1 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 632 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 69, ст. 2533).

РАКУРС

Сьогодні студент, а завтра підприємець

ІННОВАЦІЇ. Завдяки тісній співпраці з підприємцями випускники коледжу щороку отримують роботу за фахом або ж продовжують навчання в університетах

Владислав КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

Сучасний динамічний ритм життя спонукає до постійного оновлення знань та використання в організації навчального процесу інноваційних підходів. Саме тому для Черкаського державного бізнес-коледжу, розповів його директор Олег Куклін, головним пріоритетом стало створення для студентів сприятливого навчального середовища. З цією метою велика увага приділяється практичній підготовці майбутніх фахівців. Вихованці коледжу, працюючи у відділах навчально-тренувальної фірми, мають можливість зануритись у віртуальне бізнес-середовище. В кожному з відділів за допомогою викладачів вони оволодівають навичками ведення бізнесу, роботи з документами та набувають інших професійних компетенцій.

Дбаючи про поліпшення якості виробничої практики та успішного майбутнього працевлаштування студентів-випускників, бізнес-коледж уже багато років є колективним членом обласної спілки промисловців і підприємців, обласного об'єднання роботодавців та Черкаської торгово-промислової палати. Внаслідок такої тісної співпраці понад 96 % випускників коледжу щороку отримують роботу за фахом або ж продовжують навчання в українських університетах чи за кордоном.

3 IT-технологіями — на «ти»

Кожен студент коледжу має вільний доступ до інформаційного простору. У навчальному закладі обладнано сучасний читальний зал, налагоджено власне видавництво навчальної літератури, створено студентський Інтернет-центр, встановлено безкоштовну для студентів Інтернет-мережу Wi-Fi, здійснено перехід на користування оптико-волоконною лінією. Загалом кожний п'ятий навчальний кабінет є комп'ютерним, а всі лекційні аудиторії обладнано мультимедійною технікою. Бізнес-коледж — перший навчальний заклад в Україні, який забезпечив усіх викладачів для проведення лекційних занять власними ноутбуками. Нині до послуг студентів — три навчальні корпуси, гуртожиток, студентське кафе, корпус господарсько-допоміжних приміщень, стадіон та спортивне містечко.

Міцні знання та глибоке засвоєння інформації студентами — результат наполегливої праці викладачів коледжу. Про це свідчать і численні перемоги на різноманітних всеукраїнських та міжнародних конкурсах, олімпіадах, фестивалях, ярмарках та виставках. Пройшовши значний шлях розвитку (незабаром відзначатиме 50-річчя), бізнес-коледж став одним із провідних ВНЗ України I—II рівнів акредитації. Він постійно працює над оновленням змісту освіти та навчально-виховного процесу відповідно до демографічних, соціальних та економічних змін у регіоні. За даними

Кожен студент коледжу володіє IT-технологіями

ІС «Конкурс», минулого та нинішнього року заклад увійшов до першої десятки технікумів та коледжів за популярністю серед абітурієнтів в Україні.

Результати, досягнуті закладом, — цілковита заслуга науково-педагогічного колективу. 95 штатних викладачів та соціальних педагогів входять до складу двох кафедр, восьми предметних циклових комісій та циклової комісії соціальних педагогів і кураторів.

— Наші педагоги, — зауважив Олег Володимирович, — висококваліфіковані працівники, дев'ять з яких кандидати та доктори наук, 33 мають кваліфікацію спеціалістів вищої категорії, 12 пройшли стажування в Канаді, США, ФРН, Польщі. Цікавий факт: 19 викла-

дів та креативність завжди заохочуються.

Значний внесок у розвиток бізнес-коледжу та його формування як провідного і затребуваного на регіональному ринку освітніх послуг навчального закладу з високим рівнем якості знань належить його директору Олегу Кукліну. Відгукуючись на вимоги часу, він за два останні десятиліття провів три реорганізації навчального закладу, ліцензування й акредитацію 11 нових спеціальностей. За цей період двічі успішно захистив наукові дисертації, ставши кандидатом педагогічних та доктором економічних наук. Нинішнього року йому присвоєно вчене звання професора. До речі, в Україні Олег Володимирович — єдиний серед

Міцні знання та глибоке засвоєння інформації студентами — результат наполегливої праці викладачів коледжу.

дачів — колишні студенти бізнес-коледжу, які в подальшому продовжили навчання в університетах та повернулися викладати в рідну альма-матер.

Кожен цікавий задум буде реалізований

У цьому студенти впевнені. Адже сучасний навчальний заклад, яким і є бізнес-коледж, цілеспрямовано реалізує державну освітню політику на інноваційних засадах, постійно оновлює матеріально-технічну базу, впроваджує в навчальний процес новітні освітні технології, активно розвиває міжнародне співробітництво з іноземними партнерами в галузі вищої освіти, сприяє професійному розвитку педагогічного персоналу, дбає про добробут та дозвілля своїх студентів. За роки своєї діяльності навчальний заклад підготував понад 20 тисяч кваліфікованих фахівців для економіки Черкащини та України загалом. Тут формується позитивне навчальне середовище, де цікаві задуми та ідеї обов'язково знаходять своє втілення та практичну реалізацію, а ініціатив-

керівників ВНЗ I—II рівнів акредитації доктор економічних наук, професор. Він автор і співавтор понад 130 наукових, навчально-методичних праць та публікацій, у тому числі трьох монографій та чотирьох навчальних посібників, загальний наклад яких уже перевищив 42 тисячі примірників. З 2001 року викладає (за сумісництвом) на кафедрі економічної теорії та міжнародної економіки Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького. Своєю освітньою та науковою діяльністю Олег Володимирович успішно поєднує з управлінською та депутатською, 2010 року він обраний депутатом Черкаської міської ради.

У коледжі навчається майже 1300 студентів за 11 спеціальностями та напрямками підготовки на чотирьох відділеннях: економіки та підприємництва, обліку та фінансів, комп'ютерних технологій, дизайну. Вже не один десяток років здійснюється підготовка бакалаврів з економіки підприємства, маркетингу, обліку та аудиту. За період функціонування коледжу динаміка зміни контингенту студентів є позитивною, і навіть у складні періоди демографіч-

20 тисяч кваліфікованих фахівців підготував для економіки Черкащини та України коледж за роки своєї діяльності

ної кризи (2010—2013 роки), залишається стабільною.

Викладачі бізнес-коледжу ведуть активне наукове життя — щорічно видають до 40 наукових праць, монографій, навчальних посібників, систематично є учасниками всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій, стимулюючи таким чином до наукової роботи й студентів. Майбутні ж фахівці не упускають жодного шансу взяти участь у дослідницьких пошуках, зокрема в сфері економіки. Завдяки своєму погляду на ту чи ту проблему пропозиції юних знаходять визнання й підтримку наукової громадськості, впроваджуються в практику.

Втім, вихованців коледжу не менше від економічних цікавлять і гуманітарні проблеми.

Уже другий рік поспіль циклова комісія української мови та літератури реалізовує в стінах коледжу студентський проект «Актуальні проблеми вдосконалення мовленнєвої культури», в рамках якого студенти готують публічні виступи про значущість і актуальність мовленнєвої компетенції майбутніх фахівців. Багато прихильників знаходять і науково-практичні студентські конференції різноманітної тематичної спрямованості, де молодь має можливість вільно спілкуватися англійською мовою та обмінюватись власними думками на професійну тематику.

На вогник студентського клубу

Поглиблювати професійні знання за фахом студентам допомагає активна участь у роботі студентських клубів, організованих викладачами коледжу. Пріміром, «Маркетинг-клуб»,

що діє при кафедрі економіки і підприємництва, налічує 57 учасників і відчутно сприяє науковому розвитку, обміну досвідом та знаннями у сфері маркетингу між студентами. Популярний серед майбутніх економістів «Бізнес-клуб». Активно працює студентський клуб інтер'юерів «Діалог». Його члени поставили на меті набуття знань, практичних умінь і навичок крізь призму потреб та інтересів різних соціальних і вікових груп населення, з актуальних проблем соціально-економічного спрямування та їх використання у навчальній діяльності коледжу. Третій рік викладачі циклової комісії програмування координують діяльність студентського клубу практичного програмування «Sky Club», де студенти оволодівають практичними навичками зі створення і «розкрутки» інтернет-сайтів. Студентський бухгалтерський клуб допомагає опанувати методами та прийомами комп'ютерних технологій у веденні бухгалтерського обліку.

Коледж є активним ініціатором розвитку міжнародного співробітництва у сфері освіти із зарубіжними партнерами, ділові відносини з якими успішно склалися з першого дня заснування навчального закладу. Стали традиційними щорічні обміни студентів та педагогічних працівників з партнерами з Німеччини, США та інших країн. На базі коледжу відкрито регіональний Інститут підприємництва CISCO за підтримкою Стенфордського та Корнельського університетів, де студенти оволодівають навичками розробки бізнес-планів. За підтримки міністерства освіти Франції за програмою S.A.M.E.D.I. студенти коледжу мають можливість проходити лінгвістичне стажування в Міжнародній лінгвістичній школі у Парижі. Вже шість років у коледжі на постійній основі працюють волонтери Корпусу Миру США. Недавно за дорученням міністра освіти і науки України Дмитра Табачника укладено договір про співпрацю в сфері освіти і науки з Еден-коледжем з м. Дублін (Ірландія).

Вісімнадцять студентів коледжу взяли участь у триденних тренінгах підготовки консультантів, в ході яких вони оволоділи професійними знаннями і навичками з бізнес-планування, створення соціального підприємства, фандрайзингу та волонтерства у рамках співробітництва з Корпусом Миру США. Наступні етапи проекту допоможуть студентам не тільки поглибити загальні знання про підприємництво, а й розвинути власні соціальні проекти, які виставлятимуть на конкурс у 2014 році.

Чим же, правду кажучи, відрізняється цей коледж від інших подібних закладів? Як вважають його директор та студенти, тут вчать не тільки основам наук, а й по-сучасному мислити, дають у руки випускників ключі до інноваційних підходів у професійній діяльності. Ось тому й імідж закладу європейського рівня тут утвердився міцно й надовго.

Фото з архіву коледжу

Олена ОСОБОВА,
«Урядовий кур'єр»

Ніхто не знає так добре особливостей життя людей свого краю, як лікарі «швидкої». І ніхто не відчуває ями на дорогах краще за бригаду рятувальників та пацієнта, котрого вони поспішають доставити в лікувальний заклад.

З копанки — до траси

Від Ровеньківської підстанції швидкої допомоги до селища Ясенівське, яке також входить у межі міста, — 22 кілометри. Виклик не екстрений. До того ж у селищі організовано пункт постійного базування, чергує фельдшерська бригада. Але на все Ясенівське з 10 тисячами населення — один дільничний лікар. Не дочекавшись його візиту, люди кличуть раз по раз «швидку». Відмовити в допомозі не можна. Можна лише змінити пріоритетність виклику. Тож у завіддільненні підстанції № 4 Свердловської станції швидкої допомоги Миколи Ковальова дорогою до пацієнтів принаймні є час на розмову з журналісткою, яка нав'язалася в поїзду.

— Часів, коли реформа набере чинності, чекав як карі небесної. На подвір'ї тоді стояли чотири машини на приколі. А попереду заметілі, морози, ожеледь, — розповідає Микола Васильович. — Та виявилось, що хвилювалися даремно. Із запчастинами стало краще — буквально за два місяці зуміли відремонтувати старі машини. А на цей час навіть поповнили свій автопарк, маємо новенький «форд».

— Але не всі ваші колеги задоволені реформою. Дехто каже, що лікарів «швидкої» перетворили на простих перевізників, — провокую факівця на відвертість.

— Ні, перевізниками ми були до реформи, — гарячкує Микола Васильович. — Наша станція швидкої допомоги не мала юридичного статусу, була одним із відділень у складі Ровеньківської багатопрофільної лікарні. Тож «швидку» використовували як чергову машину при приймальному покої. Ми возили ургентних лікарів, хворих на консультації, у святкові дні — навіть їжу по відділеннях у термосах з ідальні. Тепер виконуємо тільки власні функції: обслуговуємо екстрені та невідкладні виклики.

— Те, що край шахтарський, якось позначається на роботі?

— Якщо щось трапиться на шахті, виїжджаємо всією станцією, бо ніхто не знає, скільки постраждалих. Але надзвичайні події на шахтах останніми роками, дякувати Богові, нас оминають. Частіше маємо справу з травмами, отриманими на копанках. Щоправда, до «нори» викликів майже не буває. Найчастіше товариші витя-

РЕПОРТАЖ «Швидка» забуває про магnezію

СЬОГОДНІ. На Луганщині кардіохворих рятують сучасними препаратами

Фото автора

Ями на трасі чекають на «швидку» навіть у місті, а дороги до шахтарських селищ просто вимощені пороною

гують потерпілого до траси. А потім телефонують нам: мовляв, проїжджав, побачив, людина лежить на дорозі. Потерпілий теж намагається казки розповідати: їхав на велосипеді, збила машина. Ніби ми не бачимо, що чоловік весь у породі і травми шахтарські. Але боються бодай таку роботу втратити.

Розмова точиться, а наша «швидка» проїжджає повз будівлю з вибитими вікнами.

— Це колишній завод зі збирання телевізорів. Стоїть, як і взуттєва фабрика. Дружинам шахтарів працювати ніде, — проводить невеселу екскурсію лікар. — Тому лікувати хронічні захворювання люди не вваляться — грошей не вистає. Чекають, тягнуть до пенсії, а дотягують до загострення й нападу. Добре, що ми тепер приїжджаємо до хворих у всеозброєнні різного роду ліками.

— Є дні, які ви особливо не любите?

— Усі загальнодержавні свята. І ще кілька днів потім. Люди не знають міри у випивці.

Додам до слів лікаря, що напиваються не тільки у свята. Нещодавно саме в Ровеньках молоденька лікар «швидкої» поїхала на виклик і змушена була кликати на допомогу міліцію: колишні друзі так напилися, що побилися, погрожували їй на неї підняти руку. Ось у таких жорстких умовах доводиться працювати рятувальним бригадам.

Для п'яниць — витверезники

Лікуватися нині — дороге задоволення, а «швидка» приїжджає з повним набором ліків, тож дехто навіть намагається цим скористатися. Аби наочно переконалися в цьому, довго чекати не знадобилося. Оскільки Ровеньківська підстанція відтепер підпорядковується Свердловській станції швидкої допомоги, того са-

мого дня в мене з'явилася нагода проїхати з медиками на виклики й у цьому шахтарському місті.

Щоправда, з бригадою лікаря Людмили Белової в квартиру до пацієнта не заходила — там не до моїх запитань. Але й на подвір'ї знайшла собі заняття: фотографувала ями, які змушують усю начинку машини деренчати й валитися на підлогу. Три бабусі з цікавістю спостерігали за моїми маніпуляціями. Розговорилися.

— Моя подруга часто викликає «швидку», — зізналася одна з них. — Адже дільничний прийде, ліків випише на тисячу гривень, а де гроші брати? Натомість «швидка» всі уколи, які треба, зробить безкоштовно.

— А раптом вони через таких, як ми, на терміновий виклик запізняться?! — обурилася її сусідка, як з'ясувалося, колишній медичний працівник.

— Дуже ми вдячні лікарям «швидкої». Так і запишіть від мого імені, — напоягала Раїса Єгорівна Шевченко, колишня працівниця шахти «Капітальна». — Завжди на допомогу прийдуть. Опівночі, буває, серце заболить так, що встати не можу, тільки й здужаю кнопку заповітну на телефоні натиснути та двері відкрити.

Дорогою на станцію заїжджаємо до приймального відділення Свердловської багатопрофільної лікарні, яка одночасно й відділення екстреної медичної допомоги. У передпокої бачу п'яницю. Завіддільненням Олександр Коротун помічає гримасу на моєму обличчі.

— Рік у рік більшає таких «пацієнтів». А куди їх подінеш? Витверезники ліквідували, на вулиці не кинеш, — каже він. — Бувають дні, коли в кожному кутку такий-от суб'єкт, та ще й калюжу під собою зробить. А сюди ж везуть нормальних людей. Проблема. Не можна було ламати систему витверезни-

ків, не придумавши їм заміни.

А я в свою чергу запитую в головного лікаря Свердловської станції швидкої допомоги Галини Алфьорової: чи все врахували ті, хто модернізує службу? Вона відповідає так:

— Наприклад, у віддаленому селі Новоборовиці була сільська амбулаторія, де працював цілодобовий пост. Зі Свердловська до них 50–60 кілометрів. У зв'язку з реформою амбулаторія стала працювати до 20.00. А хто надасть допомогу вночі? Село на кордоні з Ровеньками. Але раніше я не могла зобов'язати їхню бригаду туди поїхати — інша адміністративна територія. Тепер для «швидкої» знято кордони. Тож для таких сіл допомога стає доступнішою.

Реформа дала й те, що надано державні інвестиції на придбання медикаментів. Часи магnezії, дибазолу та папаверину минули. Наприклад, відтепер можна бригада, що виїжджає до кардіологічного хворого, має препарат металізе. У нас є локальний протокол, який враховує всі накази галузевого міністерства. Цей протокол розраховано на 120 та 180 хвилин, починаючи від скарг пацієнта на біль у серці. Дії бригади екстреної медичної допомоги розписані на кожну хвилину.

Якщо бригада встигає все виконати у відведений час, такого пацієнта доправляють до кардіохірургічного відділення обласної лікарні, де йому зроблять операцію стентування. А якщо ми не вкладаємося у відведені 120–180 хвилин (залежить не від часу приїзду швидкої: це час відліку того, коли хворому стало погано), препарат металізе вводиться вже в машині «швидкої». Це рятує життя пацієнта, поки людину довезуть до кардіодиспансеру. Загалом, від нас вимагають швидко і правильно встановити діагноз та грамотно підбирати ліки.

ПРЯМА МОВА

«Не виклик чекає бригаду, а бригада — виклик»

Сергій ОБЕРЕМОК,
заступник директора
Луганського обласного
центру екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф:

— Нарешті з'явився стандарт «швидких», згідно з яким висуваються вимоги не лише до марки автомобіля і його технічних характеристик, а й до того, наскільки салон відповідає комфорту медиків і пацієнтів. Цього року велику допомогу надала обласна влада: для придбання 77 автомобілів екстреної медичної допомоги виділено близько 50 мільйонів гривень. Ми отримали перші машини «форд» та «пежо», які повністю оснащені медтехнікою.

Філософія закону така: всі громадяни мають бути рівними перед екстреною медичною допомогою, безкоштовно отримати її в місті або селі.

Правда, доводиться ламати стиль роботи тих, хто раніше працював в умовах стаціонарів та ФАПів, коли бригади виконували планові призначення лікаря. Адже основний принцип «швидкої» — не виклик чекає бригаду, а бригада виклик.

Нині в нас немає проблем з медикаментозним забезпеченням: на лікарські препарати виділено 16 мільйонів гривень. Тож вимога номер один — час доїзду та за потреби швидка доставка пацієнта в умови стаціонару. Пункти постійного базування «швидких» ми виставляємо в такій послідовності, щоб вони якомога ширше охоплювали область, урахувавши стан доріг. У містах інша проблема: тут є затори, шляхові ремонти. Тож ми постійно аналізуємо навантаження на одну бригаду протягом доби і виставляємо пункт тимчасового базування в певних точках міста. А також домовляємося з прилеглими регіонами. Контактуюмо з Харківською та Донецькою областями, щоб навіть на їхніх територіях лікарі «швидкої» не ділили постраждалих на своїх-чужих. Закон нам надав можливість стерти кордони.

Зміни на краще підтверджують цифри. Вдалося істотно знизити загальну смертність — на 43 життя порівняно з аналогічним торішнім періодом, летальність протягом доби знизилася з 10,4% торік до 8,2% у нинішньому. Тепер у нас цей показник роботи кращий за загальноукраїнський.

ДО РЕЧІ

Допомагають сусідам, бо їздять швидше

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Машини екстреної медичної допомоги на Харківщині доводять на практиці, що вони найшвидші в Україні. На кожний виклик бригада медиків в обласному центрі прибуває за сім хвилин, а в області — до 16 хвилин. Цьому сприяє налагоджена робота служби, ремонт автомобільних доріг, які визначено пріоритетними для проїзду «швидкої», та систематичне оновлення санітарного транспорту. Як розповів заступник голови Харківської облдержадміністрації Ігор Шурма, очікується, що в цьому році до області надійдуть 70 нових автомобілів по квоті Кабінету Міністрів на загальну суму 60 мільйонів гривень.

Для повного оновлення санітарного транспорту служби екстреної медичної допомоги області потрібно придбати 185 санітарних автомобілів різних класів, на суму 120,5 мільйона гривень. Кошти на ці потреби, окрім державного, будуть надходити також із місцевих бюджетів. У наступному році закуплять чотири санітарних автомобілі у Красноградському районі, по два — у Балаклійському і Близнюківському. А ще кілька районів планує придбати по одному спецавтомобілю, що зробить «швидку» ще швидшою. Від цього виграють не лише жителі регіону, а й сусідніх територій.

— Нещодавно в Донецькій області трапилася аварія, в якій постраждали шестеро людей, — каже Ігор Шурма. — На сигнал про допомогу миттєво відреагували лікарі з Барвінківського і за 19 хвилин прибули на місце ДТП. Вони надали допомогу, і лише після цього приїхала бригада «швидкої» з Донецчини, яка базувалася за 40 кілометрів від місця аварії.

КУЛЬТУРА

Директор Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії Микола Юдін:

«Концерт-вистава ввібрав найкраще з нашого доробку за вісім десятиріч»

Три святкових концерти-вистави Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії імені М. С. Щепкіна, що відзначав своє 80-річчя, пройшли за повного аншлагу. Їх переглянули майже 2,5 тисячі сумчан та гостей міста. Про ювілейні урочистості, творчі плани майстрів сумської сцени «УК» розповідає директор театру заслужений діяч мистецтв Микола ЮДІН.

УК Миколо Михайловичу, урочистості з нагоди ювілейної дати розпочалися ще рік тому. Програма «Театр, театр, театр...» — це завершальний акорд і водночас своєрідний пролог до майбутньої роботи? — Саме так. Більш як двогодинний концерт-вистава увібрав найкраще з нашого творчого доробку за вісім десятиріч. Тут були сольні виступи, фрагменти вистав із репертуару минулого та сьогодення: опера, оперета, пісні, танці, одне слово — яскравий і розмаїтий мистецький букет.

Залучені кращі творчі сили — віртуозно звучав оркестр під орудою заслужених працівників культури Віталія Таміліна та Анатолія Кірнова, блискуче відпрацювала програму балетмейстер Тетяна Сердюк. А ще додайте яскраві й неповторні декорації, костюми, виставку робіт головного художника Лариси Аполлонової, експозицію документів та історичних матеріалів музею історії закладу. Тож бенефіс, постановку якого

було доручено режисеру Ганні Кобець, виявився доволі успішним.

Як сказала начальник відділу театрального мистецтва Міністерства культури Олена Воронько, подібні мистецькі проекти під силу лише колективам, що складаються зі справжніх професіоналів.

Саме таких, як народні артисти України Євгенія Серебрякова та Микола Ластовецький, заслужені артисти України Сергій Корінний, Олена Зарицька, Сергій Федосенко, Володимир Берелет, досвідчені митці Наталя Нерянова, Тамара Корінна, Сергій Медін, Ольга Богомолова, Володимир Назаренко, Нонна Жулева, Наталя Дехта, талановита молодь — Петро Челялі, Марія Грищенко, Артем Кнопік, Марія Корінна, Юрій Кулик, Владислав Калініченко та інші.

До речі, 80-й театральний сезон пройшов у капітально відремонтованому приміщенні театру, а колектив здобув почесне звання «Академічний». Нас привітали міністр культури Леонід Новохатько, голова облдержадміністрації Юрій Чмирь, голова обласної ради Геннадій Михайленко, численні шанувальники театального мистецтва.

УК Урочистості завершилися...

— ...і попереду нова цікава робота. Адже наступний театральний сезон напручуд багатий і розмаїтий. У постійному репертуарі маємо 26 вистав і української національної, і світової класики. Плануємо кілька

Для дітей у театрі створили окремий репертуар

прем'єр, з-поміж яких драма «Ніч під Івана Купала» Михайла Старицького, трагікомедія «Акомпаніатор» Олександра Галіна, комедії «Американська рулетка» Олександра Мардана і «Скляний звіринець» Теннессі Вільямса.

Подбали і про репертуар для дітей. Зокрема, це прем'єра вистави «Кицькин дім» за казкою Самуїла Маршака. Незабаром приступаємо до роботи над виставою за творами нашого земляка письменника Платона Воронька. Тобто наступний сезон буде цікавим для глядачів із різними смаками та уподобаннями.

УК Сумщина тісно пов'язана з життям і творчістю Тараса Шевченка. Як зустрічатимете ювілей Кобзаря наступного року?

— До цієї знакової дати готуємося заздалегідь. Серед найближчих прем'єр — добре знаний твір «Назар Стодоля», що належить перу Тараса Григоровича. Показово, що саме цією виставою розпочалася історія нашого театру в далекому 1933-му. Звісно, за 80 років за її постановку бралися різні митці, і кожен пропонував свої прочитання. Нещодавно чергову постановку цього сценічного шедевра здійснив художній керівник те-

ДОСЬЄ «УК»

Микола ЮДІН. Народився 1954 року в місті Путивль на Сумщині. Закінчив Харківський державний інститут культури. Член кількох творчих спілок України. Лауреат міжнародних та всеукраїнських фестивалів мистецтв. Заслужений діяч мистецтв України.

Фото Володимира КОВАЛЕНКА

атру, заслужений артист України Олександр Рибчинський. Це по-особливому талановитий митець. Він виявив свіжі і яскраві грані твору, знайшов незаїжджений варіант, який неодмінно оцінять глядачі.

До шевченкової дати плануємо поставити і новий твір місцевої авторки Богдани Олександрівської. Її добре знає наш глядач за виставою «Остання сповідь», що присвячена буремним подіям Великої Вітчизняної війни. До речі, нині з цією виставою щепкинці подорожують містами і районами Сумщини, аби якомога більше шанувальників театру змогли долучитися до цього виду мистецтва.

Щоб наступний сезон був успішним, маємо всі передумови: професійний колектив, багатий репертуар, умови для роботи, а головне — бажання дарувати глядачам насолоду від зустрічей зі справжнім мистецтвом.

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

А біля гармати сам Хмельницький став

ДАТА. Своє 500-річчя Скалат на Тернопіллі зустрів із реконструйованим замком, новим парком і відремонтованими дорогами

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

Ще 1600 року польський король Сигізмунд III надав місту магдебурзьке право, а 1867 року воно отримало статус повітового міста. За радянської влади Скалат був райцентром до 1962 року. Тепер такі містечка, як правило, у запустінні, із жахливими дорогами, нерозвиненою інфраструктурою, слабким виробничим потенціалом.

Завдяки круглій даті на Скалат звернула увагу місцева і центральна влада. Виділено кошти на спорудження та ремонт доріг, освітлення вулиць, реконструкцію очисних споруд, ремонт та добудову школи. Істотну фінансову допомогу надали бізнесові кола навіть з інших областей. Скалатчани теж активно порядковували свої обійстя.

У день святкування урочисто відкрили оновлений стадіон. Упродовж дня тривали спортивні змагання з козацького багатоборства, стрітболу, міні-футболу тощо.

Ще навесні закипіли роботи в міському парку. Тоді голова облдержадміністрації Валентин Хоптян навіть заклад туєву алею. На день святкування ювілею парк відкрили. Тепер його перетинають вимощені бруківкою доріжки, бризками води тішить фонтан, встановлено лавочки, альтанки, романтичний місток через водний канал, улітку працюватимуть танцювальний, спортивний, а також дитячий майданчики.

Епіцентром ювілейних святкувань став Скалатський замок. Його спорудили на початку XVII століття. За кілька століть він зазнав руйнацій, запустіння. Понад 10 років тому ним став опікуватися Національний заповідник «Замки Тернопілля». Завідуюча Скалатським відділом цього заповідника Мирослава Смеречинська каже, що відтоді не припиняють робіт з оновлення твердині. Нині розчистили

У пошуках святкових вражень

галерею, що веде до підземелля західної вежі, впорядкували навколозамкову територію та частину замкового подвір'я, у двох відреставрованих баштах подбали про музейні експозиції.

Скажімо, у східній вежі відкрили виставку покійного місцевого живописця та скульптора Василя Купецького. А ось у північній вежі організували показ історичної зброї, а на горішньому ярусі виставили дерев'яні скульптури видатного українського скульптора Івана Мердака.

Неподалік північної вежі працювало містечко народних майстрів. Мене серед іншого зацікавили художні роботи Миколи Жигальського із селища Підволочиськ. На керамічних тарелях він творить цікаві композиції архітектурних пам'яток міст і сіл України. Безперечно, Скалату теж присвятив один зі своїх творів. Мовить, що розробив власну технологію ліпки, випалу таких виробів. Його кераміка — колоритна, барвиста.

Фото автора

На замковою подвір'ї у час святкування сучасність переплелася з минулими. Тут можна було зустріти гетьмана Богдана Хмельницького (в ролі — народний артист України В'ячеслав Хім'як), почути постріли козацьких гармат, звуки литаврів, побачити бій середньовічних лицарів. Історію міста-ювіляра відтворили в театралізованому мистецькому дійстві «Древній Скалат крізь віки». Зрештою, організатори святкування подбали про насичену та розмаїту програму.

ОСОБИСТОСТІ

Професор Богдан Андрушків:

«Космос Михайла Яримовича починався на Тернопілі»

Михайло Яримович зустрів 80-й ювілей свого життя. Із Всесвітньої павутини дізнаємося, що він — видатний учений, державний та громадський діяч США, був одним із тих, хто втілював проект польоту на Місяць, який розробив ще один славетний українець Юрій Кондратюк. Також повідомляють, що пан Михайло народився в Білостоку (Польща). Життєписом Михайла Яримовича зацікавився професор Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя Богдан Андрушків. Він стверджує, що знаний інженер-винахідник в аерокосмічній галузі США є корінним тернополянином.

УК Богдане Миколайовичу, персоналії вас завжди захоплювали, особливо тернопільського представництва. Михайло Яримович — із тих лав?

— У різних галузях науки від тернополян, як відомо, вагоме слово внесли Іван Пулюй, Іван Горбачевський, Володимир Гнатюк. Серед наших сучасників — Богдан Гаврилишин. Михайло Яримович засвітився у специфічній аерокосмічній галузі та заслуговує не лише на вивчення, а й на відповідне вшанування.

УК Що чи хто дав вам поштовх заглибитися в життя Михайла Яримовича?

— Якось зателефонував мій колега професор Зеновій Курант і повідомив: виповнюється 80 років нашому країнину Михайлові Яримовичу, родове коріння якого має пагін у Зборівському районі й, можливо, навіть у моєму рідному селі Метеві. Я був зацікавлений. Адже добре пам'ятаю, що прізвище Яримович подеколи звучало у спогадах моїх одно-

ДОСЬЄ «УК»

Богдан АНДРУШКІВ. Народився 1947 року на Тернопілі. Закінчив Тернопільський фінансово-економічний інститут (нині — національний економічний університет). Працював заступником голови облради, першим заступником голови облдержадміністрації, головою обласної ради профспілок. Доктор економічних наук, професор, член Національної спілки письменників України. Завідувач кафедри Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя.

сельців. Пригадую і розмови зі своєю покійною матір'ю, яка згадувала, що в Метеві був полковник Української Галицької армії Яримович. Мабуть, близький родич Михайла Яримовича. А сам він, працюючи в закритій аерокосмічній сфері, будучи заступником міністра оборони США, звісно, був засекречений. Коли гриф таємності знімуть з його прізвища, тоді точно знатимемо, як по батькові, звідки родом, хто залишився на батьківщині тощо.

УК А що на цей час про Михайла Яримовича стало вам відомо?

— Автобіографічні дослідження показали неоднозначність даних про нього, як, власне, і про інших видатних українців у США. З Вікіпедії дізнаємося, що українець Михайло Яримович — інженер-винахідник у галузі аерокосмічних дослідів у США. Брав участь у конструюванні космічного корабля для висадження на Місяць, відомого під назвою «Аполлон». Був одним із керівників Національного космічного агентства (NASA) США, де очолював проекти створення орбітальних станцій для міжпланетних польотів. Пан Михайло — автор численних праць з аеродинаміки

і космічної технології та їх практичного застосування.

УК Богдане Миколайовичу, можете розповісти хоч про один із проектів інженера Михайла Яримовича?

— Найвизначнішим його проектом, поза сумнівом, є система глобального позиціонування (GPS), яка дає змогу будь-кому точно визначати свої координати в будь-якому місці Землі. Якось її дуже романтично назвали сузір'ям, створеним людиною. Технічний бік цієї системи забезпечують 24 супутники, які обертаються на навколоземній орбіті в шести площинах. Таким чином, кожна точка Землі перебуває в зоні огляду 3 — 6 супутників. Геніальна за простотою ідея, яка лежить в основі всієї системи, полягає в тому, що із супутників на об'єкт передаються радіосигнали, котрі створюють тривимірну систему координат, в якій будь-який об'єкт (статичний або той, що рухається) отримує точні координати.

Нині у світі існує величезна кількість GPS-навігаторів — від найпростіших та мініатюрних до надточних стаціонарних. Багато виробників вбудовують GPS у портативні комп'ютери, мобільні телефони, навіть у годинники. Це добрий помічник не лише військовим, льотчикам, а й рятувальникам, риболовам, туристам, мисливцям, автомобілістам. Пишаємося, що творець супутникової системи GPS — уродженець Тернополя.

«Маленький крок для однієї людини у космосі — великий крок для всього людства», — сказав американський астронавт Ніл Армстронг (який був товаришем нашого знаменитого країнина), ступаючи на поверхню Місяця. І до обох цих кроків доклав своїх зусиль Михайло Яримович.

Михайло Яримович — американський інженер-винахідник з українським корінням

УК Коли Михайло Яримович опинився за океаном, чи брав участь в українському житті — в діаспорі, на історичній Батьківщині?

— Разом з батьками він у десятирічному віці переїхав до США, де здобув вищу освіту. 1955 року отримав диплом бакалавра за спеціальністю «Інженер аеронавтики» у Нью-Йоркському університеті, через рік — магістерський диплом інженера-механіка у Колумбійському університеті, а 1960 року — докторський ступінь.

Як відомо, Михайло Яримович є іноземним членом НАН України. Як почесний член Наукового товариства імені Шевченка та Української вільної академії наук брав активну участь у їх відродженні та становленні.

Після проголошення незалежності України професор Михайло Яримович плідно співпрацював зі своєю історичною батьківщиною. За його участі реалізують міжнародний проект «Морський старт», де використовують українську ракету «Зеніт».

Пан Михайло керував студентською секцією Товариства українських інженерів Америки, активно виступав за заснування у Штатах кафедр українознавства.

Знаю, що разом зі своєю дружиною Роксоланою він проживав у Флориді. В них двоє дорослих дітей — донька Тетяна Томпсон та син Микола, четверо онуків.

Вважаю за доцільне на державному рівні заснувати премії його імені як видатного земляка, який зробив вагомий внесок у розвиток світової науки і техніки.

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

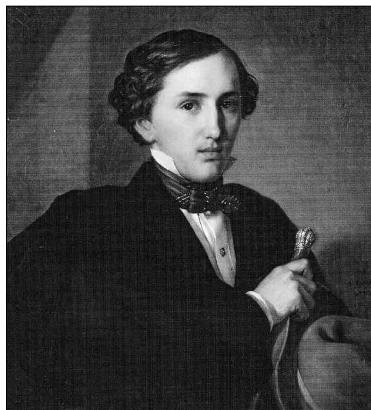
Будівничий Третяковки

ЗЕМЛЯК. Архітектор багатьох перлин Москви Олександр Камінський — родом з України

Віктор ШПАК,
«Урядовий кур'єр»

Кожен, хто хоч раз бував у знаменитій Третяковській галереї, віддавав належне не лише прекрасним картинам, а й майстерності зодчого, який створив цю чудову будівлю. Його ім'я — Олександр Камінський. Як беззаперечно засвідчують нещодавно виявлені у фондах Державного архіву Житомирської області документи, видатний архітектор родом з України.

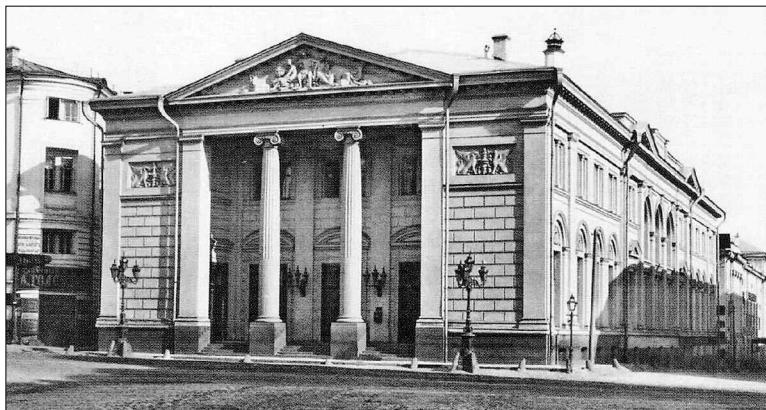
— Відшукати серед майже трьох десятків родоводів волинських дворян Камінських саме той, з якого походить талановитий зодчий Москви, було непросто, — розповідає директор архіву Станіслав Синицький. — Зате тепер ми абсолютно точно знаємо, що Олександр Камінський народився 28 грудня (за ст. ст.) 1829 року в Умані. Це підтверджується витягом із метричної книги Уманського парафіяльного костюлу, зробленим 7 листопада 1834 року, який зберігається в Житомирі. А найстаріший документ про рід знаменитого архітектора датовано аж 1680

Камінський — автор Московської купецької біржі

роком. Отож принаймні шість поколінь Камінських жили на українській землі, доки їхній нащадок Олександр не підкорив Москву.

Серед найвідоміших творінь відомого майстра не лише Третяковка, а й будівлі Московської купецької біржі, Олександрівської лікарні, численних особняків іменитих москвичів, Царський павільйон Всеросійської виставки у Москві та справжня перлина храмової архітектури — Спасо-Преобра-

женський собор підмосковного Микола-Угреського монастиря.

Особливості художнього стилю зодчого Олександра Камінського, який понад чверть віку був штатним архітектором Московського купецького товариства, цікаві насамперед фахівцям. А ось його біографія — яскравий доказ того, що щира любов до професії, талант і чесність є водночас найбільшим даром і... карою.

Представникові збіднілого дворянського роду Олександрові Камінському довелося самотужки

здобувати ім'я. Першим кроком на цьому шляху стало закінчення знаменитої Петербурзької академії мистецтв із дипломом першого ступеня і золотою медаллю. Непересічний талант архітектора-початківця розгледів знаменитий Павло Третяков і його сестра Софія. Про вигідне одруження з нею мріяли женихи з найбагатших купецьких родин Росії, та дівчина віддала перевагу «людині без нічого», вважаючи, що «краще жити з маленьким достатком і великим почуттям, ніж навпаки».

Життя підтвердило правоту її вибору. Однак Камінський змушений був займатися не лише високомистецькими спорудами, гідними його таланту, а й проектувати так звані доходні будинки, що масово зводили у Москві. Руйнування одного з них у жовтні 1888 року стало чорним днем у біографії архітектора. Замість того, щоб тихцем зам'яти справу, проєктант відверто заявив про грубі порушення замовниками вимог проєкту і елементарних правил будівництва. Ішлося не про поодинокі випадки, а про систему, до якої вдавалися власники доходних будинків у прагненні здешевити їхню вартість та прискорити терміни спорудження. Цього викриття Камінському не простили, і майстер фактично залишився без замовлень.

Нині ім'я великого зодчого Москви повернуто із несправедливого забуття. Так, у рамках проєкту «Московські історії» у російській столиці пройшла масштабна виставка «Архітектор Олександр Камінський», почесне місце в експозиції якої зайняли копії віднайдених житомирськими архіваріусами документів.

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 жовтня 2013 р. № 774
Київ

Про внесення змін до постанови
Кабінету Міністрів України
від 20 червня 2012 р. № 743

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 20 червня 2012 р. № 743 «Про затвердження Порядку використання у 2012 році коштів, передбачених у державному бюджеті для формування статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Укрсвітлолізинг» (Офіційний вісник України, 2012 р., № 61, ст. 2475) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 23 жовтня 2013 р. № 774

ЗМІНИ,

**що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України
від 20 червня 2012 р. № 743**

1. У назві та постановляючій частині постанови слова і цифри «у 2012 році» виключити.
2. У Порядку використання у 2012 році коштів, передбачених у державному бюджеті для формування статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Укрсвітлолізинг», затвердженому зазначеною постановою:
 - 1) у назві та пункті 1 Порядку слова і цифри «у 2012 році» виключити;
 - 2) у пункті 2 слово «МОНмолодьспорт» замінити словом «МОН»;
 - 3) підпункти 1 і 2 пункту 5 викласти в такій редакції:
«1) план використання коштів;
2) детальні розрахунки до плану використання коштів щодо кожного виду витратів»;»;
 - 4) у пункті 6:
підпункти 1 і 3 викласти в такій редакції:
«1) закупівлю з подальшою передачею в оренду або лізинг та продажем світлодіодних систем освітлення, їх окремих елементів, обладнання та засобів їх виробництва»;»;
 - «3) оплату послуг, пов'язаних із зберіганням, транспортуванням, комплектуванням, технічним обслуговуванням та страхуванням зазначених систем, обладнання та засобів їх виробництва, витрат на відрядження, які пов'язані з переддоговірною та договірною підготовкою закупівлі та передачі в оренду або лізинг та продажем світлодіодних систем освітлення, обладнання та засобів їх виробництва»;»;
 - підпункт 2 після слів «послуг фінансових установ» доповнити словами «, послуг з розкриття та розміщення інформації в офіційному друкованому виданні НКЦПФР та послуг аудитора з надання аудиторського висновку про перевірку квартальної та річної фінансової звітності Компанії, державного мита»;»;
 - підпункт 4 після слів «та енергоносіїв» доповнити словами «, телекомунікаційних послуг (послуг фіксованого телефонного зв'язку, послуг з доступу до Інтернету), послуг поштового зв'язку»;»;
 - підпункт 5 після слів «діяльності Компанії» доповнити словами «, придбання ліцензійного програмного забезпечення та послуг з його обслуговування»;»;
 - доповнити пункт підпунктами 7—9 такого змісту:
«7) оплату послуг за договорами на одноразове проведення робіт з прокладення телекомунікаційних мереж в офісному приміщенні, налаштування комп'ютерної та офісної техніки, проведення незалежної оцінки державного майна під час укладання договорів оренди приміщень;
8) оплату нотаріальних послуг та інформаційних послуг, пов'язаних з отриманням витягів, виписок та довідок з державних реєстрів;
9) закупівлю комплекту обладнання для проведення вимірювань, пов'язаних з виконанням проектних і контрольно-вимірвальних робіт та експлуатацією світлодіодних систем освітлення в процесі лізингу — люксметра, яркоміру, лазерного вимірювача довжини.»;
- 5) у пункті 14 слово «МОНмолодьспорт» замінити словом «МОН».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 жовтня 2013 р. № 775
Київ

Про внесення змін до Порядку визначення
всеукраїнської громадської організації
фізкультурно-спортивної спрямованості
ветеранів фізичної культури і спорту,
яка представлятиме Україну у відповідних
міжнародних організаціях, на Всесвітніх
та Європейських спортивних іграх ветеранів
фізичної культури і спорту та в інших
міжнародних спортивних змаганнях

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести до Порядку визначення всеукраїнської громадської організації фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту, яка представлятиме Україну у відповідних міжнародних організаціях, на Всесвітніх та Європейських спортивних іграх ветеранів фізичної культури і спорту та в інших міжнародних спортивних змаганнях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 р. № 950 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 69, ст. 2635), такі зміни:
в абзаці другому пункту 2 слова «Голова Держмолодьспорту» замінити словами «Міністр молоді та спорту»;
у тексті Порядку слово «Держмолодьспорт» у всіх відмінках замінити словом «Мінмолодьспорт» у відповідному відмінку.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 жовтня 2013 р. № 777
Київ

Про внесення змін до постанови
Кабінету Міністрів України
від 28 січня 2013 р. № 36

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести до постанови Кабінету Міністрів України від 28 січня 2013 р. № 36 «Про затвердження голів Української частини спільних міжурядових комісій з питань співробітництва» (Офіційний вісник України, 2013 р., № 8, ст. 274) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 23 жовтня 2013 р. № 777

ЗМІНИ,

**що вносяться до постанови Кабінету Міністрів України
від 28 січня 2013 р. № 36**

1. У пункті 1:
 - 1) абзаци вісімнадцятий і дев'ятнадцятий викласти у такій редакції:
«Цушка Василія Петровича — Голову Антимонопольного комітету головою Української частини спільних міжурядових комісій з питань співробітництва згідно з додатком 11»;
 - Короленка Михайла Костянтиновича — Міністра промислової політики головою Української частини спільних міжурядових комісій з питань співробітництва згідно з додатком 12»;»;
 - 2) доповнити пункт абзацом такого змісту:
«Євдокименка Миколу Михайловича — першого заступника Міністра промислової політики головою Української частини спільних міжурядових комісій з питань співробітництва згідно з додатком 14.»;
2. Додатки 11 і 12 до постанови викласти у такій редакції:
«Додаток 11
до постанови Кабінету Міністрів України
від 28 січня 2013 р. № 36
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 23 жовтня 2013 р. № 777)
ПЕРЕЛІК
спільних міжурядових комісій з питань співробітництва, головою Української частини яких є Цушко Василь Петрович — Голова Антимонопольного комітету
Спільна Українсько-Йорданська Комісія з торговельно-економічного співробітництва
Українсько-Сирійська Комісія з питань торговельно-економічного та технічного співробітництва
Українсько-іракська спільна комісія з питань торговельного, економічного, наукового та технічного співробітництва
Спільна українсько-пакистанська комісія з питань економічного співробітництва
Додаток 12
до постанови Кабінету Міністрів України
від 28 січня 2013 р. № 36
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 23 жовтня 2013 р. № 777)
ПЕРЕЛІК
спільних міжурядових комісій з питань співробітництва, головою Української частини яких є Короленко Михайло Костянтинович — Міністр промислової політики
Українсько-Єгипетська міжурядова спільна комісія по торгівлі
Українсько-чеська Змішана Комісія з питань економічного, промислового і науково-технічного співробітництва».
3. Доповнити постанову додатком 14 такого змісту:
«Додаток 14
до постанови Кабінету Міністрів України
від 28 січня 2013 р. № 36
ПЕРЕЛІК
спільних міжурядових комісій з питань співробітництва, головою Української частини яких є Євдокименко Микола Михайлович — перший заступник Міністра промислової політики
Спільна українсько-аргентинська міжурядова Комісія з торговельно-економічного співробітництва
Спільна українсько-парагвайська комісія з питань торговельно-економічного співробітництва
Українсько-чилійська Урядова Комісія
Спільна українсько-перуанська міжурядова комісія з питань торговельно-економічного співробітництва».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 жовтня 2013 р. № 778
Київ

Про внесення змін до пункту 1
постанови Кабінету Міністрів України
від 25 грудня 2002 р. № 1955

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2002 р. № 1955 «Про виконання резолюції Ради Безпеки ООН щодо Сомалійської Демократичної Республіки» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 52, ст. 2376; 2007 р., № 46, ст. 1879; 2010 р., № 88, ст. 3098) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 23 жовтня 2013 р. № 778

ЗМІНИ,

**що вносяться до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України
від 25 грудня 2002 р. № 1955**

Абзац п'ятий замінити абзацами такого змісту:

«Дія цього пункту не поширюється до 5 березня 2014 р. на поставки зброї чи військового спорядження, або на надання консультацій, допомоги чи підготовку, які здійснюються виключно для становлення сил безпеки федерального уряду Сомалі та забезпечення безпеки сомалійського народу, за винятком поставок предметів, перелічених у додатку до резолюції Ради Безпеки ООН від 6 березня 2013 р. № 2093.

Дія цього пункту також не поширюється на поставки зброї і військової техніки, технічну підготовку, призначені виключно для надання підтримки місії Африканського Союзу в Сомалі (AMISOM), утвореній відповідно до положень резолюції Ради Безпеки ООН від 20 лютого 2007 р. № 1744, чи для використання зазначеною місією; поставок зброї чи військового спорядження, або надання допомоги, які передбачаються виключно для підтримки стратегічних партнерів AMISOM, що діють виключно у рамках стратегічної концепції Африканського союзу від 5 січня 2012 р. у співробітництві та координації з AMISOM; поставки зброї чи військового спорядження, або надання допомоги виключно для використання персоналом Організації Об'єднаних Націй, включаючи Політичне відділення Організації Об'єднаних Націй для Сомалі або місію, яка приїде йому на зміну; поставки зброї і військової техніки, технічну допомогу з боку держави, які передбачені виключно для сприяння утворенню закладів сектору безпеки згідно з принципами політичного процесу, зазначеного в пунктах 1–3 резолюції Ради Безпеки ООН від 20 лютого 2007 р. № 1744, та за умови, що Комітет, заснований резолюцією Ради Безпеки ООН 751 (1992), не приймає негативного рішення протягом п'яти робочих днів після надходження повідомлення, про яке йдеться в пункті 7 резолюції.».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 17 жовтня 2013 р. № 804-р
Київ

Про передачу у 2013 році деяких бюджетних
призначень Міністерству освіти і науки

1. Відповідно до частини шостої статті 23 Бюджетного кодексу України передати Міністерству освіти і науки бюджетні призначення, передбачені в 2013 році Міністерству аграрної політики та продовольства:
 - 1) у загальному фонді державного бюджету за такими програмами:
2801080 «Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації» на програму 2201150 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» у сумі 31 551,5 тис. гривень (витатки споживання);
2801100 «Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації, методичне забезпечення діяльності навчальних закладів» на програму 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» у сумі 44 369 тис. гривень (витатки споживання);
2) у спеціальному фонді державного бюджету за такими програмами:
2801080 «Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації» на програму 2201150 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» у сумі 6 317,7 тис. гривень (витатки споживання — 6 196,1 тис. гривень, витатки розвитку — 121,6 тис. гривень);
2801100 «Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації, методичне забезпечення діяльності навчальних закладів» на програму 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» у сумі 39 380 тис. гривень (витатки споживання — 32 090 тис. гривень, витатки розвитку — 7 290 тис. гривень).
2. Забезпечити:
 - 1) Міністерству освіти і науки — погодження передачі бюджетних призначень, передбачених пунктом 1 цього розпорядження, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;
 - 2) після зазначеного погодження:
Міністерству фінансів — внесення відповідних змін до розпису державного бюджету;
Державній казначейській службі — перерахування коштів відповідно до переданих бюджетних призначень.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

реклама ♦ оголошення ♦ виклики до суду ♦ реклама ♦ оголошення ♦ виклики до суду					
Первомайський міськрайонний суд Миколаївської області повідомляє Костяню Анатолію, яка мешкає за адресою: вул. Моргуценка, 3, с. Кримка, Первомайський район, Миколаївська область, 55261, що судовий розгляд по цивільній справі № 2/484/1317/13 за позовом ПАТ КБ «Приватбанк» до Костянян Тетяни Анатоліївни про стягнення заборгованості відкладено на 28.11.2013 р. об 11.00 год. На призначений час відповідачі слід з'явитися до суду з паспортом та ідентифікаційним кодом. У разі неявки відповідачки, позов на підставі ч.4 ст.169 ЦПК України, буде розглянутий за її відсутності на підставі наявних у справі даних чи доказів (постановлене заочне рішення). <i>Суддя В. І. Закревський</i>	Первомайський міськрайонний суд Миколаївської області повідомляє Каланіна Сергія Миколайовича, що мешкає за адресою: вул. Медведєва, 40, кв. 36, м. Первомайськ, Миколаївська область, 55200, що судовий розгляд по цивільній справі № 2/484/1315/13 за позовом ПАТ КБ «Акцент-Банк» до Каланіна Сергія Миколайовича про стягнення заборгованості відкладено на 28.11.2013 р. о 10.00 год. На призначений час відповідачу слід з'явитися до суду з паспортом та ідентифікаційним кодом. У разі неявки відповідача, позов на підставі ч.4 ст.169 ЦПК України, буде розглянутий за його відсутності на підставі наявних у справі даних чи доказів (постановлене заочне рішення). <i>Суддя В. І. Закревський</i>	Голосіївський районний суд м. Києва викликає відповідача Андрієнка Віктора Васильовича, адреса: м. Київ, вул. Набережно-Корчуватська, 56/66, корпус 2, кв. 3, у судове засідання за позовом Лучанської Т. А. до Андрієнка В. В. про розірвання шлюбу, яке відбудеться в приміщенні суду: м. Київ, вул. П.Потєхіна,14-А, каб. 38, 11.11.2013 року о 09 год. 00 хв. <i>Суддя О. О. Колдіна</i>	Первомайський міськрайонний суд Миколаївської області повідомляє Ложевську Галину Миколаївну, яка мешкає за адресою: провулок Шахтарський, 23, м. Первомайськ, Миколаївська область, 55200, та Гавва Ніну Василівну, яка мешкає за адресою: вул. Коротченка, 14, кв. 9, м. Первомайськ, Миколаївська область, що судовий розгляд по цивільній справі № 2/484/1319/13 за позовом ПАТ КБ «Приватбанк» до Ложевської Галини Миколаївни та Гавва Ніни Василівни про стягнення заборгованості відкладено на 28.11.2013 р. о 10.00 год. На призначений час відповідачам слід з'явитися до суду з паспортом та ідентифікаційним кодом. У разі неявки відповідачів, позов на підставі ч.4 ст.169 ЦПК України, буде розглянутий за їхньої відсутності на підставі наявних у справі даних чи доказів (постановлене заочне рішення). <i>Суддя В. І. Закревський</i>	Шепетівський міськрайонний суд Хмельницької області (вул. К. Маркса, 30, м. Шепетівка Хмельницької обл.) викликає на 13 годину 15 хвилин 08 листопада 2013 року як відповідача Юзькова Валерія Вікторовича, жителя Пр. Миру, буд. 16, кв. 76, м. Шепетівка Хмельницької області, по справі 688/3673/13-ц, 2/688/929/13 за позовом Публічного акціонерного товариства «Дельта Банк» до Юзькова Валерія Вікторовича про стягнення заборгованості за кредитним договором. Явка до суду є обов'язковою. У разі неявки до суду та неповідомлення про причини неявки, або якщо такі причини суд визнає неповнозначними, справа буде вирішена на підставі наявних у ній доказів і буде постановлено заочне рішення. <i>Суддя І. О. Березова</i>	Бериславський районний суд Херсонської області викликає відповідачу Юрченко Людмилу Іванівну, останнє місце проживання: м. Берислав, вул.Гагаріна, 8, в судове засідання по цивільній справі за позовом Публічного акціонерного товариства «Дельта Банк» до Юрченко Людмили Іванівни про стягнення заборгованості за кредитним договором. Судове засідання відбудеться у приміщенні Бериславського районного суду Херсонської області за адресою: м. Берислав, вул. Леніна, 249, каб.№9, 08.11. 2013 року о 08-00 год. У разі неявки відповідачки в судове засідання справа буде розглядатися за її відсутності за наявними у справі доказами. Крім того, суд роз'яснює відповідачці обов'язок повідомити суд про причини неявки у судове засідання. <i>Суддя В. С. Миргород</i>

РЕКЛАМА. ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення для Товариства з обмеженою відповідальністю «БУДСТРОЙ» (юридична адреса: 03022, м. Київ, пров. Охтирський, 3). Товариство з обмеженою відповідальністю «БІЛА АКАЦІЯ» (надалі — Товариство) є власником нежилого будинку — інженерно-лабораторний корпус (літ. А) (надалі — Об'єкт), що розташований за адресою: м. Київ, вул. Струтинського Сергія, будинок 6 (Печерський район). Для оформлення права користування земельною ділянкою площею 0,3140 га, кадастровий номер 8 000 000 000 82:096:0006, виготовлена технічна документація із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості). Відповідно кадастрового плану земельної ділянки користувачем суміжної земельної ділянки є ТОВ «БУДСТРОЙ» (кадастровий номер 8 000 000 000 82:096:0017). У зв'язку з необхідністю погодження меж сусідніх земельних ділянок та Акту прийомки-передачі межових знаків на зберігання, просимо забезпечити присутність уповноваженої особи при закріпленні в натурі (на місцевості) межовими знаками земельної ділянки, що відбудеться 20.11.2013 року о 12.00 годині за адресою: м. Київ, вул. Струтинського Сергія, будинок 6 (контактна особа: Івченко Олег Леонідович, тел. 067-380-111-93).	<i>Ухвалою Господарського суду Миколаївської області</i> (54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 27 вересня 2013 р. по справі №915/1726/13 порушено провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «РІК-МИКОЛАЙ» (вул. Київська, 1, м. Миколаїв, 54058, ідентифікаційний код 34034472, р/р 26003060117031 в ПАТ«ПриватБанк», МФО 326610, м. Миколаїв). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Серову Ольгу Юліанівну (Миколаївська область, м. Каховка, вул. Карла Лібкнехта, 6, кім. 12, свідоцтво №1309 від 30.07.2013р.). Керуючого санацією призначено Русакова Андрія Олександровича (вул. Київська, 1, м. Миколаїв, 54058). Заяви конкурсних кредиторів з війсьгами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення провадження у справі про банкрутство.	<i>Господарський суд Одеської області</i> (65119, м. Одеса, пр-т Шевченка, 29) постановою по справі № 916/2639/13 від 29.10.2013 р. визнав банкрутом ТОВ «АДІС-СТРОЙ» (65009, м. Одеса, вул. Сергія Варламова, буд. 8. Код ЄДРПОУ 38103886) і відкрив ліквідаційну процедуру, згідно зі ст. 95 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Ліквідатором ТОВ «АДІС-СТРОЙ» (65009, м. Одеса, вул. Сергія Варламова, буд. 8. Код ЄДРПОУ 38103886) призначено Кириленка Андрія Андрійовича. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Сергія Варламова, буд. 8.
--	---	---

<i>Господарський суд Одеської області</i> (65119, м. Одеса, пр-т Шевченка, 29) постановою по справі № 916/2639/13 від 29.10.2013 р. визнав банкрутом ТОВ «АДІС-СТРОЙ» (65009, м. Одеса, вул. Сергія Варламова, буд. 8. Код ЄДРПОУ 38103886) і відкрив ліквідаційну процедуру, згідно зі ст. 95 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Ліквідатором ТОВ «АДІС-СТРОЙ» (65009, м. Одеса, вул. Сергія Варламова, буд. 8. Код ЄДРПОУ 38103886) призначено Кириленка Андрія Андрійовича. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою: 65009, м. Одеса, вул. Сергія Варламова, буд. 8.	<i>Постановою господарського суду Дніпропетровської області</i> (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 29.10.2013 року по справі № 904/7735/13 Товариство з обмеженою відповідальністю «Торгівельний дім «ДНІПРОАГРО» (код ЄДРПОУ 36640075, 49055, м. Дніпропетровськ, вул. Титова, 13) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру строком на три місяці, до 29.01.2014 р. Ліквідатором Товариства з обмеженою відповідальністю «Торгівельний дім «ДНІПРОАГРО» (код ЄДРПОУ 36640075, 49055, м. Дніпропетровськ, вул. Титова, 13) призначено арбітражного керуючого Штельманчука Михайла Сергійовича (свідоцтво № 194 від 28.02.2013 р., 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 189), адреса для приймання заяв кредиторів: 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 189. Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення на вищевказану адресу.	Втрачене посвідчення № 1388, видане Кабінетом Міністрів України, зареєстроване на ім'я Борисенка Андрія Михайловича, вважати недійсним.
На підставі рішення Загальних зборів членів компанії «МЕЙЕРТОН РЕФРЕКТОРІЗ (АЙЛЕНД) ЛІМІТЕД» прийнято рішення від 07.11.2011р. про ліквідацію «ПРЕДСТАВНИЦТВО «МЕЙЕРТОН РЕФРЕКТОРІЗ (АЙЛЕНД) ЛІМІТЕД» (49044, м. Дніпропетровськ, вул. Артема, буд. 20, код ЄДРПОУ 26255921). Головою ліквідаційної комісії «ПРЕДСТАВНИЦТВО «МЕЙЕРТОН РЕФРЕКТОРІЗ (АЙЛЕНД) ЛІМІТЕД» призначено Копейку Владислава Васильовича. Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців після публікації оголошення за адресою: 49044, м. Дніпропетровськ, вул. Артема, буд. 20.	22 листопада 2013 року о 10 годині 00 хвилин у Київському районному суді м. Одеси відбудеться розгляд цивільної справи за позовом заступника прокурора Київського району міста Одеси в інтересах держави в особі Одеської міської ради до Фазлиєвої Світлани Рафаїлівни та Тюрк Ксенії Борисівни, за участю третіх осіб: Реєстраційної служби Одеського міського управління юстиції та Управління Держземагентства у місті Одесі Одеської області про витребування земельної ділянки з чужого незаконного володіння та скасування державного акту на право власності на земельну ділянку. Цим повідомленням запрошується Фазлиєва Світлана Рафаїлівна як відповідачка до кабінету № 226 Київського районного суду м. Одеси, розташованого: вул. Варненська, 3-б, м. Одеса. Роз'яснюємо, що у разі неявки справа буде розглянута у вашу відсутність. Суддя Л. В. Калініченко	Втрачене посвідчення адвоката Марченкова Олексія Ігоровича № 2875/10, видане на підставі рішення Київської обласної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури №123 від 30.06.2005 року, вважати недійсним.

Приморський районний суд м. Одеси викликає в судове засідання Бірючинського Вадима Євгеновича та Бірючинську Вікторію Євгенівну по цивільній справі № 522/18240/13-ц за позовом Публічного акціонерного товариства «Імексбанк» до Бірючинського Вадима Євгеновича та Бірючинської Вікторії Євгенівни про стягнення заборгованості. Судове засідання по справі відбудеться 05.12.2013 року о 10 годині 30 хвилин у приміщенні Приморського районного суду м. Одеси за адресою: м. Одеса, вул. Балківська, 33, к. 111, суддя Турецький О. С. У разі неявки відповідачів справа буде розглядатися у їхню відсутність за наявними у ній доказами. Крім того, суд роз'яснює відповідачам про їхній обов'язок повідомити суд про причини неявки в судове засідання.	Буцацький районний суд Тернопільської області викликає в судове засідання як відповідачку Ломагу Тетяну Олександрівну, місце перебування якої невідоме, останнє місце проживання: с. Бобулинці, Буцацький район, Тернопільська область, по справі за позовом Ломаги Олега Богдановича до Ломаги Тетяни Олександрівни про розірвання шлюбу. Розгляд справи призначено на 10 год. 00 хв. 22 листопада 2013 року в приміщенні Буцацького районного суду Тернопільської області за адресою: м. Бузач, вул. Міцкевича, 11. Явка до суду обов'язкова. Відповідачі пропонуються надати свої заперечення щодо позову та докази. У разі неявки відповідачка повинна повідомити суд про причини. У разі неявки без поважної причини справу буде розглянуто у її відсутності, згідно із ч. 4 ст. 169 ЦПК України, за наявними в ній доказами. Голова суду В. О. Гордєєв	Надвірнянський районний суд Івано-Франківської області повідомляє, що 20 листопада 2013 року о 16.30 год. буде розглядатися цивільна справа за позовом Голінея Андрія Ярославовича до Голінея Любов Михайлівни про розірвання шлюбу. У судове засідання як відповідач викликається Голіней Любов Михайлівна, 26.01.1984 року народження, останнє відоме місце проживання: смт Ланчин, вул. Горішня, 4, Надвірнянський район, Івано-Франківська область. Їй пропонується надати всі наявні докази по зазначеній справі. Явка в судове засідання відповідачки обов'язкова. Про причини неявки вона зобов'язана повідомити суд. У разі неявки відповідачки в судове засідання без поважної причини, розгляд справи буде проведено в її відсутність. Розгляд справи буде проводитися за адресою: м. Надвірна, вул. Г.Мазепа, 35, Івано-Франківська область. Суддя Міськевич О. Я.
---	---	--

Ніжинський міськрайонний суд Чернігівської області викликає: Ярмач Ларису Борисівну та Ярмача Олександра Анатолійовича (останній відомі місця проживання: 16600, м. Ніжин, вул. Г. Солодовник, 14) як відповідачів у судове засідання по цивільній справі № 740/4404/13-ц за позовом Ярмача Анатолія Васильовича до Ярмач Лариси Борисівни, Ярмача Олександра Анатолійовича про визнання осіб такими, що втратили право користування жилим приміщенням. Судове засідання відбудеться 13 листопада 2013 року о 10 годині 00 хвилин у приміщенні Ніжинського міськрайонного суду за адресою: Чернігівська область, м. Ніжин, вул. Шевченка, 57-а. Одночасно повідомляємо, що з опублікуванням оголошення про виклик, відповідачі вважаються повідомленими належним чином про день, час та місце розгляду справи, а тому в разі неявки на вказаний час, або неповідомлення ними про причини неявки, або якщо причину буде визнано судом неповажною, суд вирішить справу на підставі наявних у ній даних та доказів у відсутність відповідачів. Суддя О. М. Скалосуб	Шевченківський районний суд м. Києва повідомляє, що розгляд справи за цивільним позовом Соколова Л. В. до ТОВ «Давір - Фінанс», третя особа: ТОВ «Тренд Компані» про розірвання попереднього договору та повернення грошових коштів. Призначений до розгляду на 18 листопада 2013 року о 10 год. 00 хв. у приміщенні Шевченківського районного суду м. Києва за адресою: м. Київ, вул. Білоруська, 13 (каб. 2). Суддя І. В. Фролова	Нетішинський міський суд Хмельницької області (адреса: м. Нетішин, пр-т Незалежності, 12) викликає в судове засідання на 25 листопада 2013 року об 11.00 годині Халілова Етібара Княз-Огли, Сергєєва Сергія Михайловича, Сергєєву Ларису Валентинівну, Халілова Тельмана Етібар-Огли, жителів: м. Нетішин, вул. Космонавтів, 36, як відповідачів у цивільній справі за позовом Публічного акціонерного товариства Комерційний банк «ПриватБанк» про виселення. У випадку неявки відповідачів у судове засідання, справа буде розглянута на підставі наявних у ній доказів. Суддя Л. П. Гавришук
Шепетівський міськрайонний суд Хмельницької області (вул. К. Маркса, 30, м. Шепетівка, Хмельницька обл.) викликає на 8 годину 30 хвилин 29 листопада 2013 року як відповідача Дигодюк Ольгу Володимирівну, жительку: пр. Миру, буд. 12, кв. 60, м. Шепетівка, Хмельницька область, по справі №688/3956/13-ц, 2/688/987/13 за позовом Публічного акціонерного товариства комерційний банк «ПриватБанк» до Дигодюк Ольги Володимирівни про звернення стягнення. Явка до суду обов'язкова. У разі неявки до суду та неповідомлення про причини неявки, або якщо такі причини суд визнає неповажними, справа буде вирішена на підставі наявних у ній доказів і буде постановлено заочне рішення. Суддя І. О. Березова	Києво-Святошинський районний суд Київської області повідомляє Гарець Ганну Петрівну, що розгляд цивільної справи № 369/9216/13-ц за позовом Публічного акціонерного товариства «Комерційний банк «Приватбанк» до Гарець Ганни Петрівни про стягнення заборгованості відбудеться о 12 год. 00 хв. 22 листопада 2013 року в приміщенні Києво-Святошинського районного суду Київської області за адресою: м. Київ, вул. Мельниченка, 1. У випадку неявки в судове засідання, справа буде розглянута за вашої відсутності на підставі наявних у ній доказів. Суддя А. Я. Волчко	Оболонський районний суд м. Києва викликає як відповідачів: Гордійчук Євгенію Олександрівну, Кулік Надію Миколаївну, Степанченко Тетяну Павлівну по цивільній справі № 2-756/4242/13 за позовом Шульги Зінаїди Миколаївни, Шульги Єлизавети Станіславівни до Шульги Станіслава Артуровича, Степанченко Тетяни Павлівни, Гордійчук Євгенії Олександрівни, Кулік Надії Миколаївни, третя особа: Служба у справах дітей Оболонської РДА у м. Києві про визнання недійсними договорів, яке призначене на 27 листопада 2013 року об 11.30 годині. Адреса суду: м. Київ, вул. Тимошенка, 2-Б, каб. №21, суддя Кричина А. В. У разі неявки справу буде розглянуто у відсутності відповідачів. Суддя А. В. Кричина

Броварський міськрайонний суд Київської області викликає як відповідача Кривошлика Ігоря Миколайовича по справі № 361/8021/13-ц, провадження № 2/361/2840/13 за позовом Скороходова Сергія Олександровича до Кривошлика Ігоря Миколайовича про стягнення боргу, яку призначено до розгляду на 20 листопада 2013 р. о 16 год. 30 хв. у приміщенні суду за адресою: 07400, Київська область, м. Бровари, вул. Незалежності, б. 4-А, каб. № 9. Суддя А. О. Шинкар	Києво-Святошинський районний суд Київської області повідомляє Гарець Ганну Петрівну, що розгляд цивільної справи № 369/9216/13-ц за позовом Публічного акціонерного товариства «Комерційний банк «Приватбанк» до Гарець Ганни Петрівни про стягнення заборгованості відбудеться о 12 год. 00 хв. 22 листопада 2013 року в приміщенні Києво-Святошинського районного суду Київської області за адресою: м. Київ, вул. Мельниченка, 1. У випадку неявки в судове засідання, справа буде розглянута за вашої відсутності на підставі наявних у ній доказів. Суддя А. Я. Волчко	Шевченківський районний суд м. Чернівці викликає Задеркевича Бориса Андрійовича, який зареєстрований та проживає: м. Чернівці, проспект Незалежності, 84-а/88, як відповідача в судове засідання по цивільній справі за позовом ПАТ «ПриватБанк» про стягнення заборгованості за кредитним договором на 09 годину 30 хвилин 19 листопада 2013 року за адресою: м. Чернівці, вулиця Кафедральна, 4, кабінет № 13. У разі неявки відповідача в судове засідання, справу буде розглянуто у його відсутності на підставі наявних у ній доказів. Суддя М. І. Данилюк
---	---	---

Таращанський районний суд Київської області повідомляє громадянина Красицького Федора Олександровича, останнє відоме місце проживання якого: с. Чапаєвка, вул. Чапаєва, 11, Таращанський район, Київська область, що він викликається в судове засідання як відповідач у справі за позовом Красицької Людмили Іванівни про розірвання шлюбу. Судове засідання відбудеться 15.11.2013 року о 09 годині 30 хвилин у залі суду за адресою: м. Тараща, вул. К. Лібкнехта, 97/52, Київська область. У разі неявки справа буде розглянута за вашої відсутності. Суддя М. Г. Бойко	Приморський районний суд м. Одеси викликає Сезен Алі, 04.06.1959 року народження, в судове засідання як відповідача по цивільній справі за позовною заявою ПАТ КБ «Приватбанк» до Сезен Алі про стягнення заборгованості, яке призначене до слухання на 20 листопада 2013 року о 10 годині 20 хвилин у приміщенні Приморського районного суду м. Одеси за адресою: м. Одеса, вул. Балківська, 33, зала судових засідань 216. У разі неявки справа буде розглянута у вашу відсутність. Суддя Єршова Л. С.	Київський районний суд м. Донецька (83054, м. Донецьк, вул. Собінова, 147) повідомляє, що по цивільній справі за позовом ПАТ КБ «Приватбанк» до Хохлова Олега Олександровича про стягнення заборгованості до суду як відповідач викликається Хохлов Олег Олександрович (який за останнім місцем реєстрації мешкав за адресою: 83000, Донецька область, м. Донецьк, вул. Артема, буд. 286, кв. 24). Судове засідання призначене на 10.00 годину 26.11.2013 року. У разі неявки відповідач повинен повідомити суд про причину неявки. У разі неявки без поважної причини справу буде розглянуто за його відсутності, згідно з ч.4 ст. 169 ЦПК України. Суддя С. В. Чудопалова
Залізничний районний суд м. Сімферополя АР Крим викликає як відповідача Невірка Віктора Сергійовича по цивільній справі за позовною заявою ТОВ «Агросфера» до Невірка В. С. про стягнення суми боргу. Судове засідання відбудеться в приміщенні Залізничного районного суду м. Сімферополя АР Крим (м. Сімферополь, вул. Хромченка, 6а, каб. 11) 19 листопада 2013 року о 10 годині 00 хвилин. У разі неявки в судове засідання справа, згідно з вимогами ЦПК України, буде розглянута у вашу відсутність. Суддя Н. В. Уржумова		

В провадженні Приморського районного суду м. Одеси знаходиться цивільна справа №522/11155/13ц за позовом КП «Міськзелентрест» до Бобикіна О. П., Ворнецької М. П. про стягнення збитків. Приморський районний суд м. Одеси викликає ВОРОНЕЦЬКУ МАРІЮ ПЕТРІВНУ як відповідача в судове засідання, яке відбудеться 20.11.2013 р. о 16 год. 00 хв. у приміщенні Приморського районного суду за адресою: м. Одеса, вул. Балківська, 33 (зал судових засідань № 207). У разі неявки в судове засідання, справа може бути розглянута у вашу відсутність. Суддя Донцов Д. Ю.	Броварський міськрайонний суд Київської області викликає Лотоцьку Наталію Вікторівну як відповідача у справі за позовом ПАТ КБ «Приватбанк» до Лотоцької Наталії Вікторівни про стягнення заборгованості, судове засідання призначене на 19 листопада 2013 року о 13 год. 45 хв., яке відбудеться в приміщенні суду за адресою: 07400, м. Бровари, вул. Незалежності, 4А, каб. 9А. У разі вашої неявки справу буде розглянуто за наявними матеріалами. Суддя Пухна О. М.	Приморський районний суд м. Одеси викликає в судове засідання як відповідача Радзивилівського Рудольфа Германовича у цивільній справі № 522/19032/12 за позовом Гончарової О. Б. до Радзивилівського Р. Г. про розірвання шлюбу. Судове засідання відбудеться 13 листопада 2013 року о 10 годині 40 хвилин у залі судових засідань № 210 в приміщенні Приморського районного суду м. Одеси за адресою: 65029, м. Одеса, вул. Балківська, 33. У разі неявки відповідача в судове засідання, суд розглядатиме справу за його відсутності; у разі неявки особи, суд зобов'язує повідомити про причини цього. Суддя Свячена Ю. Б.	Каховський міськрайонний суд Херсонської області, у зв'язку з розглядом цивільної справи № 658/1718/13-ц за позовом Ніколайченка Олександра Михайловича до Рубана Євгена Анатолійовича про усунення від права на спадкування та визнання права власності на спадкове майно, викликає відповідача — Рубана Євгена Анатолійовича. Судове засідання відбудеться 11 листопада 2013 року о 13.30 год. Адреса суду: м. Каховка, Херсонська область, вул. Мелітопольська, 172, каб. 27. У разі неявки в судове засідання відповідача, слухання справи відбудеться за його відсутності. Суддя Г. В. Подіновська
--	--	--	--

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

ФОТОФАКТ

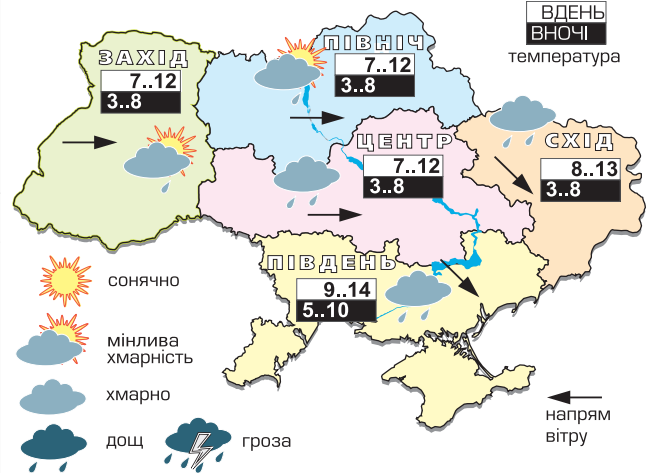

ЕКСТРИМ. Днями штольня підземної бази підводних човнів, колись секретного об'єкта, а нині унікального військово-морсько-го музейного комплексу, перетворилася на місце спортивних баталій. Кримська перлина — Балаклава — приймала учасників надзвичайних змагань з триатлону: каякінг, плавання і гірський біг визначили найсильнішого і найвитривалішого. Пройшовши вузьку водну 600-метрову трасу всередині тунелю, учасники залишили каяки і продовжили шлях бігом внутрішніми коридорами підземної бази прямо до наступного випробування — подолання вплава Балаклавської бухти. А стрімко пропливши 450 метрів у холодній морській воді, взялися долати крутий і звивистий гірський підйом до верхньої вежі легендарної фортеці Чембало.

Кращим у складному протистоянні зі ще 28 учасниками став чемпіон світу з кватратлону Анатолій Нестеров із Запоріжжя. 36-річний спортсмен подолав усю дистанцію з великою перевагою за часом і кращим результатом — 22 хвилини. Найшвидшою серед дівчат стала Олена Янковська із Севастополя, якій вдалося залишити позаду чимало чоловіків-учасників.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 7 ЛИСТОПАДА

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+3 +8	+7 +12	Черкаська	+3 +8	+7 +12
Житомирська	+3 +8	+7 +12	Кіровоградська	+3 +8	+7 +12
Чернігівська	+2 +7	+7 +12	Полтавська	+3 +8	+7 +12
Сумська	+4 +9	+7 +12	Дніпропетровська	+4 +9	+8 +13
Закарпатська	+3 +8	+8 +13	Одеська	+7 +12	+10 +15
Рівненська	+3 +8	+7 +12	Миколаївська	+5 +10	+9 +14
Львівська	+3 +8	+7 +12	Херсонська	+5 +10	+9 +14
Івано-Франківська	+3 +8	+7 +12	Запорізька	+5 +10	+8 +13
Волинська	+4 +9	+7 +12	Харківська	+3 +8	+6 +11
Хмельницька	+3 +8	+7 +12	Донецька	+3 +8	+8 +13
Чернівецька	+3 +8	+7 +12	Луганська	+4 +9	+9 +14
Тернопільська	+3 +8	+7 +12	Крим	+7 +12	+11 +16
Вінницька	+3 +8	+7 +12	Київ	+5 +7	+9 +11

Укргідрометцентр

Нільські крилани люблять кавуни

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

ТРАВОЇДНІ. У Харківському зоопарку облаштували новий вольтер для нільських криланів. Наразі в ньому проживає два самці й три самки. Знайти та помилуватися цими неймовірно цікавими тваринками, схожими на кажанів, можна в Будинку травоядних.

Як розповіли фахівці зоопарку, крилани належать до загону рукокрилих. Своїх малят вони вигодовують молоком і літають лише вночі. До того ж нільські крилани мають ще одну назву — єгипетські летючі собаки. На відміну від представників підвиду кажанів, які проживають майже повсюдно, крилани мешкають лише в тропічній і субтропічній зонах східної півкулі: в Азії, Африці і Океанії. Вони живуть великими групами, які інколи складаються з тисяч тварин. Зазвичай самка народжує одного, рідше двох малюків у рік, які залишаються в батьківській колонії. Як і в усіх рукокрилих, у криланів є механізм ехолокації, який вони використовують для польотів у повній темряві між гілками дерев і кущів.

У живій природі крилани харчуються різними фруктами. В умовах зоопарку вони також полюбують виноград, кавуни, банани, м'які яблука і груші. Це їхня найулюбленіша їжа. Як тварини нею смакують, люблять спостерігати відвідувачі зоопарку. А оскільки крилани ще й непогано розмножуються в неволі, то фахівці зоопарку сподіваються на швидке поповнення невеликого поки що сімейства малечю.

Бажаєте завести собачку? Візьміть єгипетського летючого

Щастя не в грошах, а в покупках

Мерилін Монро

КРЕДИТ ГОТІВКОЮ
ДЛЯ ДЕРЖЕЛУЖБОВЦІВБез довідки
про доходи
до 50 000 грнМаксимальний
термін кредиту
60 місяцівПерекредитування
Твоїх кредитів
на кращих умовахПопереднє рішення
по кредиту
за 1 хвилину

Отримай до 100 000 грн вже сьогодні!

Пропозиція діє з 28.10.2013 на постійній основі
Детальну інформацію про умови кредитування та орієнтовну сукупну вартість кредиту шукайте на сайті або за телефоном гарячої лінії

0 800 50 20 30

Всі дзвінки у межах України
зі стаціонарних телефонів безкоштовні
www.ideabank.ua

— Різні люди, різні ідеї — один банк

IdeaBank

Ліцензія НБУ №96 від 04.11.2011 Свідоцтво ФГВФО №055 від 19.10.2012

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Павло БЕБА,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯКАдреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Садова, 1
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 230-06-71, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 32482. Тираж 38308Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua